Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA
2
MAYIS 1980
10 LİRA

BÜTÜN YÖNLERİYLE YAŞAYANLAR ANLATIYOR **12 MART**

KÜPELİ, FKF'YE NASIL BAŞKAN OLDU?

8. SAYFADA

OLAY
YARA
TACAK
BELGE
LER

Bir siyasal partinin
gizli yazışmaları

Binlerce insanın kaderiyle ilgili kararları kimler nasıl alıyor?

YAKINDA Aydınlık'TA

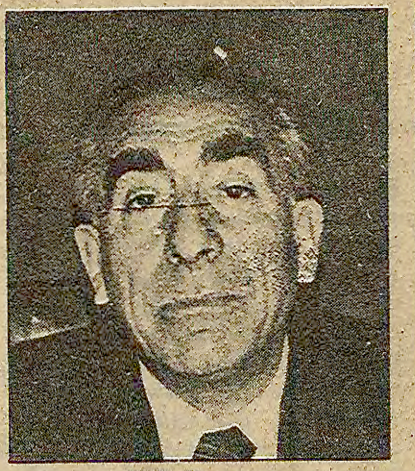

Türkeş

Bayar

Feyzioğlu

Miting öncesi Kayseri'nin sokakları "Kızıl kelle avcıları" sözleriyle donatıldı. Feyzioğlu, Türkeş ve Celal Bayar "Kızıl kelle avcılarıyla" birlikte mitinge katılıyorlar.

1 Mayıs yasaklanırken

Irkçılara bayram serbest

Türkeş ne diyor?

«Türkiye Cumhuriyeti idaresi ırkçıdır»

"1944, 3 Mayısına kadar Türkiye Cumhuriyeti idaresi Turancılığı ve ırkçılığı iç politikada geniş ölçüde uygulamaya çalışmış ve bu yönde telkin ve propaganda mahiyeti taşıyan resmi yayınlar ve demeçler geniş ölçüde yer almıştır."

(Alparslan Türkeş— 1944 Milliyetçilik Olayı, sayfa: 29)

Türkeş'in 3 Mayıs günü nedir?

MHP ve Türkeş'in her yıl kutladığı 3 Mayıs günü, 1944 yılında ırkçılığı savunan Nihal Atsız'ın daha sonra da aralarında Türkeş'in de bulunduğu bir grubun tutuklanması üzerine ilan edilmiştir.

Alman ırkçılığı ve faşizminin yükseldiği yıllarda Türkiye'de ırkçılık yayılmaya ve Türkiye Hitler faşizminin işbirlikçisi haline getirilmek

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Atatürk ne diyor?

«Turancılık siyasetini reddettik»

"Bütün amacımız, bu milli sınırlar içerisindeki milletimizin istirahatını, refahını ve bu milli sınır ile belirlenmiş vatanımızın bütünlüğünü korumaktan ibarettir. Turancılık siyasetini kendi isteğimizle izlemek istemedik."

(Atatürk'ün 24 Nisan 1920 günü TBMM'nin ikinci toplantısında yaptığı konuşmadan)

Anayasa ne diyor?

«Irk ayırımı gözetilmeden herkes kanun önünde eşittir»

"MADDE: 2— Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir."

"MADDE: 12— Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Fransa Radyosu:

«1 Mayıs İşçi Bayramı, Türkiye hariç bütün dünyada kutlandı»

- Moskova'daki gösteri Batılı diplomatlar tarafından boykot edildi.
- Şili'de 517 kişi tutuklandı.
- Tunus'ta 1 Mayıs nedeniyle tutuklu 5 sendikacı serbest bırakıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BÜTÜN dünyadaki emekçilerin "Uluslararası dayanışma, birlik ve mücadele günü" olan 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlandı.

Fransa Radyosu perşembe günü yaptığı yayında "1 Mayıs İşçi Bayramı Türkiye hariç bütün dünyada kutlandı. İstanbul, Ankara ve Mersin'de durum gergin. Olağanüstü askeri önlem var" dedi.

* FRANSA: Başkent Paris'te 5 ayrı gösteri yapılırken, Sovyet yanlısı Fransız Komünist Partisinin denetimindeki CGT Sendikası, diğer İşçi kuruluşlarını düzenlediği mitinge katılmaya ikna edemedi.

* İSRAİL: Kudüs Radyosu, muhalefetteki İşçi Partisine bağımlı sendikaların düzenlediği yürüyüşün olaysız geçtiğini bildirdi.

* ŞİLİ: Faşist Pinochet diktatörlüğü, 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlamaya hazırlandıkları gerekçesiyle 517 kişiyi tutukladı.

* İNGİLTERE: Başbakan Bayan Margaret Thatcher, ülke ekonomisinin kötü durumunu gerekçe olarak öne sürerek 1 Mayıs günü grev yapmamalarını istedi. "İsteyen cuma günü grev yapsın. diyen Thatcher'ın uyarısına rağmen, zam isteyen işçiler 1 Mayıs'ı grevde kutladılar.

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Adım başı arama

Çıkması beklenen olaylara karşı 1 Mayıs'ta çok sıkı güvenlik önlemleri alındı. Öyleki, Kartal'dan trene binerek Karaköy'e geçmek isteyenler tam beş kez tepeden tırnağa arandılar. Fotoğrafta, Karaköy vapuruna binmeye hazırlananlar, Haydarpaşa'daki dördüncü arama sırasında. (Fotoğraf: Aydınlık)

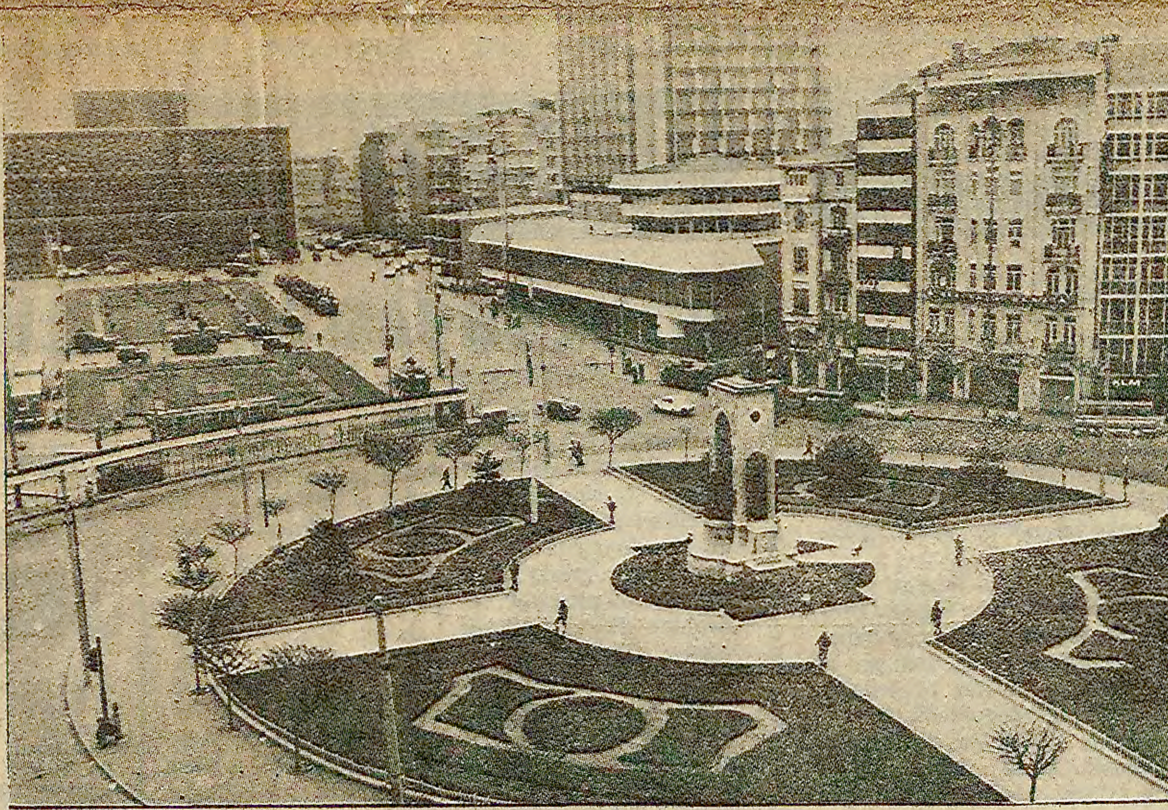

1 Mayıs'ta Taksim

Araçlara yasaklanmış bir trafik, her sokak başında askeri araçlar, kum ve dikenli tel barikatları ve görülmemiş yoğunluktaki güvenlik önlemleri altında bomboş bir alan: Moskova yanlısı grupların ve maceracılların yıllardır yarattığı kargaşa ve hükümetin anti-demokratik yasaklamalarından sonra kutlanamaz hale gelen 1 Mayıs'ta Taksim'in görünümü bu... (Fotoğraf: Ayten Erbay)

MEYDANLAR BOŞ KALDI

- Büyük illerde güvenlik görevlilerinin sayısı sokağa çıkanlardan fazlaydı
- Korsan gösteriler 1 Mayıs'ta da sürdü

HABER MERKEZİ

1 Mayıs kutlamalarının engellenmesini protesto gerekçesiyle yapılan eylemler ve alınan geniş güvenlik önlemleri nedeniyle 1 Mayıs günü büyük şehirlerde adeta "sokağa çıkma yasağı" yaşandı. Kargaşalık yaratan yurttaşları tedirgin eden eylemler yüzünden yurttaşlar, 1 Mayıs gününü evlerinde geçirdiler. Havanın çok güzel olmasına rağmen İstanbul ve Ankara'da sokaklar boştu. Yer yer görevli güvenlik kuvvetlerinin sayısının yurttaşlardan çok

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Yavuz hırsız

Oral Çalışlar

Yıl 1921. İstanbul İngiliz ordusunun işgali altında. Günlerden 1 Mayıs. Tersane işçileri, deri işçileri, tramvay işçileri sokaklarda. 1 Mayıs işçi sınıfımızın birlik ve dayanışma günü. Bundan tam 59 yıl önce kutlamalar, İngiliz istilacılarına karşı milli bağımsızlık gösterileri olarak sürer. İstanbul'un dört bir yanı göğsüne kırmızı karanfil takmış işçilerin coşkun sesleriyle inler: 'Emperyalist istilacı defol!"

1 Mayıs 1980'deyiz. Paris Radyosunun haberi: "Türkiye hariç dünyanın her yanında 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak kutlanıyor."

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Bir çok yöneticisi kanlı terör eylemlerinin sanığı olarak yargılanan MİSK, 3 Mayısta ırkçılık mitingi düzenliyor

- Komandolar, günlerdir Kayseri'ye yığınak yapıyor. İşçileri ve esnafı mitinge katılmaya zorluyor ve "Gelmeyeni işten attıracağız" diye baskı yapıyorlar.
- AP yayın organı Son Havadis gazetesi, MİSK'in mitingini destekleyen yayınlar yapıyor.
- Mitingde Türkeş'in yanısıra, Celal Bayar ve Turhan Feyzioğlu birer konuşma yapacak.

HABER MERKEZİ

BÜTÜN ülkelerde işçi sınıfının Birlik ve Dayanışma Günü olarak yerleşen 1 Mayıs'ın kutlanması hükümet tarafından yasaklanırken ırkçılar hükümetin müsamahası altında, tanınmış birçok gerici ismin de katıldığı bir miting düzenliyor.

MHP, MİSK tarafından düzenlenen mitingin "gerçek bir gövde gösterisi" olacağı yolunda açıklamalar yapıyor. Nitekim, komandolar mitingin yapılacağı Kayseri'ye günlerdir yığınak yapıyor ve kentte büyük bir terör estirerek, duvarlara "Kızıl kelle avcıları geldi, sonunuz yakındır" gibi sloganlar yazıyor.

MHP militanları gerek Kayseri'de ve gerekse çevre illerde çalışan işçileri MİSK mitingine katmak için baskı uyguluyor, işçileri MİSK'e üye olmaya zorluyor. MİSK'in yetkili olduğu fabrikalardaki işçileri "Mitinge katılmazsanız sizi işten attırırız" diye tehdit ediyorlar. Bu arada Bilecik'te MİSK'in mitingi ile ilgili afişler asan komandolar yanlarına gelen bir bekçiye ateş açarak kaçmaya başladılar. Komandolardan biri yaralı olarak ele geçirildi. Diğer iki komando da yakalanarak gözaltına alındı.

Kayseri'de ise, komandoların mitingle ilgili zorbalık ve baskılarını bazı güvenlik kuvvetlerinin de yardımıyla

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Doçent Bulut'u öldüren 2 komando için idam cezası istendi

HABER MERKEZİ

KARADENİZ Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Doçent Dr. Necdet Bulut'u, silahlı pusu kurarak öldüren altı komandonun yargılanmasına, Ankara Sıkıyönetim 1. No'lu Askeri Mahkemesinde başlandı.

Askeri savcı iddianamesinde, silahlı saldırıda bulunan komandolardan İlhan Karahanoğlu ve Mustafa Seyhan'ın

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

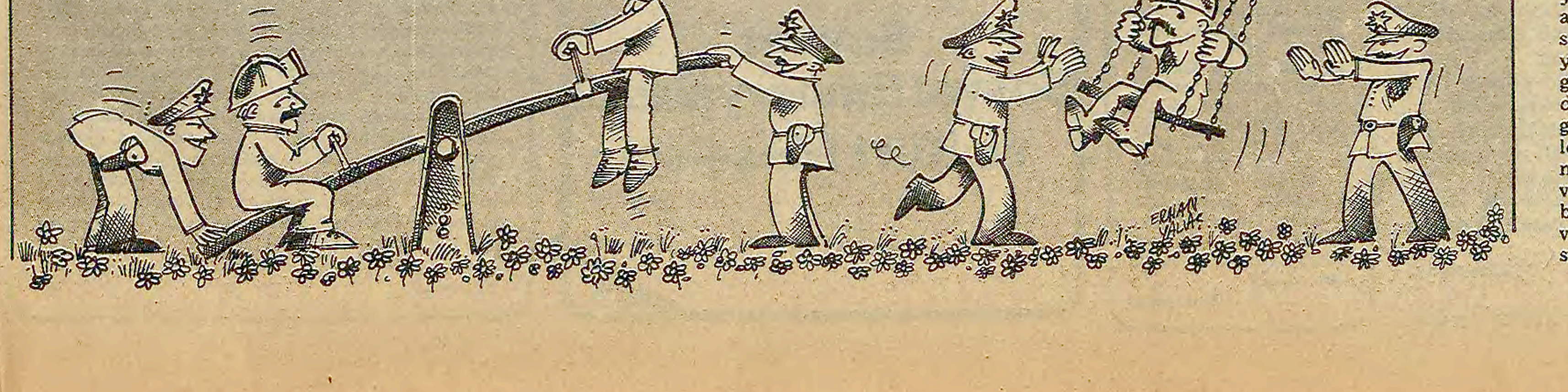

1 Mayıs Bahar Bayramı kutlandı — Gazeteler
ERHAN YALVAÇ

Aydınlıkta

SINA CILADIR

Tarsus katliamı

Tarsus ilçemizde, üçü ilkokul bebesi, dokuz insanımız takır takır kurşunlanıyor, aynı gece Devlet Bakanı ve İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren, TV'de şunları söylüyor:

–Ölenlerin hiç birisi jandarma ve polis kurşunuyla ölmemiştir...

Bu, Sayın Bakanın ileriye sürdüğü bir iddiadır; ancak öyle bir iddiadır ki, beraberinde şu soruyu da taşıyor:

–Peki, dokuz yurttaşımız nasıl, neyle ve kim tarafından öldürülmüştür?

Bu satırların yazıldığı gün (25 Nisan), resmi ağızlar bu sorunun yanıtını henüz vermemişlerdi: Ama, sorunun yanıtı, olayı yaşayanlarda vardı ve çok açıktı:

Dokuz insanımız, emniyet kuvvetlerinin açtıkları ateş sonucu ölmüşlerdi. Zaten bir başka izah tarzına yönelmek bile gülünçtü. Çünkü, herhalde, dokuz-on yaşındaki bebelerle yetmişlik ihtiyarlar, kovboyculuk oynarken, birbirlerini vurmamışlardı. Olayın failleri ortadaydı ve İçişleri Bakan Vekili gerçeği saptırıyordu.

Bu olay, İçişleri Bakan Vekilinin aksi çabalarına rağmen, üstü örtülecek olaylardan değildi. Ortada dokuz ölü ve yüzlerce yaralı vardır. İçişleri Bakan Vekili ya gerçeğe yönelir ve dokuz yurttaşımızı öldürenlerin yakasına yapışır, yahut bugün olmasa da yarın mutlaka kendisinin yakasına yapışırlar. Türkçemizdeki şu güzel sözü, Orhan Eren'in bilmemesine olanak yoktur: "Yanlış hesap Bağdat'tan döner!"

* * *

Tarsus olayını öğrenir-öğrenmez benim aklıma bir başka soru da takıldı:

Şu sıralar devlet terörünün böylesine yoğunlaşmasıyla, Anayasayı çelmeleme girişimleri arasında bir bağlantı yok muydu?

Ben bu soruya olumsuz yanıt veremiyorum. Belirli çevreler, şu günlerde, ülkemizin içinde yuvarlandığı ekonomik bunalımdan tutun da, anarşiden, Cumhurbaşkanının seçilemeyişine kadar bütün dengesizliklerin yükünü, Anayasanın sırtına sarmaya çalışıyorlar. Yaratılmak istenen havanın sözcük olarak belirlenmesi şöyledir:

Ülkemizin bütün sorunlarının çözümü, Anayasanın değiştirilmesine bağlıdır. Aksi halde ne ekonomik bunalımın, ne de anarşinin üstesinden gelmeye olanak yoktur...

Egemen güçlerin en tutucu, en vahşi kesimi, bu fikrin oturması için günlerdir, "Tercüman" gazetesini kullanıyor. Seminerler düzenliyor, TRT'yi olabildiğince kullanmaya çalışıyor...

Anayasa düşmanı güçlerin böylesine apaçık ortaya çıktıkları bir sırada, terörün de azgınlaşması bir rastlantı olamaz. Tarsus olaylarını, "Tercüman" ve "Son Havadis" gazetelerinin gülünçlük derecesinde çarpıtarak vermesi çok ilginçtir! Galiba, Anayasa düşmanlarının dörtbaşı mamur provokasyonları ile karşı karşıyayız. Anti-demokratik girişimlerin böylesine düzenli bir biçimde iç-içe geçmesini, "rastlantı" sözcüğüyle izah etmiyorum ben... Vur, kır, öldür, sömür, sür... Ondan sonra da dönüp Anayasayı göster. Siyaset Mafiasının son taktiği budur!..

* * *

Tarsus katliamından, başta Tarsuslular olmak üzere, bütün Türkiyeli emekçilerin de alacağı bir ders vardır. Devlet terörünün Tarsus'ta da boy göstermesine çanak tutanlar, sahte solculardır! Biz, Aydınlık olarak bunu defalarca tekrarladık. Tekrarlamadık mı? Sahte solun, halka karşı güçlerin hizmetkarlığını yaptıklarını belirtmedik mi? Tarsus'ta ölen ve yaralanan bunca insanımızı, kolluk kuvvetlerinin namlularının ucuna itenleri, artık iyi tanımalıyız! Tarsus katliamı sırasında bebelerini yitirenler, ağabeylerini, babalarını toprağa verenler, kendilerini "yem" olarak kullanan çetelerin keyiflerinden ellerini oğuşturduklarının artık bilincinde olmalıdırlar.

---

düşünce dünyası

EŞEL-MOBİL ÜZERİNE

Nesim Ovadya

(İnşaat Yüksek Mühendisi)

SON günlerde adı duyulmakta ve kamuoyunda tartışılmakta olan "Eşel-Mobil" sistemi nedir?

"Eşel-Mobil" sistemi, ücretlerin, hayat pahalılığının artışına paralel olarak artırılmasıdır. Böylece, çalışanların fiyat artışlarından etkilenmemeleri amaçlanmaktadır.

Bu sistemin uygulanışında temel değişken, fiyatların artış oranıdır. Ücretler, fiyatların artışına paralel ve aynı oranda, zaman kaybetmeden artırıldığı takdirde, ücretleriyle geçinenler lehine sonuç almak olanaklıdır.

"Eşel-mobil" sisteminin mahzurları

Özellikle enflasyonun büyük boyutlara ulaştığı ülkelerde gündeme gelen "Eşel-Mobil" sistemine göre ücretlendirme şu noktalarda olumsuzluklar içermektedir:

1) Sistemde temel faktör olan fiyat artış oranının tespiti, objektif ve gerçeğe uygun olmak zorundadır. Bu nedenle, tespitin yapılmasında söz sahibi olan kuruluşların niteliği önemli ölçüde önem kazanmaktadır. Çalışanların aleyhine, siyasal iktidarlardan yana olan kuruluşların, gerçeğe uygun olmayan ve daha düşük seviyede tespit edebilecekleri enflasyon oranı, ücretlerin, artan hayat şartlarının gerisinde kalmasıyla sonuçlanabilecektir.

2) "Eşel-Mobil" sistemi, iyi uygulandığı takdirde, mevcut durumun korunmasını amaçlayan bir ücretlendirme sistemidir. Ücretlilerin, daha iyi yaşam şartlarına kavuşma taleplerine cevap vermeyen bu sistem, aynı zamanda, çalışanlar arasındaki adaletsiz uygulamaların da muhafaza edilerek sürdürülmesini sağlamaktadır.

3) "Eşel-Mobil" sisteminin sağlıklı uygulanabilmesi için, kısa zaman aralıklarında ücretlerin artırılması gerekmektedir. Uygulama periyodunun büyük olması, enflasyonun aylık boyutlarının çok büyük olduğu ekonomilerde, sistemi ücretliler lehine olmaktan çıkarmaktadır. Çünkü, artan fiyatlar, ücret artışlarını kısa zamanda yok etmekte ve giderek ücretlerin reel değerlerinin de kaybolmasına yol açmaktadır.

"Eşel-mobil" sistemi ile toplusözleşme sisteminin karşılaştırılması

Toplusözleşme sisteminde, işçi sınıfı kendi kaderini tayin etmede, gücü oranında insiyatif sahibidir. İşçi sınıfı, kendi iradesiyle belirlediği temsilci ve yöneticiler vasıtasıyla, toplu olmaktan ve üretimi etkileyebilmekten gelen gücüne dayanarak, ücretini işverenle pazarlık yaparak tespit etme olanağına sahiptir. Ücretlerin hangi oranda artacağı, güçler dengesine göre, bu pazarlık sonucunda belirlenebilmektedir.

Buna karşılık, "Eşel-Mobil" sisteminin gerçek anlamda uygulanması halinde bile, yukarıda belirttiğimiz nedenlerden de görülebileceği üzere, ücretlerin belirlenmesinde insiyatif, ücretlendirilen kesimin elinde değildir. Ücretlerin belirlenmesinde, teorik anlamda siyasal iktidarların da insiyatif sahibi olmadığı ileri sürülse bile, insiyatifi ele geçirme yollarının açık olduğu da görülmektedir.

Hakim sınıflar, enflasyonun yüksek olduğu ekonomilerde, toplusözleşme hakkına sahip işçi sınıfının ekonomik haklarını gaspetmek için, "Eşel-Mobil" sistemini getirerek, ücretlerin tespitinde insiyatifi ele alma yoluna giderler. Bu insiyatifi de, ücretlerin lehine kullanmayacakları açıktır. Bu anlamda, "Eşel-Mobil" sistemi, işçi sınıfının yaşam şartlarının kötüleştirilmesinde bir araçtır ve gericidir.

Hükümetin hazırladığı "eşel-mobil" yasa tasarısı gericidir

Hükümet, hazırladığı, "Eşel-Mobil" yasa tasarısı ile, ücret artışlarını enflasyonun altında tutmayı amaçlamaktadır. Bu tasarı ile hükümet, toplu pazarlık sistemini 5 yıl süreyle askıya almayı planlamaktadır.

Mevcut toplu pazarlık sistemine rağmen, yaşam koşulları kötüleşmekte olan işçi sınıfına, "Eşel-Mobil" sistemini kabul ettirmek mümkün değildir. Bu gerici yasayı uygulamaya koymak, ancak, halka baskı ve zulüm politikasıyla mümkündür. Hükümet, hazırladığı yasa tasarılarıyla, özgürlükleri tamamen ortadan kaldırarak, ekonomik buhranı sırtına yüklemekte olduğu işçi sınıfının sessiz kalmasını amaçlamaktadır.

IMF toplu iş sözleşmelerindeki ücret taleplerinin sınırlandırılmasını talep etmiştir. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, ülke çapında izlenecek bir ücret politikasıyla ücret artışlarının belli bir düzeyde sınırlandırılmasını istemiştir. İşte, hükümetin "Eşel-Mobil" yasa tasarısı, bu çağrılara cevap olarak hazırlanmıştır. Ekonomik buhranın tüm yükünü emekçilere taşıtmayı amaçlayan hükümetin planlarına karşı, esas olarak iki büyük konfederasyonun çatısı altında bulunan işçi sınıfının sessiz kalması beklenemez.

"Eşel-mobil" yasasının sistemi ile 657 sayılı personel karşılaştırılması

Kamu sektöründe istihdam edilen ve memur statüsünde bulunan ücretliler kesimi, 657 sayılı Personel Yasasına göre ücretlendirilmektedir. Bu yasa, ücret artışlarını "katsayı" sistemine göre tespit etmektedir. "Katsayı", bütçe yasalarıyla belirlendiğinden, memur kesiminin ücretlerinin belirlenmesinde, siyasal iktidarlar tam insiyatif sahibidirler.

Emeği ile geçinenlerden yana olmayan siyasal iktidarların tespit ettiği "katsayı"lar, hiç bir zaman çalışanların lehine olmamıştır. Yıllardan beri gelişen uygulama, memur kesiminin yaşam şartlarının kötüleşmesi yönünde olmuştur.

Buna karşılık, "Eşel-Mobil" sisteminde, yukarıda da belirttiğimiz gibi, ücretlerin belirlenmesinde insiyatif, çalışan kesimde olmadığı gibi, belli ölçülerde siyasal iktidarların da elinde değildir. "Eşel-Mobil" sisteminin uygulamasının belirlenmesinde, çalışan kesimin mücadelesi etkileyici olmakta ve insiyatifin siyasal iktidarların eline geçmesini bu mücadele önleyebilmektedir.

Görüldüğü gibi, "Eşel-Mobil" sistemi, 657 sayılı Personel Yasasına göre nispi olarak ileri bir adımdır. Kamu sektöründe çalışan memurların, ekonomik sorunlarının köklü çözümü, bu kesimin de, "Grevli, toplusözleşmeli sendikal hak"ka sahip olmasından geçmektedir. Ancak bugün, köklü bir çözüm olmasa bile, 657 sayılı kamburu sırtından atıp "Eşel-Mobil"e geçmek, memur kesimi için ileri bir mevziye geçmektir. Bu mevzi, ekonomik sorunların köklü çözümü olan "Grevli, toplusözleşmeli sendikal hak"tan vazgeçmek için değil, aksine sendika hakkın eldesinde bir basamak olarak ele alınmalıdır.

Memurlar için "eşel-mobil" sistemine geçilmelidir

Ülkemizde, "Eşel-Mobil" tartışması başladığında, bu sistem memur kesimi için önerilmiş ve savunulmuştu. Ancak, hükümet bu sistemi, memurların yaşam şartlarını düzeltmede ve enflasyona karşı korumada bir araç olarak değil, işçi sınıfının elindeki toplu pazarlık hakkının gaspedilmesinde bir araç olarak yasalaştırma çabasına girmiştir. Hükümet, "Eşel-Mobil" yasa tasarısıyla, özellikle kamu kesiminde çalışan 700 bin işçinin ücretlerini dondurmayı amaçlamaktadır. Hükümet, 657 sayılı yasayla mahkum edilmiş memurları enflasyon belasından korumak için "Eşel-Mobil" yasa tasarısını Meclise sunmalıdır. Ayrıca bu tasarı, hazırlanmış yasa tasarısı gibi ücretleri sınırlamayı değil, zaten sınırlandırılmış olan memur ücretlerini serbest bırakmayı hedef almalıdır.

Memurlar için geçerli olabilecek "Eşel-Mobil" yasasının, sağlıklı olabilmesi de, beraberinde alınacak ekonomik önlemlerle mümkündür. Öncelikle, asgari ücret yeniden ve günün gerçek yaşam şartlarına göre tespit edilmelidir. Dört kişilik bir ailenin, 1980 Martında asgari ölçülerde yaşam koşulu ayda net 20 bin lira olarak tespit edilmelidir. Tespit edilen asgari ücretin, aynı zamanda en az geçim indirimi olarak kabul edilerek, vergi dışı bırakılması sağlanmalıdır. Asgari ücretten vergi alma gibi çağdışı uygulamaya son verilmelidir. "Eşel-Mobil" sistemi, ancak yeni tespit edilecek bu asgari ücret üzerine inşa edilirse bir anlam ifade edebilir.

1968 yılı koşullarına göre hazırlanmış vergi cetvelleri, bugün artık geçerliliğini yitirmiştir. Reel olarak azalmasına rağmen, nominal değeri artan ücretlerden giderek artan oranlarda vergi alınmasına son verilmelidir. 1968'de vergi dışı bırakılan ücretlerin, bugünkü koşullarda reel olarak eşdeğer olduğu ücretler yüzde 30 civarında vergilendirilmektedir. Bu adaletsizliği düzelten bir vergi yasası çıkarılmadığı takdirde, gerek asgari ücretin artırılması, gerekse "Eşel-Mobil" ücretlendirme anlamını yitirecektir.

---

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Dünün hikayesi...

Dün 1 Mayıs'tı: Herhalde dün "Geldi bahar, çiçek açtı ağaçlar, meledi kuzular, cıvıldadı kuşlar, 1 Mayıs bahar bayramını kutlayalım arkadaşlar..." şeklinde saçma sapan bir yazı yazamazdık.

1 Mayıs'ın bahar bayramı değil işçi bayramı olduğunu yazmadan duramazdık.

Nitekim biz de öyle yaptık.. Oturduk 1 Mayıs işçi bayramıyla ilgili coşkun bir yazı kaleme aldık.

Yazımızın sonunda da 1 Mayıs Marşını haykırdık:

"1 Mayıs, 1 Mayıs, işçinin, emekçinin bayramı..."

Tam yazımız üzerinde rötuşlara başlamıştık ki, Ankara temsilcimiz Doğan Yurdakul tarafından uyarıldık.

Meğer dün 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu yazmak yasaklanmış...

Sıkıyönetim Komutanlığı bu konuda bir bildiri yayınlamış ve bu yasağa uymayan yayın organlarının toplatılacağını, hatta kapatılacağını açıklamış...

Şimdi biz ne yapacağız?

Yazı işlerine yazı ulaştırma saatimiz gelmiş, çatmış.. Bu saatten sonra yeni bir yazı yazamayacağımıza göre, demek ki yazımızı yazı işlerine ulaştıramayacağız.

Ulaştıramayınca da, köşemize dünkü gibi bir özür koyacağız.. Çaresiz öyle yaptık.

Ondan sonra da oturduk düşünmeye başladık.

Bırakın sosyalist ülkeleri, kapitalist ülkelerde de 1 Mayıs işçi bayramı olarak kutlanır.

Amerikalı, Avrupalı, kısacası Batılı ülkelerin işçileri 1 Mayıs günü meydanları dalgalandırır, marşlarını haykırır.

Hatta bu kutlama törenlerine Almanya'da, Fransa'da bakanlar, başbakanlar katılır.

Fakat biz, değil 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak kutlamak, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu bile dile getiremeyiz.

Sahi biz neyiz?

Anladık sosyalist bir ülke değiliz ama, Batı tipi demokrasi ile yönetilen bir ülke de mi değiliz?

Demek ki değiliz.. Eğer öyle olsaydık, dün diğer Batılı ülkeler gibi ülke çapında 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak kutlardık.

Hiç olmazsa, basın olarak, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu rahatlıkla yazardık.

Ama dün bunların hiç birini yapamadık.

Niçin?

Çünkü 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu yazmak, 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak kutlamak komünistlikmiş de onun için...

Hımmm.. Demek ki Amerika da komünistmiş, NATO üyesi ülkeler de komünistmiş, 1 Mayıs törenlerine katılan Almanya Başbakanı da komünistmiş?

Öyleyse bizim yöneticilerimiz, komünistlerden kredi dilenmiş ve bir avuç kredi için ülkemizin altını da, üstünü de komünistlere kiraya vermiş...

Yakalayın "son Türk devleti"ni komünistlere satanlar var!

Yakalayın kaçmasınlar.

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Çocuk beslenmesi

Çocuğun gelişmesi açısından üç ana beslenme döneminin olduğunu söyler bazı yazarlar. Birinci devre doğumdan 1 yaşına kadar olan süre, ikinci devre birinci yaştan altıncı yaşın bitimine kadar geçen zaman ve üçüncü devre de yedinci yaş ile onbeşinci yaş sonuna kadar olan süre olarak ele alınır.

Dünya'da 0-5 yaş arası çocuk sayısı 500 milyon kadar olup bunun yüzde 80'i gelişmekte olan ülke çocuklarıdır. Türkiye ve diğer Üçüncü Dünya ülkelerinde maalesef yeterli olmayan ve düzensiz beslenme sonucu çocuklarda bir takım hastalıklar ortaya çıkmakta.

En azından dengesiz beslenen organizma birtakım hastalıklar karşısında dirençsiz kalmaktadır. Beslenme bozukluğuna yol açabilecek başlıca nedenler arasında ailenin bilgisizliği, ekonomik gücün az oluşu, çok çocuk sahibi olma, besin maddelerinin azlığı, çevre sağlık koşullarının (su, kanalizasyon, oturma ve barınma yerleri vs.) elverişli olmayışı, kalabalık yaşama ön sırayı alır.

Organizma için gerekli olan besin maddeleri; protein, yağ, karbonhidrat, vitamin, mineraller ve sudur. Çocuk beslenmesinde bunlar yaşa ve ihtiyaca göre dengeli bir şekilde ayarlandığı takdirde olumlu olur.

Süt çocuğu devresinde ilk 6 aya kadar en ideal besin kaynağı ana sütüdür. Ancak ana sütü ile beslenme oranı gittikçe düşmekte, yerini hayvan sütleri ve yapay sütler almaktadır. Bu durum, şimdilik gelişmiş ülkelerde daha yaygın olmasına karşın ana sütünün değeri tartışılmazdır. Çocuk hekimleri ana sütüne doğumdan hemen sonra başlandığı takdirde çocuğun ana sütüne alışkanlığının daha kuvvetli olduğunu ileri sürmektedirler. (Türkiye'de Halk Sağlığı Yönünden Çocuk Beslenmesi Sorunu. İstanbul Tabibler Odası Yayınları 1977. sayfa 30) Mümkün oluyorsa anne sütünün 1 yaşına kadar sürdürülmesi, ancak 4. aydan itibaren diğer gıdaların ayına göre ilave edilmesi gerekir. 3 aydan önce unlu gıda verilmesi doğru değildir. Muhallebiden önce de sebze çorbaları, sebze püresi (5. aydan sonra) verilmesi, bunu takiben muhallebi gibi gıdalarla beslenme uygundur. Unlu gıdaları 3. aydan önce vermemenin nedeni nişastayı sindirebilecek amilaz maddesinin daha o yaşa kadar yeterli olmayışından gelir.

Eğer anne sütü yeterli değil, inek sütü veriliyorsa bunu sulandırmak gerekir. Bunu yaparken şöyle basit bir formülden yararlanılır: 1. ayda 1 ölçü süt + 1 ölçü su, 2. ayda 2 ölçü süt + 1 ölçü su. Bu bir ölçülük su oranı aynı kalarak ay sayısı ile giderek artar.

Büyüyen çocuğun ihtiyacı olduğu besin maddelerinin başında protein gelir. Vücut dokularının gelişmesi açısından proteine olan gereksinimi artar. Anne sütü bu ihtiyacı karşılayabilecek değerdedir. İlk aylarda ancak 4-6. aydan sonra örneğin yumurta sarısı ve zamanla peynir, et vs. gibi gıdalara geçilmesi zorunludur. 9-12. aydan itibaren de erişkin gıdasına başlanır. Sürekli nişastalı, unlu gıdalarla beslemek çocukta görünüşte bir zayıflık yaratmadığı için iyi bir yol gibi görünürse de "lapacı" tabir edilen yağı bol toplu ancak kof bir çocuk yetişmesine neden olur.

Hayvanlar üzerinde yapılan deneylerde erken yaşta yetersiz beslenme ile beyin hacminin küçük kaldığı, beynin tam gelişmediği, hücre sayısının az olduğu ve sonuç olarak tüm görevlerini yeterince yerine getiremediği gösterilmiştir. (Kaynak: Malnutrition and Mental Development— Kötü beslenme ve beyin gelişimi, Who Chronicle 28: 95 yıl 1974 Dünya Sağlık Örgütü Yayını) Ayrıca yine yapılan çalışmalar yalnızca çocuk doğduktan sonraki beslenmenin değil bunun yanısıra annenin hamilelik süresindeki beslenmesinin de doğacak çocuğun beyin gelişimini olumlu veya olumsuz yönde etkilediği göstermektedir.

Gelecekteki sağlıklı nesillerin yolu bugünkü çocuk beslenmesinden geçer. Ülkemizde nüfus artışı, gelir azlığı, işsizlik, yetersiz sağlık hizmetleri, köyden şehire akım, bilgisizlik, sık doğum, annenin yetersiz beslenmesi gibi nedenler yukarıda da söylendiği gibi cocuklarda kötü beslenmeye yol açmakta, buna bağlı olarak da protein-enerji eksikliği adı verilen genel bir hastalık grubunun ortaya çıkmasına, yetersiz beslenen çocukların çabuk hastalanmasına ve hatta ölümüne zemin hazırlamaktadır.

Yukarıdaki nedenlerin üzerinde ciddiyetle eğilebilecek bir sağlık politikası uygulandığı takdirde, bu sorunların büyük ölçüde çözüleceğine inanıyoruz.

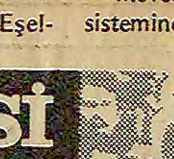

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

BİLİM YUVASI MI, ÇİFTLİK Mİ?

Yurdumuzun en önemli sağlık kuruluşlarından birisi de kuşkusuz ki Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesidir. Bu özelliği çeşitli nedenlerinden dolayı ileri gelmektedir. Örneğin Cumhuriyet döneminin ilk tıp fakültesi olması. Öğretim üye ve kadrosunun genişliği ile büyük bir tıp potansiyeline de sahiptir. Bunlar kamuoyunun bildiği özelliklerdir. Bir de halkımızın bilmediği özellikleri vardır.

Bu durumda bugüne kadar hiç bir yerde uygulanmadık yöntemler uygulanmaktadır. İnsanlar suçsuz yere işten atılmakta. Dekan tarafından tokatlanmakta ve sıkıyönetime teslim edilmekte. Dekan Prof. Dr. Celal Aksungur işten atılan işçilerin yerine alacağı işçilerin Yozgatlı olmasına büyük bir özen göstermektedir. İyice tanımadığı kişilere tarihsiz bir istifa dilekçesi imzalatır. Aldığı adamların büyük bir çoğunluğu MHP'lidir. Kurumda personel arasında mezhepçilik ve çeşitli ayırımlar yapmaktadır.

Kliniklerde yapılan yolsuzlukları görmezlikten gelen Dekan, rüşvet alma iddiasıyla suçsuz yere, hastabakıcıları işten atmaktadır. Gece baskınları sırasında personeli bizzat tokatlamaktadır. Bunlara örnek verebilirim.

Kardiyolojideki ilaç yolsuzluğunu araştıran Başasistan Halime Gence'nin doçent olmasını engellemiştir. Ana giriş kapısında gece bekçisinin tokatlanması. Ortopediden memur Yasin açığa alınmıştır. Acilden, kadın doğumdan, göz bankasından birsürü adam atılmıştır. Bunlardan bir kısmı ümidi kesmiş bir kısmı da ağa insafa gelir diye beklemektedir. İşe alınsalar bile gidecekleri yer Dekanın deyimi ile it laboratuvarıdır. Bir resmi kuruluş düşünün, en üst personel müdürüne varana kadar ağır ithamlarla karşılaşan bir kurum olur mu? Buranın çiftlikten farkı ne? Bir patron gibi tipini beğenmediği adama yarın daha gelme denilebilen bir kurumu siz düşünün artık.

Dekan yukarıda saydığımız hareketleri yaparken şu veya bu oranda buna zemin hazırlayan Halkın Kurtuluşu-nun maceracı ve sorumsuz tavırlarından yararlanmaktadır. Dekan olarak seçildiği zaman ona devrimci, demokrat dediler. Kendi adamlarını atıp sürmeye başlayınca karşı-devrimci ilan edip boş ve kuru bir kampanya başlattılar. Birçok eylemler yaparak birsürü insanın tutuklanması ve gözaltına alınmasına sebep oldular.

Tüm çalışanlar olarak acil taleplerimiz şunlardır:

* Dekan zorbalığa son vermelidir.
* Hastanede çalışan katil komandolar işten atılmalı ve tutuklanmalıdırlar.
* Tam gün herkese verilmelidir.
* Döner sermaye ödenekleri artırılmalıdır.
* Tüm atılan işçiler geri alınmalı, boş kaldıkları sürenin ödenekleri ödenmelidir.
* Gece nöbetleri için ek ücret verilmelidir.
* Yemekhaneler birleştirilmeli ve yemekler düzeltilmelidir.

İlgililerin ve değerli hocalarımızın dikkatine.

Saygılarımla.

İşten atılan bir işçi

ELAZIĞ

Yarının aydınlıkta kalanları olmak

Çağımız dünyasında ülkelerin iç barış istemleri, ekonomik ve toplumsal kalkınmanın ancak ve ancak çağdaş bilgi ve beceri sahibi genç insan güçleri ile gerçekleştirilebilir.

Genç insan en büyük güç kaynağının bilgili olmak olduğuna inandığı ölçüde kendi toplumu için çaba harcayıp yararlı olacaktır. Emekçilerin kendilerine has değer yargılarının varlığını görmemezlikten gelip saygı duymamak ekonomik ve toplumsal varlığın gelişmesine engel olmak demektir.

Hiç bir toplum düzeni işçisini, köylüsünü, gençliğini ve bu doğrultudaki düşünenlerini suçlayarak sağlıklı bir ortamın oluşmasını bekleyemez.

Bugün belli kutup dallarından yönetilenler hangi isim altında ortaya çıkarlarsa çıksınlar, işçilerin mücadelesini siyasi çıkarlarına alet etme durumunda belirleyici olan esas mücadeleyi karşılarında görmelidirler. Gerekirse bu hızlı değişim içerisinde pusuya yatan dost görünümündeki düşmanları tanımalıyız. Bizler bu türden olanları tanıyabilmemiz için bu hızlı değişimle hareket etmeli, kendimizi sermayeye ve yandaşlarına karşı kitlelerin birliğinin gerekliliğini savunarak davranmalıyız.

Özgür düşünceli, aydınlığı ileriyi isteyenler olmalıyız ki, doğru bir temelde, yarının aydınlıkta kalanları olalım.

H.Karaaslan

AYDINLIK
YAYINLARI
YENİ ÇIKTI
Mehmet Tekin
Sovyet
Sosyal Emperyalizmi
ve Kürt Meselesi
70 LİRA

AYDINLIK
YAYINLARI
Mehmet Tekin
Sovyet
Sosyal Emperyalizmi
ve Kürt Meselesi
70 LİRA
YENİ ÇIKTI

BULMACA

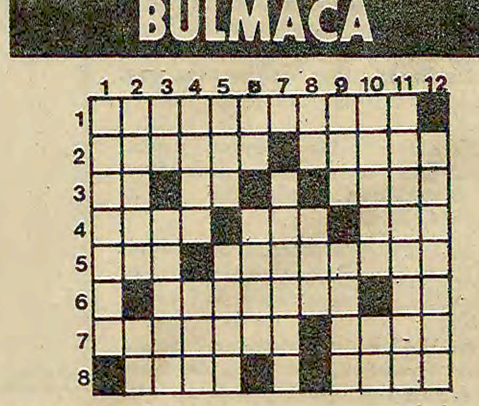

SOLDAN SAĞA: 1) Spekülasyon, yolsuzca kazanç elde etme. 2) Sartre'in ünlü bir romanında mahkumların konu edildiği yer - Manda yavrusu. 3) Alfabenin iki sessiz harfi - TERSİ rey - Bir çalgı aleti. 4) Bir yağ markası - Bir renk - Otoların önünü aydınlatmaya yarayan lamba. 5) Bir peygamber - Emek anlamında bir deyim. 6) TERSİ ateş üzerine bir kabı oturtmaya yarayan üç ayaklı destek - Kalayın simgesi. 7) Amerika'da bir eyalet - TERSİ bir maden. 8) TERSİ Sivas'ın bir ilçesi - İlçe.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Nöbetleşe çalışma. 2) TERSİ asil - Bir nota. 3) TERSİ Türkiye'nin uluslararası simgesi - "Yanmasını sağlar" anlamında bir sözcük. 4) Ünlü bir ayakkabı firması - Kalın kumaş. 5) TERSİ üçüncü bir şahsa ait - Çok sert soğuk. 6) Sodyumun simgesi - Eski bir medeniyet. 7) Tercüman gazetesinin bir köşe yazarının soyadı. 8) TERSİ bir soru edatı - Çocuğu olan kadın. 9) TERSİ Denizli'nin bir ilçesi - TERSİ bir çeşit lonca sistemi. 10) Osmanlı döneminde bazı görevlilere dağıtılan ihsan - TERSİ vahşi hayvan yakalama. 11) Tereddütlü. 12) Çalışkan bir hayvan.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	B	E	R	E	K	E	T	A	N	A	■	A
2	E	R	O	S	■	G	A	L	İ	L	E	■
3	D	E	M	İ	R	E	L	■	M	A	D	İ
4	N	D	■	R	A	M	İ	■	E	C	İ	R
5	A	■	A	■	K	E	■	A	S	A	S	■
6	M	İ	N	E	■	N	Ö	F	■	■	O	T
7	■	F	A	R	E	■	R	İ	F	■	N	O
8	K	A	D	A	Y	I	F	■	İ	T	■	N

Ortadoğu...Ortadoğu...Ortadoğu...

Güvenlik Konseyinde 10 lehte, 4 çekimser oy kullanıldı

ABD, Filistin devletinin kurulmasını öngören BM tasarısını yine veto etti

■ Üçlü özerklik görüşmeleri Tel-Aviv'de başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine sunulan Filistin devletinin kurulmasını öngören karar tasarısı ABD tarafından veto edildi. Tunus'un sunduğu tasarıyı, 10 üye onaylarken, Fransa, İngiltere, Portekiz ve Norveç çekimser kaldı. ABD'nin BM'deki temsilcisi kararı veto etti.

ABD temsilcisi, "Camp David barış sürecinin sonuçlarını almadan böyle bir oylamanın gereksiz olduğunu" ileri sürerken, Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin hakkını savunduğunu söyleyen Fransız temsilci de aynı gerekçe ile çekimser oy kullandığını açıkladı.

KIRMIZI MÜREKKEP

New York'taki BM Güvenlik Konseyi toplantısı sürerken, salona girmeyi başarabilen, 'Amerikan Devrimci Komünist Partisi' adlı Arnavutluk yanlısı bir örgütün üyesi, Amerikan ve Sovyet delegelerinin yüzüne kırmızı mürekkep fırlattı. Güvenlik görevlileri tarafından yakalanan militan, "Kahrolsun Amerikan-Sovyet emperyalizmi!" diye bağırdı.

BİTMEYEN ÖZERKLİK GÖRÜŞMELERİ

Mısır Devlet Başkanı Sedat ve İsrail Başbakanı Begin'in ABD Başkanı Carter ile yaptığı görüşmelerden sonra karara bağlanan özerklik görüşmelerini hızlandırma çalışmaları başladı. Mısır Savunma Bakanı Kemal Hasan Ali, İsrail Savunma Bakanı Ezer Weizman ve ABD'nin Ortadoğu Özel Temsilcisi Sol Linowitz arasında başlayan "Filistin özerkliği ile ilgili üçlü görüşmelere" önümüzdeki dönemde Mısır'da devam edilecek.

Irak'ta haziranda seçimler yapılacak

■ Irak-FKÖ bildirisinde hegemonyacılığa karşı çıkılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irak'ta 20 yıldır ilk kez 20 Haziranda genel seçimler yapılacağı açıklandı.

Irak Haber Ajansı INA'ya göre seçim yapılması Devlet Başkanı Saddam Hükeyin tarafından kararlaştırıldı.

18 yaşını bitirmiş 6 milyon seçmen, 4 yıl süreyle görev yapacak Meclisin 250 üyesini belirleyecek.

Monarşinin devrildiği 1958'den bu yana bir Parlamento bulunmayan Irak'ta, seçimlere hangi partilerin katılacağı açıklanmadı.

IRAK-FKÖ BİLDİRİSİ

Irak-FKÖ ortak bildirisi önceki gün Bağdat'ta yayınlandı. Bildiride şu noktalara dikkat çekiliyor:

1—Hint Okyanusu ve Basra Körfezi süper devletlerin rekabetinden uzak tutulmalıdır,

2—Körfez bölgesinin güvenliğini sağlamak, sadece ve sadece o bölgedeki ülkelerin ortak görevidir. Herhangi bir dış müdahale kabul edilemez.

3—Afrika ve Latin Amerika'daki kurtuluş hareketlerine aktif destek sağlanacaktır.

Enver Sedat ömür boyu başkan olacak

KAHİRE

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın 1 Mayısta parlamentodan geçen Anayasa değişikliği ile, ömür boyu başkan olarak kalması kabul edildi.

Sedat'ın Ulusal Demokratik Partisinin 361 sandalyeye sahip olduğu 398 üyeli Mısır Parlamentosunda onaylanan Anayasa değişiklikleriyle şu yasalara da yer verildi:

—İslam şeriatı Mısır yasalarının temelini teşkil edecektir.

—132 kişilik bir şura kurulacak ve bu şura iç işlere ilişkin son sözü söyleyecek.

—Basın, yasama, yürütme ve yargılamadan sonra hükümetin dördüncü kuvveti haline getirilecek.

UTANÇ YASASI

Sedat'ın önerisiyle Ulusal Demokratik Parti tarafından parlamentoda kabul edilen "Utanç Yasası"nda, "Dini, ahlaki ve ulusal değerlere" karşı çıkılması yasaklanıyor. Bu konuda yayın yapanların cezalandırılması öngörülüyor.

HÜSEYİN'İN ZİYARETİ

Sovyetler Birliği'nin davetini kabul eden Ürdün Kralı Hüseyin'in Moskova'ya gideceği bildirildi.

Camp David Antlaşması imzalanana kadar büyük ölçüde Amerikan silahlarına ve yardımına bağlı kalan Ürdün, bu anlaşmaya katılmayı reddetmişti.

BREJNEV'İN MESAJI

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Güney Yemen'in yeni Devlet Başkanı Ali Nasır Muhammed'i bir mesajla kutladı.

TASS'ın haberine göre, Brejnev, "Sizi candan kutlarım ve Güney Yemen halkı için çalışmalarınızda başarılar dilerim" dedi.

Libya içinde ve dışında Kaddafi'ye karşı muhalefet var

KAHİRE

Arap basını, Libya lideri Muammer Kaddafi'ye karşı son zamanlarda ülke içinde ve yurtdışında güçlü bir muhalefetin geliştiğini bildiriyor. "Yeşil Kitabın" baskıya dayanarak kabul ettirilmeye çalışıldığını belirten ülke içindeki çeşitli kabile sözcülerinin, Yeşil Dağ yöresinde gizli bir toplantı yaptıkları öğrenildi. Toplantıya kabile temsilcilerinin yanı sıra Sırt, El Hams ve Bingazi'deki Halk Komiteleri üyelerinin de katıldığı belirtildi.

Gizli toplantıda alınan kararlara göre, ülke içindeki muhalefet ile yurtdışındaki muhalefet özellikle ordu içindeki muhaliflerle ilişkiye geçerek Kaddafi'ye karşı birlik sağlamaya çalışacak.

Öte yandan Fransız "Le Point" dergisinin bir haberine göre, Kaddafi'ye karşı demokrasi mücadelesi veren aydınlar, geçenlerde İtalya'nın başkenti Roma'da bir toplantı yaptılar. Muhalif aydınlar, Libya gizli polisinin kendilerine karşı başlattığı suikast kampanyasına karşı gerekli önlemlerin alınmasını istediler.

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz hafta içinde sadece Londra'da iki Libyalı öldürülmüştü. Muhalif çevreler, bu cinayetlerin Libya gizli polisi tarafından yapıldığını açıklarken, resmi JANA haber ajansı, cinayetlerle Libya yönetiminin hiç bir ilişkisi olmadığını öne sürdü.

Afrika ortak pazarı kurulması kararlaştırıldı

LAGOS (AA)

Afrika Birliği Örgütü'nün ilk kez düzenlediği Ekonomik Zirve Toplantısı sonunda 2 bin yılına kadar bir Afrika ortak pazarı oluşturulması yönünde bir tasarı benimsendi.

Afrika ülkeleri liderlerinin katıldığı toplantıda, Çad'daki iç savaşın sona erdirilmesi yönünde çabaların gerçekleştirilmesi ve Afrika Barış Gücü birliklerinin buraya gönderilmesi istendi. Benin, Kongo ve Gine tarafsız birliklerin Çad'a gönderilmesi yolunda öneride bulundular. Bundan bir sonuç alınamazsa BM'den yardım istenmesi kararlaştırıldı.

YORUM

Kilit mesele: Filistin

Geçtiğimiz hafta İngiliz 'Financial Times'' gazetesi ABD'nin İran'da giriştiği kurtarma operasyonuna karşı çıkarken şöyle diyordu: ''Körfezdeki bütün ülkeler Batının İran'a karşı aldığı ekonomik yaptırım kararının sonuçlarını üzüntüyle karşılıyor. Çünkü böyle bir durum ancak Sovyetler Birliği'nin yararına bölgedeki istikrarsızlığı artırabilir. Batının, Müslüman ülkelerin desteğine çok ihtiyacı var. Başkan Carter'ın bu desteği kazanmasının tek yolu da Kudüs ve Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin meselelerinin üstesinden gelmesidir.''

Ne var ki, Carter yönetimi Filistinlilere devlet kurma hakkını öngören Güvenlik Konseyi kararını bir kere daha veto ederek, bütün dünyanın dile getirdiği Filistin gerçeğini kabul etmeye cesaret edememiştir.

Mesele yalnızca bir vetoyla da sınırlı değil. Herkes ABD desteği olmasa, İsrail'in bölgedeki yayılmacı siyasetini kolay kolay sürdüremeyeceğini biliyor. Dünyanın en büyük enflasyon oranına sahip ülkelerden biri olan İsrail, ABD'den aldığı güçle Arap topraklarının işgalini sürdürüyor. Lübnan'ın toprak bütünlüğünü çiğniyor.

ABD yönetimi Filistin meselesinin Mısır ile İsrail arasında imzalanan Camp David Antlaşmaları çerçevesinde çözülebileceğini iddia ediyor. Oysa bu antlaşmaları Mısır'dan başka hiç bir Arap ve Müslüman ülke desteklemiyor. Sadece Mısır'a dayanarak Filistin meselesine bir çözüm getirmek mümkün mü? Elbette hayır.

Ayrıca Camp David çerçevesinde dahi; Begin hükümeti zaman zaman ABD yönetimi ile çatışan uzlaşmaz bir tutum izlemektedir. Begin Filistinlilere öyle bir özerklik sunuyor ki, İsrail kamuoyu bile bu önerilere karşı çıkıyor. Begin'in planına göre Filistinliler kendi okullarında ders programlarını yapamayacak, Yahudi yerleşim merkezlerine karşı çıkamayacak, hatta tabii kaynakları üzerinde bile söz sahibi olamayacaklardır.

Bu programın Filistinlilere özerklik verilmesi bir yana, sömürgeci bir tasarı olduğu açık.

İsrail yayılmacı siyasetinde ısrar ederken, ABD'nin İsrail'e karşı tutumunda ve Filistin meselesinin çözümünde köklü bir değişikliği gerçekleştirmediği sürece, bölgedeki ülkelerle iyi ilişkiler kurması mümkün değildir. Kimin ABD'nin Ortadoğu'nun kilit meselesi olan Filistin davasının üzerine kesin bir tutumla gidememesini için için gülerek seyrettiğini söylemeye gerek yok. Sovyetler Birliği çözümsüz kalmış bir Filistin davasının kendilerinin Ortadoğu'ya sızması için çok elverişli bir ortam yarattığını çok iyi biliyor.

ABD'nin siyonizmden desteğini çekmesi ve Filistin devletinin kuruluşunu kabul etmesi, Ortadoğu ülkelerinin gerçek tehdidin kuzeyden geldiğini bütün çıplaklığıyla görmelerini sağlayacaktır.

İran hükümeti, işgalcilerin isteklerine boyun eğmiyor

İran'ın Londra Elçiliğinden bir rehine daha bırakıldı

■ ABD, İran Elçiliğinin işgalini kınadı

LONDRA

İran'ın Londra Büyükelçiliğini basan silahlı 3 kişi istekleri yerine getirilmezse, elçilik binasını havaya uçuracaklarını açıkladı. İşgalciler İranlı olmayan rehinelere dokunmayacaklarını ifade ettiler.

Öte yandan İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Londra'daki büyükelçiliğe telefon etti. Kutbzade, İran hükümetinin silahlı kişilerin isteklerine boyun eğmeyeceğini, rehinelere bir kötülük yapılırsa, eşit sayıda Arap tutuklunun idam edileceğini söyledi. İran olaydan Irak'ı sorumlu tutuyor.

"El Nasır Mücahitleri" grubundan oldukları bildirilen silahlı kişiler İran'ın Kuzistan bölgesindeki 91 siyasi tutuklunun serbest bırakılmasını ve Londra'dan ayrılmaları için kendilerine bir uçak verilmesini istiyorlar. Bu arada Fransız TF-1 televizyonunun Londra'daki muhabirinin sorularını yanıtlayan işgalcilerin sözcüsü, "Homeyni Amerikalılara ne yaptıysa biz de kendisine aynısını yaptık" dedi.

Washington'da bir açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hodding Carter ise İran Büyükelçiliğine yapılan baskını kınadı.

Arap asıllı silahlı kişilerin ellerinde tuttukları rehinelerin sayısının 23 olduğu sanılıyor. Rehineler arasında İran'ın Londra Maslahatgüzarı ve 2 BBC muhabiri de var.

İşgalciler, hasta olduğu için salıverdikleri bir İranlı kadından sonra bir İngilizi de serbest bıraktılar.

Bu arada İngiliz polisi elçilik dışında tertibat aldı. Gözlemciler İngiliz polisinin uzun süreli bir işgale hazırlandığını belirtiyorlar. İşgal sürerken dışarıda Homeyni lehine sloganlar atan 60 İranlı öğrenci gösteri yaptı ve içerideki rehineler yerine kendilerinin tutulmalarını istediler.

İran'ın güneybatısında bulunan Kuzistan bölgesindeki Araplar uzun süredir özerklik için mücadele ediyorlar. Zengin petrol yataklarına sahip olan Kuzistan'ın 2 milyonluk nüfusunun yüzde 40'ı Araplardan meydana geliyor.

Japon Başbakanı Ohira ABD'de

WASHİNGTON AA)

Japonya Başbakanı Masoyosi Ohira ABD Başkanı Jimmy Carter ile görüşmelerde bulunmak üzere Washington'a gitti. Başkan Carter'a, İran'a karşı askeri bir eylemde bulunmaması yolunda çağrıda bulunması beklenen Ohira, Carter ile yapacağı kısa bir görüşmeden sonra Meksika ve Kanada'ya gidecek.

ABD'li yetkililer, Japonya'nın İran ve Sovyetler Birliği'ne karşı alınan bir dizi önlemleri desteklemesinden dolayı Amerikan hükümetinin memnuniyet duyduğunu söylediler. İki ülke devlet başkanlarının, Japonya'nın otomobil ithalatı sorununu da görüşmeleri beklenmekte.

Çin, Japonya'nın savunmasını güçlendirmesinden yana

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guofeng dünyadaki kargaşalık şartlarında Japonya'nın savunmasını güçlendirmesine taraftar olduğunu belirtti.

Hua Guofeng ayrıca, Sovyetler Birliği başka ülkeleri hakimiyet altına alma siyasetini sürdürdükçe, Çin'in Sovyet hegemonyacılığıyla mücadele edeceğini söyledi.

Başbakan Hua'nın bu görüşleri, bu ayın sonunda Japonya'ya yapacağı gezinin hazırlıklarını yapmak üzere Pekin'e gelmiş bulunan Japon yetkililerine ilettiği bildiriliyor.

Gözlemciler, geçmişte Çin'in Japon militarizminin saldırılarına uğramış bir ülke olduğunu hatırlatarak, Hua'nın sözlerinin önemine işaret ediyorlar.

Uluslararası kuruluşlar, ABD-İran gerginliğini görüşecek

■ *İran'ın Ankara Maslahatgüzarı, Türkiye'den daha güçlü destek beklediklerini söyledi*

■ *«El Vatan El Arabi» dergisi, devrik Şahın Güney Afrika'ya gönderileceğini ileri sürdü*

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Devlet Başkanı Ebulhasan Beni Sadr, ABD'nin rehineleri kurtarmak amacıyla giriştiği başarısız askeri operasyonun kınanması amacıyla uluslararası bir toplantının düzenlenmesi için çalışmalara başladı.

Beni Sadr, konuya ilişkin açıklamasında, sözkonusu toplantının 10-12 Mayıs tarihleri arasında BM, Avrupa Parlamentosu, Bloksuz Ülkeler ile İslam ülkelerine bağlı kurulların katılmalarıyla toplanacağını duyurdu.

Beni Sadr, ayrıca FKÖ lideri Yaser Arafat'ı ve diğer kurtuluş hareketlerini, ABD operasyonunun sonuçları konusunda görüşmek için Tahran'a davet etti.

ŞAH GÜNEY AFRİKA'YA GİDEBİLİR

Öte yandan Paris'te yayınlanan "El Vatan El Arabi" dergisine göre, Kahire'de ABD, Mısır ve İsrail delegelerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantıda Mısır'da bulunan devrik İran Şahının Güney Afrika'ya gönderilmesi konusu görüşüldü. Verilen bilgilere göre Güney Afrika hükümeti bunu kabul ediyor. Derginin haberine göre, Şahı koruma görevi de İsrailli muhafızlara verilecek.

"TÜRKİYE'DEN DAHA GÜÇLÜ DESTEK BEKLİYORUZ"

İran'ın Ankara Maslahatgüzarı Ahmet Muşavegzade, Türkiye'nin İran'a karşı uygulanan ekonomik ambargoya katılmama kararından çok mutlu olduklarını söyledi. Muşavegzade, "Türkiye'den daha kuvvetli bir destek bekliyoruz" dedi.

AA muhabiri ile konuşan Müşavegzade, Türkiye'nin İran ile ABD arasındaki sorunların çözümü için arabuluculuk önerisinin İran hükümetine iletildiğini de belirtti.

Ankara Maslahatgüzarı Müşavegzade, İran'ın, Batı ülkeleri tarafından da kesin bir ekonomik ambargo ile karşı karşıya bırakılması halinde Türkiye ve öteki dost ülkelerden ihtiyaçlarını karşılamak istediğini bildirdi. Müşavegzade, Türkiye'deki transit yollarının açık tutulmasının İran için çok önemli olduğunu belirtti.

ABD'nin başarısız askeri operasyonuna da değinen Müşavegzade olayı kınadığını ve rehineler sorununun, kuvvet ve baskı yoluyla çözümlenemeyeceğini söyledi.

Bu arada BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Paris'te yaptığı açıklamada, Tahran'daki Amerikalı rehineleri kurtarmanın tek yolunun mevcut bunalımı barışçı yoldan çözmek olduğunu belirterek, ABD'nin İran'a yapacağı ikinci bir askeri müdahalenin yalnız rehineler için değil aynı zamanda uluslararası gelişmeler açısından da büyük tehlikeler doğuracağını ifade etti.

JAPONYA 3 DİPLOMATINI GERİ ÇEKTİ

ABD'nin rehinelerin serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla İran'a uyguladığı yaptırımları destekleyeceğini açıklayan Japonya, Tahran Büyükelçiliğindeki diplomatlarından 3'ünü geri çektiğini duyurdu.

Batı Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher ise, İran konusunda yapılacak Bakanlar Kurulu toplantısına katılmak üzere İrlanda ziyaretini yarıda keserek ülkesine döndü.

SUUDİ ARABİSTAN

Suudi Arabistan, İran'daki ABD'li rehinelerin kurtarılması için bazı öneriler hazırlayarak İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansında bu önerilerin en geç bir ay içinde uygulanmaya konması için çağrıda bulundu.

Önerilen maddeler arasında, İran'ın içişlerine karışmaması için ABD'den söz almak, Avrupa ülkelerinin İran'a karşı uyguladıkları yaptırımların kaldırılması ve rehinelerin can güvenlikleri konusunda ABD'ye garanti vermek bulunuyor.

Küba'dan ayrılmak üzere olan mülteciler, Mariel Limanında hareket vaktini bekliyorlar.

ABD donanması, fırtınaya yakalanan Kübalılara yardım edecek

WASHİNGTON

ABD Başkanı Carter, ABD donanmasına bazı savaş gemilerinin Küba'dan göçmen taşıyan ve fırtınayla boğuşan gemilere yardım etmelerini emretti. Bu ay sonunda Karayipler'de manevra yapacak olan ABD savaş gemilerinden bir kısmı fırtınalı Florida bölgesine yöneldi.

ABD Savunma Bakanlığı da sahil koruma kuvvetlerinin kurtarma operasyonuna yetmediğini, bunun ender görülen olağanüstü bir durum olduğunu açıkladı. ABD resmi makamları, Kübalıların hayatları tehlikedeyse kurtarmak için müdahale edileceğini ve bunların Küba'ya geri verilmeyeceğini belirttiler.

Son on gündür binlerce ufak gemi, fırtınalı havaya rağmen Küba'dan kaçan göçmenleri ABD'ye taşıyordu.

Çad'da sukunete doğru ilk adım

PARİS (AJANSLAR)

Yaklaşık olarak bir aydır, özellikle başkent N'Djamena'da süren iç savaşın sona erdirilmesi yönünde ilk adım atıldı. Afrika Birliği Örgütü, Çad'a tarafsız bir askeri birlik göndereceğini açıklarken, Devlet Başkanı Gukuni Weddei, ABÖ birliklerini ağırlayabileceğini bildirdi. Togo, Nijerya ve Gine'nin gönderecegi askerlere Senegal de mali destekte bulunacak.

İranlı öğrencilerin bildirisi:

Rusya, İran'ın mücadelesini kendi çıkarları uğruna kullanmaya çalışmaktadır

''Kardeş Türkiye Halkına'' hitaben bir basın bildirisi yayınlayan İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği, ABD'nin İran'a karşı giriştiği operasyonu kınadı.

Bildiride özetle şöyle denildi:

''ABD emperyalistleri yurdumuzun milli egemenliği ve toprak bütünlüğünü ihlal ederek askeri harekatta bulunmuştur. Kendisine bağımlı faşist Şah rejimini ayakta tutamayan ABD, yenilgiyi hazmedememektedir. Yaptığı bu çirkin girişim çılgınlıktan başka bir şey değildir.

''ABD emperyalizminin yerini doldurmaya telaşlanan Rusya da İran'ın ABD'ye karşı verdiği haklı mücadeleyi, kendi çıkarları uğruna kullanmaya çalışmaktadır. Fakat İran halkı Cumhurbaşkanımızın dediği gibi bir dış müdahale karşısında Sovyetlerden yardım almayı asla kabul etmeyecektir.''

İranlı Öğrenciler Konfederasyonu (CİS) üyesi olan İstanbul'daki İranlı öğrencilerin örgütü bildirinin son bölümünde şunları belirtiyor:

''CİS, kardeş Türkiye halkı ve tüm yurtsever parti ve kuruluşları ABD'nin operasyonunu protesto etmeye çağırır. İki süper devlet karşısında, iki komşu ülkenin ilişkilerini geliştirmesi ve dayanışma içinde olmasını canı gönülden talep ederiz.''

Brejnev, Le Duan'ı Moskova'da kucaklarken

Kamboçya'nın işgali taltif edildi!

BREJNEV, LE DUAN'A BARIŞ ÖDÜLÜ VERDİ

MOSKOVA

Resmi Sovyet ajansı TASS, 1980 yılı ''Lenin Barış Ödülünü'' kazananları açıkladı. Bu yıl Barış Ödülü verilenler arasında, yüzbinlerce vatandaşın yurtdışına kaçmasına neden olan ve Demokratik Kamboçya'yı işgal eden Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Le Duan bulunuyor. Ayrıca, Finlandiya Devlet Başkanı Kekonen de bu ödüle layık görüldü.

TASS'ın yaptığı açıklamaya göre, Barış Ödülü, ''Her yıl barışın korunması ve güçlendirilmesinde gösterilen mücadeleye katkısı bulunan kişilere'' veriliyor.

Bu yıl ödül alanlar arasında Venezüellalı yazar Miguel Otera-Silva, Fransız yazar Herve Bazin ve Mısırlı yazar Abdülrahman El-Hamisi de bulunuyor.

Hafız Esat'a karşı Yurtsever Birleşik Cephe kuruldu

KAHİRE

Mısır'ın yarı-resmi yayın organı ''El Ahram'' gazetesi Kuveyt Haber Ajansına dayanarak verdiği bir haberde, Suriye'deki muhalefet gruplarının ''Suriye'nin Kurtuluşu İçin Yurtsever Birleşik Cephe'' adında bir örgüt çatısında birleştiklerini bildirdi. Cephenin kuruluş bildirisinde, Esat rejiminin anti-demokratik tutumunu kınayan muhalifler, ''Hafız Esat rejimi devrilene kadar mücadele edeceklerini'' açıklayarak, bütün Arap ülkelerini Şam yönetimi ile ilişkilerini kesmeye çağırdılar. Cephe, kendi-

Yaşasın Zimbabve ve Türkiye Halkının Kardeşliği

Genel Dağıtım: TOR-DA Hamam Sok. No: 4 Cağaloğlu İSTANBUL Tel: 27 23 22

AYDINLIK YAYINLARI

DEVLET ORMAN İŞLETMESİ MARMARİS MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İşletmemizin Marmaris, Çetibeli ve Hisarönü Bölgeleri satış depolarından aşağıda yazılı emval hizalarında gösterilen bedellerden 9/MAYIS/1980 tarihine rastlayan Cuma günü saat 14.00'de açık arttırmalı ve % 50'si 6 AY VADELİ olarak satışa çıkarılmıştır.

Alıcıların almak istedikleri partilerin geçici teminatını satış günü İşletmemiz veznesine yatırmış olmaları, Banka teminat mektubu verecek olanların mektuplarında İşletme adı ile almak istedikleri partilerin cinsi, Nev'ini belirtmeleri lazımdır.

Satışa ait ilan, şartname ve ebat listeleri Ankara, Burdur, Aydın, Yatağan, Antalya, İstanbul, Isparta Orman İşletmeleriyle, İşletmemizde görülebilir.

Alıcıların belirli gün ve saate kadar İşletmemize müracaatları ilan olunur. 24/4/1980

MÜDÜRİYET

BÖLGESİ/DEPOSU	PARTİ ADEDİ	EMVALİN CİNSİ NEV'İ EVSAFI	MİKTARI ADET	M3.DSM3.	MUH.BEDELİ LİRA KRŞ.	MUVAKKAT TEMİNATI LİRA KRŞ.	İHALE GÜNÜ VE SAATİ
HİSARÖNÜ/D.YANI	17	3.S.K.B.ÇZ.TOMRUK	7102	1150.920	2070.00	178.680.00	9/5/1980 CUMA 14.00
" D.YANI-ASPIRAN	34	3.S.N.B.ÇZ.TOMRUK	20399	3810.965	2760.00	788.870.00	" " "
TOMRUK PARTİLERİ UMUMİ YEKUNU	51 PARTİ		27501	4961.885		967.550.00	
MARMARİS-ÇETİBELİ	2	REÇİNE		9000 KG.	80.00	54.000.00	" " "
UMUMİ YEKUN...........						1.021.550.00	

(Basın: 14101 - 455)

Gençlik

Anarşinin kaynağı

folklor ve tiyatro çalışmaları mı?

Ege Üniversitesindeki bütün sosyal faaliyetler yasaklandı

YORUM

Dar grup dernekleri gençliğin gözünde tükenmiştir

GENÇLİK SERVİSİ

***SBF** Der 7. Olağan Kongresi devrimcilik adına ortaya çıkan bazı grupların gençlik mücadelesine ve örgütlenmesine verdikleri zararı göstermesi bakımından öğreticidir. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi gibi bir kurum, gençliğin kitle örgütü olduğunu söyleyen bir derneğin kongresi... Doğal olarak çok yönlü tartışmaların olacağı, kongrenin canlı bir hava içerisinde geçeceği sanılabilir. Ama nerede?*

Kongreye giden derneğin geçmiş Yönetim Kurulu bir çalışma raporu sunuyor. Rapor 5-6 cümleden ibaret. Daha sonra mali rapor okunuyor. Kongre Divanı mali rapor üzerine tartışma açılmasına izin vermiyor. Tartışılmadan, doğrudürüst oylanmadan raporların kabul edildiği ilan ediliyor. Bununla kalsa yine iyi. Söz hakkına sadece "gruplar" sahip, o da 10 dakika. Herhangi bir dernek üyesinin eleştirisini belirtmesi veya bir fikir getirmesi baştan yasak. Dahası, Devrimci-Yol grubu DGB'lilerin hazırladıkları listede bulunan öğrencilerin "Örgütlülüğü bozucu tutumlarından" dolayı dernekten atılmasını isteyen bir önerge veriyor. Önergenin lehinde konuşma yapılıyor, aleyhinde yapılmıyor. Dernekten atılması tartışılan insanların söz ve karar hakları yok. Savunmasız karar veriliyor. Kısacası saldırı ve fikir bastırma: Kongrenin havası bu.

Dev-Yol grubu kongreyi tartışmasız, kendi deyimiyle "kazasız belasız" atlatarak dernek yönetimini ele geçirmenin derdinde. İGD, Kurtuluş ve Halkın Kurtuluşu gibi gruplar ise "Ortalığı ne kadar karıştırırsak o kadar iyidir" diye düşünüyorlar.

1974 yılında öğrenci gençliğin faşizme karşı gelişen mücadelesi içinde kurulan okul derneklerinin bugünkü durumu işte böyle. Görüşlerini beğenmediklerine baskı, tehdit ve üyelikten çıkarma. Dolayısıyla geniş gençlik kitlesinin gözünde bu derneklerin hiç bir değeri kakmamıştır. Çünkü Türkiye'nin ve gençliğin en çok ihtiyacı olan şey demokrasi, farklı fikir, zengin düşünebilme ve tartışabilmedir. Bu gruplarla gençlik arasındaki çelişki onları er geç yıkıma götürecek, hoşgörü ortamı sağlanacaktır. Gençlik dernekleri de mücadele içinde bu duruma uygun olarak yeniden inşa edilecektir. SBF öğrencilerinin de bu görevi yerine getireceklerine inanıyoruz.

GENÇLİK SERVİSİ

İZMİR Sıkıyönetim Komutanlığı, Ege Üniversitesindeki bütün sosyal ve kültürel faaliyetleri yasakladı. Komutanlık, kararının gerekçesi olarak çeşitli siyasi grupların bu yolla örgütlenmelerini sürdürmek istemelerini gösterdi.

Geçtiğimiz haftalarda Ege Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Mediko-Sosyal Hizmetler Merkezine bağlı olarak tüm üniversite öğrencilerine açık ve öğretim üyeleriyle işbirliği içinde bazı kulüplerin kurulması için çalışmalar yürütülüyordu. Müzik, Tiyatro, Fotofilm, Satranç ve Folklor dallarında kurulacak olan kulüplere üye kaydediliyor, sosyal ve kültürel alanda büyük bir örgütlenme çalışmasına giriliyordu.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığının aldığı yasaklama kararının içine fakültelerarası futbol ve diğer spor dallarındaki karşılaşmalar da giriyor. Okullarda eskiden beri sürdürülen folklor, müzik ve tiyatro gibi çalışmalar da yasaklama kapsamı içinde.

SIKIYÖNETİMİN YURTLARA İLİŞKİN KARARI

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığının yurtlara ilişkin bir kararına göre ise ayrı sınıftan olan öğrenciler ayrı blok, kat ve odalarda kalacaklar.

Öğrenci yurtlarına ilişkin alınan karar sonucu öğrenciler, tanıdıkları, arkadaşları ve hemşehrilerinden ayrılmak zorunda kalıyorlar. Aynı odada kalarak yiyeceklerini ucuza karşılayan arkadaş grupları da bu uygulama ile dağıtılmış oluyor, dolayısıyla öğrenciler üzerindeki mali yük de artıyor.

Ege Üniversitesinde okuyan öğrenciler kulüplere üye olan öğrencilerin büyük çoğunluğunun anarşiye karşı olduğunu belirtiyorlar. Öğrenciler anarşinin kaynağının folklor ve tiyatro gibi çalışmalarda aranmasının hatalı olduğunu, bu tutumun kargaşalık isteyenlerin ekmeğine yağ süreceğini söylüyorlar.

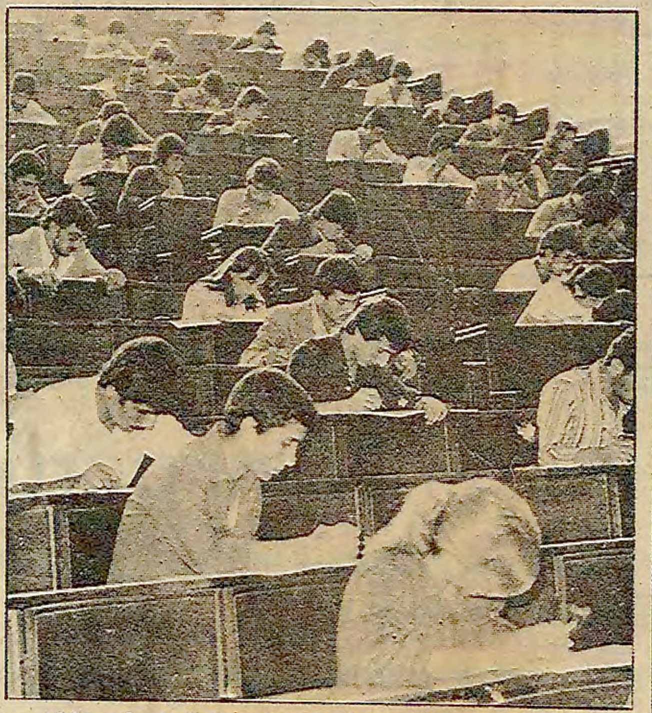

1981 yılında üniversite adaylarını iki kez sınav heyecanı saracak. İki kez elenecek öğrenciler!

1981'deki ÜSS'nin ilk kademesi 13 Nisanda yapılıyor

Öğrenciler: Üniversite seçme sınavları daha iyi bir "elek" oldu!

GENÇLİK SERVİSİ

Gelecek yıldan başlayarak iki kademede uygulanacak olan Üniversitelerarası Seçme Sınavının ilk kademesi 13 Nisanda yapılacak.

Yüksek öğrenim kurumlarına girmek isteyen bütün adayların alınacağı ilk sınavda adaylara genel yetenek soruları sorulacak. Bu sınavın sonunda puan sıralamasına göre yaklaşık 150 bin dolayında öğrenci haziran ayının sonunda yapılacak olan ikinci kademe sınava girmeye hak kazanacak. ÜSS'nin ikinci kademesinde ise adayların teknik, sosyal ve yabancı dil bilgileri ölçülecek. İkinci kademe sınavına katılacak adaylardan tercih ettikleri yüksek öğrenim kurumlarına girmeye hak kazananlar yine merkezi yerleştirme sistemine göre belirlenecek ve okullara kayıt yaptıracaklar. İkinci sınava giremeyen adayların bir kısmı ise puan durumlarına göre ön kayıtla öğrenci alacak yüksek öğrenim kurumlarına kayıt yaptırabilecekler. 1981 yılında yeni sistemle yapılacak olan sınavlara başvuru işlemleri ise kasım ayında başlayacak.

ÖĞRENCİLERİN YORUMU

Yeni sınav sistemi ile ilgili olarak görüşünü aldığımız lise 2. sınıf öğrencisi adaylar ise şunları belirttiler:

"Yeni sınav sistemi konuya esasta bir çözüm getirmiyor. Kazanma oranı aynı kalıyor. Herhalde yetkililer "şans" etkenini biraz daha azaltmak istiyorlar. Onun için böyle bir yönteme başvurdular. Böylelikle sınavlar daha kaliteli bir elek olacak."

Paralar komandolara dağıtıldı

MHP'li müdür gözleri görmeyen öğrencilerin konserlerden elde ettikleri paralara el koydu

GAZİANTEP (ÖZEL)

Gaziantep Körler Okulu Müdürü Muhittin Arar, müzisyen öğrencilerin Körler Okulu Yaşatma, Tanıtma, Güzelleştirme ve Öğrencilerini Koruma Derneği yararına düzenledikleri çeşitli konserlerden elde ettikleri 22 bin lirayı derneğe göstermeden harcadı ve bu konuda Yönetim Kuruluna hesap vermedi.

Muhittin Arar'ın, derneğin adını kullanarak 2 Nisan'da Anadolu Lisesinde ve 9 Nisanda Kız Lisesinde verdirdiği konserlerde 22 bin lira civarında hasılat elde edildiğini belirten Yönetim Kurulu Üyeleri konserler için kendilerinden izin alınması gerektiğini ve elde edilen gelirin dernek Yönetim Kuruluna teslim edilmesinin tüzük emri olduğunu söylediler

Dernek Yönetim Kurulundan gizli düzenlenen konserlerin, dernek yönetimince öğrenilmesinden sonra Muhittin Arar'dan hesap vermesi istendi. Muhittin Arar ise elde edilen paraların harcandığını ve ellerinde bulunmadığını söyledi. Yönetim Kurulu Üyelerinin bunu kabul etmemeleri üzerine de, Müdür, Yönetim Kurulunun 22 bin liranın alındığını deftere yazmasını ve eski tarihli makbuzlar tanzim ederek paranın "harcandı" gösterilmesini istedi. Bunun üzerine Yönetim Kurulu Üyeleri, böyle bir sahtekarlığı kabul etmeyeceklerini ve durumu mahkemeye aksettireceklerini söylediler. Muhittin Arar ise bunun karşısında, "Bildiğinizi yapın. Zaten böyle şeylerden bir şey çıkmaz. Sizden korkmuyorum." dedi ve konserlerden elde edilen binlerce lirayı çevresindeki komandolara dağıttı.

Demirel hükümeti döneminde goreve getirilen Muhittin Arar, okul içerisinde karanlık faaliyetleri ve Körler Okulunu MHP'nin karargahı haline getirmesiyle tanınıyor. MHP li müdür bir süre önce de Eğitim Enstitüsünde çıkan olaylarla ilgili olarak tutuklanmış daha sonra serbest bırakılmıştı.

MÜDÜR, GERİCİ YAZARLARIN KİTAPLARINI OKUTUYOR

Muhittin Arar ve yardımcısı Enver Üste, okulda dersle ilgisi olmayan faşist yazarların kitaplarını okutmaya çalışıyorlar. Okullarda okutulması gereken kitapların Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığı tarafından onaylanması gerekiyor, oysa Müdür Arif Nihat Asya ve Yavuz Bülent Bakiler gibi gerici yazarların kitaplarını okula getirerek öğrencilere okutmaya çalışıyor. Muhittin Arar aynı zamanda okulda edebiyat derslerine de girerek propaganda yapıyor.

Irkçı kitapları ciltlemek isteyen okulun ciltçisi Selahattin Özer ise Müdür Muhittin Arar'ın emriyle görevinden alınarak kabartma kitap yazma işine verildi.

GENÇLİK SERVİSİ

"Gençlik" sayfamızın yayınlanmasını kutlayan, gençlerin de artık bir kürsüsü olduğunu belirten mektuplar alıyoruz. Malatya Turan Emeksiz Lisesi öğrencilerine ve İstanbul'dan M.Z. imzasıyla yazan okuyucumuza biz de teşekkür ederiz.

'Forum'da bundan böyle sizlerin çeşitli sorunlar konusunda sormak istediklerinizi de cevaplayacak, mektuplarınıza yer vereceğiz.

"Boykotlar" konusundaki tartışmamızı bu hafta haklı ve başarılı bir boykot örneği ile sürdürüyor, Cerrahpaşa Hemşirelik Lisesi öğrencilerinin gönderdiği mektubu yayınlıyoruz.

HAKLI TALEPLER BÜTÜN ÖĞRENCİLERİ BİRLEŞTİRDİ VE DİRENİŞİMİZ BAŞARIYA ULAŞTI

Biz İstanbul Üniversitesine bağlı Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ebe, Hemşire ve Laborant Lisesi öğrencileriyiz. Okulumuzda geçtiğimiz yıl bir direniş olmuştu. Direnişimiz haklı taleplere dayanıyordu. 4-5 aydır ödenmeyen maaşlarımızın artırılarak ödenmesini, yaz tatili yapabilmemizi engelleyen yaz stajlarının kaldırılmasını, öğrenciler üzerindeki anti-demokratik baskıların kaldırılmasını, giyecek ve ders araçları ile diğer temel ihtiyaçlarımızın karşılanmasını istiyorduk. Bu talepler etrafında ilk kez böyle bir eyleme girişen yüzlerce arkadaşımızla birleştik ve bir süre devam eden direnişimiz sonucunda haklarımızı büyük ölçüde elde ettik. Haklı temeldeki eylemimize bulaşarak onu saptırmaya çalışan, kendine solcu görünümü veren bazıları ise bizim tarafımızdan hazırlanan bu ortama sahip çıkmaya çalıştılar. Öğrencilerin tepkisi üzerine bundan vazgeçtiler. Eylemimiz sonucunda 2 arkadaşımız yatılılıktan çıkarıldı ama sonunda müdür bizi yıldıramayacağını anlayınca taleplerimizin büyük çoğunluğunu kabul etti.

Biz bugünkü ortamda o gün yaptığımız direnişi değerlendirince bunun örnek bir eylem olduğunu düşünüyoruz: Sudan gerekçelerle değil, haklı zeminde ve bütün öğrencileri birleştiren eylemler sonunda başarıya ulaşır.

Okullardan kısa haberler

GENÇLİK SERVİSİ

GİRESUN ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİNDE okul idaresi ile öğrenci velileri bir toplantı düzenlediler. Toplantıda velilerin öğrencilere sahip çıkmaları ve okul çevresinde alınan güvenlik önlemlerinin artırılması istendi. Görevinden gerekçesiz olarak alınan müdürün de iadesini isteyen veliler açıldıktan sonra okulun 3 kez kurşunlandığını belirterek yetkililerin saldırganların üzerine yürümesi gerekirken öğrencileri toplayıp götürmesini eleştirdiler. Toplantıda daha sonraki çalışmaları yönlendirecek bir de komite oluşturuldu.

ORDU FATİH LİSESİ öğrencileri solcu görünümündeki bazı gruplar ile komandoların birbirleriyle çatışmasından ve sürekli çıkan kavgalardan huzursuz oluyorlar. Öğrenciler okuldaki ÜGD'lilerin eski Ülkü-Bir Başkanı Ufuk Ateş adlı öğretmen tarafından korunduğunu belirtiyorlar. Fatih Lisesi öğrencileri okumak isteyen öğrenci çoğunluğunun olaylarla hiç bir ilgisi bulunmadığını, eğitim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanması gerektiğini söylüyorlar.

KIRŞEHİR SAĞLIK KIZ MESLEK LİSESİNİ ele geçirebilmek için komandoların baskılarını artırdıkları bildiriliyor. MHP'li komandoların son olarak bir öğretmeni dövdükleri, bir bayan öğretmeni silahla tehdit ettikleri, okul personeli bir ahçıyla, bir başka personele ve ihtiyaçlarını karşılamak için çarşıya giden kız öğrencilere saldırdıkları öğrenildi. Saldırganların okul müdürünü de tehdit ettikleri, Vali ve Emniyet Müdürünün ise olaylar karşısında sessiz kaldığı bildirildi. Öğrenciler şehirde yaratılmak istenen yeni bir Kahramanmaraş olayına karşı önlem alınması gerektiğini belirtiyorlar.

Sivas'ta polisler bir genci yoldan kaçırıp işkence ettiler

SİVAS (ÖZEL)

Sivas'ta, Yusuf Şimşek adında bir genç polisler tarafından yoldan kaçırılarak işkence edildi.

Bir hafta kadar önce, saat 23.00 sularında, polis olduklarını söyleyen ve polis kimliği gösteren kişiler beyaz, plakasız bir Renault ile Yusuf Şimşek'i garajlardan kaçırdılar. Arabaya alındıktan bir süre sonra gözleri bağlanan Şimşek, biraz gittikten sonra indirilerek bir binanın bodrumuna sokuldu. Derhal işkenceye yatırılan Yusuf Şimşek, uzun süre kim olduğunu bilemediği katiller tarafından falakaya çekildi. Şimşek, daha sonra da yere dökülen suların üzerinde gözleri bağlı olarak koşturuldu.

Polis olduklarını söyleyen kişiler, Şimşek'e sürekli olarak bazı isimleri tanıyıp tanımadığını sordular. Yusuf Şimşek bunları tanımadığını söyleyince, işkencecilerden biri yerde yatan gencin ağzına silahının namlusunu sokarak, "konuşmazsan ve silahları nereden aldığınızı söylemezsen seni öldürürüm" diye tehdit etti.

Yusuf Şimşek'in bir şey bilmediğine neden sonra kanaat getiren polisler, genci tekrar gözlerini bağlayarak otomobile bindirdiler ve Kepenek Caddesine bırakarak uzaklaştılar.

Bundan bir gün önce de akşam çarşıda gezmekte olan Yadigar Doğan ve İbrahim Şimşek adlı gençler taksiyle kaçırılarak Ülkü Yolu Derneğinde komandolar tarafından işkence edildiler.

Olaylardan sonra savcılığa başvuran Yusuf ve İbrahim Şimşek'le Yadigar adlı gençlere, "bir ipucu bulursak size haber veririz" denilerek baştan savma bir cevap verildi.

Yadigar ve İbrahim ise kendilerini dövenlerin içinde, Atatürk Lisesinden atılan ve Yıldızelin'den mezun olan Mehmettin Yolcu adlı komandoyu sesinden tanıdıklarını, kendisini, kendileri binaya sokulurken de teşhis ettiklerini söylediler.

İSTANBUL 9. İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

Dosya No: 1978/223

Eminönü, Hacı Kadın Mah. Atatürk Bulvarında kain 240 pafta, 2900 ada, 2 parsel sayılı ve 8877.68 M2 sahalı manifotracılar çarşısının 5.ci blok 6.cı katta 259 bağımsız bölümlü 109/55500 arsa paylı 5659 kapı nolu dükkan önünde bulunan rüchanlı alacak alacaklarını geçmek şartı ile 4.cü derece ipotek borcundan dolayı açık arttırma süretiyle satışa çıkarılmıştır.

İMAR DURUMU: İst. Bel. İmar Müd.nün 8.1.1980 tarihli imar belgesine göre: 1/500 ölçekli, 15.11.1960 tasdik tarihli manifotracılar çarşısı paftası muvacehesinde krokisinde gösterilen sahada ve ebadında olmak üzere, çatı veya çekme katsız, blok inşaat nizamında, beher otopark bedeli 100.00 TL. olan bir inşaat yapılabileceği anlaşılmıştır.

EVSAFI: Gayrimenkul Eminönü, Hacı Kadın Mah. Unkupanı semti Atatürk bulvarında 5.ci blokda 6.cı katta 5659 kapı nolu dükkandır. Dükkan son katta bir mağaza şeklindedir. Duvarları kağıt ile kaplanmıştır. Net kullanılır sahası 101.05 M2 dir. Koridor cephesinden girişte 15.90 mt.lik kısmı tabanı ahşap ile hafif amfi şekline getirilerek dersane olarak kullanılmakta olup bu 15.90 mt. mesafede de boyasız ahşap üzeri duralit kaplama ile bulvar cephesi ayrıca bir oda olarak ayrılmıştır. Sadece elektrik tesisatı mevcuttur.

KIYMETİ: 3.000.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir. Muzayedeye iştirak edeceklerin muhammen kıymetin %10 nispetinde nakti teminat akçesi yatırmaları veya milli bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri icap eder. Dellaliye resmi, ihale damga pulu bedeli, tapu harç ve masrafları ile tahliye ve teslim masrafları alıcıya aittir.

İlk açık arttırması 6/6/1980 Cuma günü saat 09.30 dan 10.00'a kadar İstanbul da 9.cu icra dairesinde yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 21/5/1980 den itibaren dairedeki özel kartonda açık bulundurulacaktır. Taliplilerden şartname talep edildiğinde 25 TL.lık posta pulu gönderildiğinde adreslerine bir örneği gönderilecektir. İlk açık arttırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin % 75 ni bulmadığı taktirde en çok arttıranın taahüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha uzatılarak onuncu 16/6/1980 Pazartesi günü saat 09.30 dan 10.00a kadar yine İstanbul da 9.cu İcra dairesinde yapılacak ikinci açık arttırmada önünde bulunan rüçhanlı alacak alacaklarını, vergi borçlarını, satış ve paylaştırma masraflarını geçmek şartı ile en çok arttırana ihale olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde icra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşılmasından hariç kalırlar. Daha fazla bilgi edinmek isteyenlerin memurluğumuzun 1978/223 sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracatları, alıcıların satış mahallinde ve saatinde hazır bulunmaları ilan olunur.

(Basın: 3146-462)

Marangoz planya makinesi ve matkap satış ilanı
İstanbul 7. İcra Memurluğundan
1980/2262

Bir borçtan dolayı hacizli olup satılmasına karar verilen 90 bin lira kıymetindeki 40'lık planya makinesi ile tezgahlı tiryaki marka matkap 7/5/1980 günü saat 16.45 ile 17.30 arasında bulundukları Kocamustafapaşa-Marmara caddesi NO. 23'teki marangoz atölyesinde açık artırma ile satılacaktır.

% 75 kıymetini bulmadığı takdirde ikinci artırması ertesi gün aynı yer ve saatte ençok fiat verene satılacağı ilan olunur.

İst. 7. ci İcra Memur M.
(Basın: 3163 - 459)

DUYURU

İSTANBUL SULAR İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN BORDRO MAKİNASI SATIN ALINACAKTIR

İdaremiz gereksinimi,

1 adet TRİUMPH marka TA/10 modeli bordro makinası kapalı fiat teklifi alınmak suretiyle satın alınacaktır.

Tahmini tutar 900.000.-TL, geçici güvence 67.500.-TL.dır.

Umumi Şartname İdaremiz Ticaret İşleri Dairesi Müdürlüğünden temin edilebilir.

İhalemize katılmak isteyenlerin verecekleri kapalı teklif zarfına İdaremiz veznesine yatıracakları geçici güvencenin makbuzunu da ekleyerek en geç 13 Mayıs 1980 Salı günü saat 11.00'e kadar Beyoğlu, İstiklal Caddesi 379 no. da İdaremiz Zabıtlar ve Kararlar Bürosu Müdürlüğüne vermeleri gerekmektedir.

İdare ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 14148-461)

60'lık Şerit Satış İlanı
İstanbul 7. ci İcra Memurluğundan
1979/16218

Bir borçtan dolayı hacizli olup satılmasına karar verilen 25 bin lira kıymetindeki 60'lık Şener Marka şeridin satışı 7/5/1980 günü saat 16.30 ile 16.45 arasında bulunduğu Kocamustafapaşa-Marmara caddesi NO:23'te açık artırma ile satılacaktır.

% 75 kıymetini bulmadığı takdirde ikinci artırması ertesi gün aynı yer ve saatte ençok fiat verene satılacağı ilan olunur.

İst.7.ci İcra Memur M.
(Basın: 3164 - 460)

3000 TÜP SANAYİİ TİPİ L.P.G. GAZI SATINALINACAKTIR

Şartnamesi, bedelsiz olarak aşağıda adreslerden alınabilir.

1— KARABÜK'TE: Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Tedarik ve İkmal Müdürlüğümüz.

2— İSTANBUL'DA: Sirkeci, Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han Kat: 4-5'teki Mümessilliğimiz.

3— ANKARA'DA: Kavaklıdere, Tunus Cad.No: 63'teki Mümessilliğimiz.

İSTEKLİLERİN şartnamemiz esaslarına göre hazırlayacakları kapalı teklif mektuplarını, geçici teminatlarıyla birlikte engeç 21.5.1980 Çarşamba günü saat 14.00'e kadar Karabük'teki Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilan olunur.

(Basın: 13902 - 454)

İLANEN TEBLİGAT
İSTANBUL 2. İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya: 979/15545

Borçlu: 1— Mehmet Kapancı
Kireçburnu Çam Sokak No:1
2— Ayşe Kapancı. aynı yerde
3— Kemal Kököz. aynı yerde.

İsmail Patıl vekili Av. Hasan Girit tarafından 49.118 Tl.nin masrafları ile tahsili zımmında aleyhinize yapılan icra takibinde:

Adresiniz meçhul bulunduğundan ödeme emrinin ilanen tebliğine karar verilmiştir.

İşbu ilanın gazetede neşrinden itibaren (30) gün içinde yukarıda yazılı borç ve masraflarını ödemeniz, takibin dayanağı senet, kambiyo senedi niteliğine haiz değilse (25) gün içinde merciye müracaat etmeniz, takip dayanağı senet altındaki imza size ait değilse yine bu (25) gün içinde ayrıca ve açıkça bir dilekçe ile icra dairesine bildirmeniz aksi halde icra takibindeki kambiyo senedi altındaki imzanın sizden sadır sayılacağı, borçlu olmadığınız borcun itfa ve ihmal edildiği veya alacağın zaman aşımına uğradığı hakkında itirazınız varsa bunu sebepleri ile birlikte tetkik merciine bir dilekçe ile bildirerek merciden itirazın kabulü hakkında bir karar getirmediğiniz takdirde cebri icraya devam olunacağı borç ödenmez veya itiraz edilmezse 74. Madde gereğinde mal beyanında bulunmanız bulunmazsanız hapis ile tazyik olunacağınız ödeme emri yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 3143 -463)

BURSA VALİLİĞİNDEN
(Merkez Erkek Yetiştirme Yurdu Müdürlüğünün)

1— Kimsesiz Çocuklar Yurdu 6-18 yaş grubu Onarım İnşaatı işi 2490 sayılı kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile ihaleye çıkarılmıştır.

2— İşin keşif bedeli 5.000.000.-TL.dır.

3— Eksiltme yurt binasında toplanacak ihale komisyonunca 20.5.1980 Salı günü saat 15.00'te yapılacaktır.

4— Eksiltme Şartnamesi ve diğer evrak mesai saatleri dahilinde yurt binasında görülebilir.

5— Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin;

a) 150.000.-TL.lık geçici teminatını,

b) 1980 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası Belgesini,

c) Vilayet Makamına müracaat dilekçeleri ile birlikte verecekleri Eksiltme Şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan Yapı araçları Bildirisi; teknik Personel Bildirisi, Taahhüt Bildirisi, Sermaye ve Kredi olanaklarını bildirir Mali Durum Bildirisi ve eki Banka Referans Mektubu, Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları ve işin eksiltmelerine girebileceklerini gösterir (C) grubu müteahhitlik karnesi veya İş Bitirme Belgelerinin aslını ibraz etmek suretiyle Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları Eksiltmeye İştirak Belgelerini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lazımdır.

6— İstekliler teklif mektuplarını 20.5.1980 Salı günü saat 14.00'e kadar makbuz karşılığında İhale Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7— Eksiltmeye girme belgesi alınması için son müracaat tarihi Bayındırlık Müdürlüğü evrak kaydı olmak üzere 14.5.1980 Çarşamba günü mesai saati sonuna kadardır.

Telgrafla müracaatlar ve Postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

(Basın: 13893 - 458)

İ L A N

DEVLET ORMAN İŞLETMESİ AKSEKİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN

BÖLGESİ	DEPOSU	YOLUN VASFI	EMVALİN CİNS VE NEVİ	PARTİ ADEDİ	MİKTARI ADET	M3	MUHAMMEN BEDEL	GEÇİCİ TEMİNATI
Geriş	Murtiçi	Asfalt Kenarı	3.S.N.B.Çz.Tomruk	2	490	88.055	4500.–	30500.–
Murtiçi	Murtiçi	" "	" "	5	1495	288.375	"	98000.–
"	"	" "	" "	1	283	60.336	5000.–	23000.–
Geriş	Ulualan	" "	" "	9	1729	387.510	"	147500.–
"	Murtiçi	" "	3.S.K.B.Çz.Tomruk	5	1167	176.246	3600.–	48500.–
Murtiçi	"	" "	" "	11	2589	456.588	"	124000.–
Geriş	Ulualan	" "	" "	6	921	238.771	"	72500.–
YEKÜN				39	8674	1695.880		545000.–

Yukarıda Müfredatı yazılı 39 partide mevcut 8674 adede denk 1695.880 M3. Yapacak Emvalin 20.5.1980 Tarihine rastlayan Salı günü saat 14.00'de Manavgat İşletmesi Satış salonunda toplanacak Komisyon Huzurunda % 50 Mal bedeli ile Vergi ve resimleri peşin Bakiyesi % 50 6 ay Müddetli Vadesiz Banka Mektubu Karşılığında Satılacaktır.

Taliplilerin 20.5.1980 Salı günü saat 14.00'de Teminat Makbuzlarıyla Komisyona müracaatları, Banka teminat mektubu vereceklerin İşletmemiz adı ile almak istedikleri Parti Numaralarını Mektuplarında belirtmeleri Mektupların limit dahili Kat'i ve Müddetsiz olması şarttır. İlan Olunur. 10.4.1980

MÜDÜRİYET
(Basın: 13604 - 457)

Tariş İplik Fabrikası 15 Mayısta üretime başlıyor

İZMİR (ÖZEL)

Tariş İplik Fabrikasının 15 Mayısta üretime başlayacağı Ticaret Bakanı Halil Başol tarafından açıklandı. Yaklaşık 100 bin iğle çalışması gereken fabrikanın 25 bin iğle çalışacağı bildirildi. Haziran ayında ise iğ sayısının artırılarak üretimin iki misline çıkarılacağını söyleyen Bakan, fabrikada 2 bin işçinin çalıştığını ve normal işçi sayısının 1200-1300 arasında olması gerektiğini belirtti.

Öte yandan fabrikanın yılda 700 milyon lira kârla çalışması gerektiğini de belirten Başol ayda 50 milyon lira zarar edildiğini söyledi. Halil Başol yaptığı açıklamada Çiğli İplik Fabrikasında işçi sayısının fazlalığına değinerek Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde son birkaç sene içinde "Benim taraftarlarım çalışsın" anlayışının önce iki küçük parti, sonra da CHP tarafından uygulandığını, bu davranışın da milyonların kaybına neden olduğunu öne sürdü.

Tariş birliklerinin kâr etmediği takdirde zararlarının devlet hazinesinden karşılanmayacağını bildiren Başol, personel politikasında da değişiklikler uygulayacaklarını belirtti.

TİKP taraftarları Ahmet Yıldırım, Sultan Yıldırım ve Hüseyin Ok' un cenazeleri kaldırıldı

TUNCELİ (ÖZEL)

Pertek Pınarlar Nahiyesinde öldürülen TİKP taraftarları Ahmet Yıldırım, Sultan Yıldırım ve Hüseyin Ok'un cenazeleri aynı gün akşamı saat 19.00'da toprağa verildi. Cenaze törenine ilçeden kalabalık bir halk topluluğu, TİKP Tunceli il yöneticilerinden Gülabi Demir, Sabri Cengiz ve TİKP Merkez İlçe Başkanı Haydar Bozada katıldı.

Cenaze töreninde bir konuşma yapan Haydar Bozada katillerin yakalanmasını ve hesap sorulmasını istedi.

Konuşmadan sonra Pertek Jandarma Üsteğmeni ''tahrikte bulunduğu'' gerekçesiyle Haydar Bozada'yı gözaltına aldı. Ancak Bozada daha sonra serbest bırakıldı.

Öte yandan cinayetten sonra Pınarlar'daki aramalar sırasında katillerden İsmet İnç'in, karakol komutanı Yusuf Yılmaz'ın evinde yakalanması halk arasında sert tepkilere neden oldu. Nahiye halkı komutan Yusuf Yılmaz hakkında da gerekli işlemin yapılmasını ve komutanın cezalandırılmasını isteyerek çavuşun eskiden beri Ülkü Yolu Derneği mensuplarıyla ortak faaliyet içinde olduğunu belirtti. Nahiyede birçok kimse de ilgili yerlere yazılı olarak başvurarak Çavuş Yusuf Yılmaz'ın cezalandırılmasını istedi.

Komandolar, TİKP Bakırköy ilçe yöneticilerini tehdit ediyor

İSTANBUL (ÖZEL)

TİKP Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek ve Yönetim Kurulu üyelerinden Rıza Özlek ile Kemal Sezer, bir süredir komandolar tarafından ölümle tehdit ediliyorlar.

Dölek, Özlek ve Sezer'in evlerinin kapılarına ve TİKP ilçe binasına TİT (Türk İntikam Tugayı) imzası atan komandolar, Parti binası çevresinde de sürekli olarak dolaşıyor ve binadan çıkan Parti yöneticilerini izliyorlar.

Komandoların tehditleri konusunda Bakırköy Kaymakamlığına başvurduklarını, Parti binasında önlem alınmasını ve can güvenliklerinin sağlanmasını istediklerini söyleyen TİKP Bakırköy yöneticileri, başvurularından bir sonuç alamadıklarını belirttiler.

Diyarbakır MTA işçileri direnişe geçti

DİYARBAKIR (ÖZEL)

MTA Bölge Müdürlüğünde çalışan 300'e yakın işçi 30 Nisan sabahı direnişe geti.

MTA işçilerinin, Demirel hükümeti tarafından 450 işçinin işten atılması ve geçen günlerde MTA'nın Ankara'daki Genel Müdürlüğünde meydana gelen olayları protesto için direnişe geçtikleri öğrenildi.

CHP hükümeti döneminde işe alınan ve Demirel hükümetince işten çıkartılacağı açıklanan 450 işçi için daha önce Diyarbakır-Siirt bölgelerindeki işyerlerinde imza toplanmıştı. Diyarbakır'daki MTA Bölge Müdürlüğü 29 Nisan gecesi polis tarafından basılmış, ertesi sabah da işçiler baskı ve işten atılmaları protesto için direnişe geçmişti.

Banker Kastelli, Demirel'le sermaye piyasası yasasını görüştü

ANKARA (ÖZEL)

Sermaye piyasası kanununun çıkarılması için yoğun bir çalışmaya girişen ve esas adı Cevher Özden olan Banker Kastelli önceki gün Başbakan Süleyman Demirel ile 45 dakika başbaşa görüştü. Banker Kastelli'nin Başbakan Demirel'den sermaye piyasası kanununun çok acele çıkarılmasını istediği bildirildi. Bu arada yasa için kamuoyu oluşturma çabasına girişen ve Türkiye'nin en büyük mali kuruluşlarından bile daha çok reklam yapan Banker Kastelli, Ankara'da iki gün süren bir "Sermaye Piyasası" semineri düzenledi. Ankara'dan ve dışından birçok bilim adamının davetli olarak katıldığı ve Büyük Ankara Otelinde yapılan semineri siyasetçiler de izlediler.

Toplantıda söz alan konuşmacıların büyük bir kısmı sermaye piyasası kanununun bir an önce çıkarılması gerektiğini savundular. Banker Kastelli de seminerin ilk gününde yaptığı konuşmada, kendisinin ödediği vergi miktarını ve bu çalışma alanının yasal bir çalışma alanı olduğunu anlattı.

Sermaye piyasası sistemi nedir?

Sermaye piyasası büyük bazı sanayi ve ticari işletmelerinin sermaye bulmak ya da mevcut yatırımlarını artırmak için gerekli parayı sağlamak üzere şirketin hisse senetlerini satışa çıkarmaları ya da ihtiyaç duydukları krediyi halktan toplamak üzere tahvil çıkartmalarıyla ortaya çıkıyor. Bunların piyasada oluşan belli bir değer üzerinden alınıp satılmalarıyla sermaye piyasası meydana geliyor.

Çok kârlı şirketlerin hisse senetleri yüksek fiyatla alıcı bulurken, düşük kârlı şirketlerin tahvil veya hisse senetleri talep edilmiyor.

Banker Kastelli gibi aracılar ise şirketlerin çıkarttıkları hisse senetleri veya tahvillerin alım satımını sağlayıp, bunların reklamını yaparak bu işlemler üzerinden belli bir pay alıyorlar.

açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Ne bayramı?

Bahar bayramı mı?

İşçi bayramı mı?

Yoksa kargaşalık ve terör günü mü?

Dünyada çoktan bitmiş ve sonucu kabul edilmiş bir tartışma, bizim ülkemizde hâlâ sürüyor. Hem de her yıl biraz daha ''ateşlenerek''.

1977'de Kontrgerillanın kanlı tertibini yaşadık. 1 Mayıs'ı kargaşalık günü ve Moskova'ya selam gönderme bayramı yapmak isteyenlerin çabaları karanlık güçlerin ekmeğine yağ sürdü, 34 kişi öldü. Böylece 1 Mayıs bir yas günü haline getirilmiş oldu.

1978'de Moskova uşaklarının "Yaşasın Sovyetler Birliği" pankartlarıyla vatan hainliği gösterisi yapmalarını izledik. İktidardaki CHP'nin milletvekilleri de tribünlerden izledi.

1979'da ise 1 Mayıs, Moskova'ya selam göndermek isteyenlerle, sıkıyönetim arasında inatlaşma konusu oldu. Doğu Berlin'den idare edilen sahte TKP'nin de teşvikiyle "ille de Taksim alanına gideceğiz" diye tutturan DİSK yöneticileri işçi sınıfına yeni bir ihaneti sergilediler. Onlar inatlaşa dursun, TKP'liler sıkıyı görünce son anda manevra yapıp İzmir'e gittiler. DİSK yöneticileri ise ortalıkta kalıverdi.

Üç yıllık bir kötü geçmiş, bu yıl sıkıyönetimi de "işçi bayramı-bahar bayramı" şeklindeki ideolojik tartışmanın içine çekiverdi.

Hatta Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, "1 Mayıs'ı belli bir grubun mücadele günü olarak yansıtmaya çalışan her türlü neşriyatı yasakladığını" ilan etti.

1 Mayıs'ı kargaşalık bahanesi haline getiren, bu fırsattan istifade halk üzerindeki terörlerini biraz daha artırmayı amaçlayanlara karşı tavır almak başka şey, işçi sınıfının 100 yıldır mücadelesini verip bizden başka hemen her yerde kabul ettirdiği bayramına ''işçi bayramı'' diye yazmayı yasaklamak başka şey.

Aslında 1 Mayıs'ın ne bayramı olduğunun tartışması, Türkiye'de de yeni birşey değil. En az 60 yıllık geçmişi var.

İşçiler ve temsilcileri 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu resmi olarak ilk kez İzmir İktisat Kongresinde tartışma konusu yaptılar.

17 Şubat 1923'te Atatürk'ün açış konuşmasıyla başlayan İzmir İktisat Kongresinde toplumun çeşitli sınıf ve tabakalarından 1135 temsilci vardı. İşçiler de azınlıkta olmakla birlikte, kongrede temsil edilmekteydiler. Azınlıkta olmalarına rağmen birçok demokratik haklarını kabul ettirdiler. Bunlardan biri, "amele adıyla anılmakta olan kadın ve erkek işçi ve emekçilere bundan böyle işçi denilmesi" idi. Bir başkası, "sendika kurma ve sekiz saat çalışma" esasları idi. Bu esaslar, oybirliği ile kabul edildi.

1 Mayıs'ın kanunla işçilerin bayram günü olması talebi ise, toprak ağalarının ve tüccarların oylarıyla reddedildi. Bu oylamada sanayiciler de 1 Mayıs'ın işçi bayramı olması yolunda oy kullanmıştı. Tabii, o zamanın milli nitelikteki sanayicileri.

57 yıl sonra bunun tartışılmasının ve yazılmasının bile yasaklandığı bir noktaya gelmiş olmak, demokrasi tarihimiz adına acıdır.

Bu acı durumun en büyük sorumlusu, elbetteki son dört yıldır 1 Mayıs'ı bir kargaşalık bahanesi, "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye bağırma günü haline getirmeye çalışanlardır. Onlar işçi sınıfının her türlü değerine, grevine, genel grevine yönelttikleri tecavüzü 1 Mayıs'a da yöneltiyorlar. İşçileri bayram ve mücadele gününde sokağa çıkamaz hale getiriyorlar.

Zaten damdan kiremit uçsa bunu anarşi çıkarmak için bahane ediyorsunuz. Takvimin her gününe bir kulp takıp ortalığı birbirine katıyorsunuz. Hiç değilse işçi sınıfının bayramını rahat bırakın. Deliye her gün bayram değil mi? Bir tanesi de eksik oluversin.

İşte MHP'nin "gönül seferberliği"ne bir örnek

Azmi Şahin'in eşi Döndü Şahin, kucağındaki bebesi Cevat ve Şahin ile birlikte (solda). Azmi Şahin (ortadaki) çalıştığı işyerinde arkadaşlarıyla. Azmi Şahin işyerinde sevilen ve sayılan biri olarak biliniyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

MHP'liler Ordu'da arabayla çarptıkları işçiyi ölüme terketti

ORDU (ÖZEL)

MHP'li oldukları bilinen Cemal Yener ve Hasbi Savaşkan, Ordu'da gece işinden dönen Azmi Şahin'e arabaları ile çarparak ağır yaraladıktan sonra yol kenarında bir çukura bırakıp kaçtılar.

Bir pastanede çalışan Azmi Şahin'e, gece işinden çıkıp bisikleti ile evine dönerken Ordu MHP eski İl Başkanı Haki Yener'in oğlu Cemal Yener ve yeğeni Hasbi Savaşkan, 52 AF 982 plaka numaralı Renault marka arabaları ile çarptılar.

Ağır yaralanan Şahin'i arabalarına alan Yener ve Savaşkan, yaralıyı ve arabayı dere kenarında bırakıp, yakındaki bakkal dükkanından Ordu'ya telefonla kaza geçirdiklerini bildirerek, taksi çağırdılar. Bakkaldakilerin durumdan şüphelenip muhtara bildirmeleri ile olay yerine gelen köy muhtarı Ahmet Aydın, arabalarını dere kenarında neden bıraktıklarını sorunca, Yener ve Savaşkan silahlarını çekip, "Siz bu olaya karışmayın, yoksa kötü olur" diyerek oradakileri tehdit ettiler. Bunun üzerine telefonu bırakıp geri döndüler. Yaralı işçiyi alıp ters istikamette birkaç kilometre gittikten sonra, yolun kenarındaki çukura Azmi Şahin'i bırakarak kaçtılar.

Azmi Şahin baygın olarak saat 23.00'e kadar burada kaldı. Daha sonra yoldan geçen işçiler Şahin'i hastaneye kaldırdılar.

Başından ağır yaralanan Şahin, hastanede 10 gün yattıktan sonra 40 günlük rapor alarak çıkarıldı. Doktorlar bir sene iş göremeyeceğini belirtiyorlar.

Yener ve Savaşkan, polis tarafından gözaltına alınıp, "Basit bir trafik kazası denilerek" serbest bırakıldı.

Yener ve Savaşkan'ın serbest bırakılmalarını Ordu'nun ileri gelen MHP'lilerinin sağladığı belirtiliyor.

Olaydan haberdar olan köylüler, silahla tehdit edilmelerini ve MHP'lilerin ağır yaraladıkları bir işçiyi ölüme terketmelerini, bunun yanı sıra emniyet teşkilatı ile MHP'lilerin işbirliği yaparak olayı örtbas etmelerini nefretle karşıladılar.

Ayvazhacı köylülerinden bir grup içinde bulundukları durumu anlatırken. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Bir ay önce toprak kayması sonucu 40 can veren Ayvazhacı köylüleri:

«Televizyon, hükümetin 1 milyon lira verdiğini söyledi ama 1 kuruşunu görmedik»

İHSAN ŞAHİN (AYVAZHACI)

Heyelandan sağ olarak kurtulan Mustafa Özdemir.

Ayvazhacı, 27 Martı 28 Marta bağlayan gece şiddetli toprak kayması sonucu 40 yurttaşın canını bir anda kaybettiği köy. Köye ulaştığımızda yarısı aydınlık yarısı karanlıklara gömülmüş bir vaziyette olduğunu görüyoruz. O karanlıklara gömülü olan yerler de aydınlıktı, orada da insanlar yaşıyordu, heyelan olmadan önce...

Şahin özsarı isimli köylünün evinde misafir kaldık o gece. Ev sahibimizin yakınlarında heyelanda hayatlarını kaybetmişler, geçmiş olsun diyoruz. Bize o korkunç olayın nasıl meydana geldiğini anlatmasını istiyoruz. Önce biraz düşünüp sonra bize bakarak "yatmağa hazırlanıyordum, birden caminin hoparlöründen dikkat dikkat sesi kulağıma geldi ve pencereye koştum ses devam ediyordu. Evliya dağı göçtü, komşulara yardıma koşun. Ve her taraf kapkaranlık oldu elektrikler kesildi. Koştuk ama gözgözü görmüyor köyün içi koca bir dağa dönmüştü.

Heyelandan sağ olarak kurtulan Mustafa Özdemir'in yanına gidiyoruz. Mustafa'nın gözleri kıpkırmızı kan. Olayı anlatmasını istiyoruz, hafiften gülümsemek istiyor ama beceremiyor. "Soyunup yatmaya hazırlanıyordum. Nasıl olduysa kendimi komşunun duvarının dibinde buldum." Yine yaralı olarak kurtulan Hayri Gül'ün evine gidiyoruz. Yaşlı dedesi babası bizi kapıda karşılayarak gözlerimizden öpüyorlar. Hayri Gül "Kader nasibi olarak kurtuldum" diyordu. Hayri Gül eşini ve çocuklarını kaybetmiş. Kendisi ise aynı gece Develi Devlet Hastanesine kaldırılmış. Bir iğne vurup sokağa bırakmışlar.

Yine hayatlarını kaybeden daha onbeş günlük evli Hasan ve Ayşe Utku çiftinin acısı daha da bir beter etmiş köylüleri. "Onlar birbirlerini sevip evlenmek isterlerdi. Tüm köylü bir olduk sevdalıları efsaneleşen bu iki yavrumuzu evlendirmiştik, muratlarını alamadan göçüp gittiler."

Ayvazhacı köyünde 40 ev yeni heyelan tehlikesine karşı boşaltılmış ve Develi'deki afet konutlarına taşınmış. Köylüler ise köyün tamamen tahliye olmasını istiyorlar ve "ora göçtükten sonra buralar dünden göçer" diyorlar.

Köylülere devletin yardımı ne oldu diye soruyoruz. "Devletimiz var olsun cesetlerimizi on günde toprak altından çıkartabildi ve gitti. Unutulduk"

Heyelan köyde derin yaralar açmış, köylüler üzgün. "Allah düşman başına vermesin" diyorlar.

Köylülere geçmiş olsun ve başınız sağ olsun deyip köyden ayrılmak istiyoruz. Bize "şunu kesinlikle yazın herkes bilsin" diyorlar, neyi diye sorduğumuzda, "Radyodan dinledik, televizyon da söyledi, Ayvazhacı köyüne bir milyon yardım yapıldı diye. Köyümüze böyle bir yardım sözkonusu olmadı sadece adını duyduk, ama 1 kuruşunu bile görmedik. Allaha şükür yardıma muhtaç değiliz ama zorumuza gidiyor, sel altında kalanlara versin devletimiz."

Fatma Arzık ve Fatma Özberki' nin resim sergisi açıldı

ANKARA (ÖZEL)

Genç ressamlarımızdan Fatma Arzık ve Fatma Özberki resimlerini bugün Galeri Evrensel'de Ankaralı izleyenlerin beğenisine sunuyor.

Sergide Fatma Arzık'ın 21, Fatma Özberki'nin ise 20 tablosu yer alıyor. İki genç ressam da sergide yer alan resimlerinin konularını kadın ve çocuk sorunlarından hareketle ele aldıklarını söylüyorlar.

Sergi 14 Mayısa kadar izlenebilecek.

K.Maraş'ta çok sayıda Alevi yurttaşımız, seçmen kütüklerine yazılmadı

*** Yürükselim ve Namık Kemal Mahalleleri ile bazı köylerde MHP'li yazım memurlarının çok sayıda Alevi yurttaşı kasıtlı olarak seçmen kütüklerine yazmadığı belirtiliyor.**

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

Kahramanmaraş'ın Yürükselim ve Namık Kemal mahallelerinde ve Alevi köylerinde çok sayıda seçmenin seçmen kütüklerine yazılmadığı, yazılanların da yanlış yazıldığı ortaya çıktı.

Çok sayıda seçmenin bulunduğu bazı sokaklarda sadece bir kaç kişinin yazılmış olması hayretle karşılandı.

Bu durumun 29 Temmuz 1979 günü yapılan yazım işlemi sırasında görev alan MHP'li yazım memurları tarafından kasıtlı olarak yaratıldığı sanılıyor. Birçok yurttaş, özel olarak ilgilenmelerine rağmen memurların kendilerini yazmadığını belirtiyorlar.

27 Nisan 1980 günü 30 kadar seçmen Namık Kemal Mahallesi Muhtarından ikametgah senedi almak için başvurdular. Muhtar bu yurttaşların Alevi olduğunu bildiği için itiraz yoluyla kaydolmak bakımından gerekli olan belgeleri imzalamadı ve "gidip istediğiniz yere başvurun" dedi. Seçmenler bu durumu bir tutanakla saptadılar, ayrıca İlçe Seçim Kuruluna ve Valiliğe başvuracaklarını açıkladılar.

Konuyla ilgili bir demeç veren TİKP Kahramanmaraş İl Başkanı Haydar Güngör şöyle dedi:

"Bilindiği gibi Namık Kemal Mahallesi Muhtarı Mehmet Yemşen, Kahramanmaraş katliamı sırasında saldırganları yönetmişti ve halen Sıkıyönetim Mahkemesinde idamla yargılanmaktadır. Bu muhtarın vekilliğini yapan birinci aza Yaşar Bozlak Alevi-Sünni ayırımı yaparak ve Alevi yurttaşlara ikametgah belgesi vermeyerek kanunsuzluk yapmaktadır. Muhtar bu cesareti nereden almaktadır? Biz, parti olarak yetkili makamlara başvurarak bu kanunsuzluğu ortadan kaldırmaya çalışacağız.

"Sahte solcular da listeye yazılmak için uğraşan yurttaşlara 'oy kullanıp da ne yapacaksınız, yazılmayın' diyerek MHP'ye yardımcı oluyorlar ve halkın özgürlüğünü savunmasına engel olmaya çalışıyorlar. Biz TİKP olarak yurttaşların oy hakkına sahip çıkacağız ve MHP'nin bu konudaki hile ve tertiplerine karşı da mücadele edeceğiz."

MHP Pazarcık İlçe Başkanı ve MHP'li Belediye Başkanı gözaltına alındı

MHP'liler gece saat 24.00 sularında sarhoş vaziyette ruhsatlı silahlarıyla sağa sola ateş açtılar.

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

MHP Pazarcık İlçe Başkanı Mahmut Aras ve MHP'li Belediye Başkanı Salman Eroğlu sokakta silah atıp gösteri yaptıkları için gözaltına alındılar.

26 Nisan gecesi saat 24.00 sıralarında Kahramanmaraş'ın Şeyh Adil Caddesinde silah sesleri duyuldu. Arabalı toplum polisi ekipleri silah seslerinin geldiği yere koştular. MHP Pazarcık İlçe Başkanı Mahmut Aras ile Pazarcık'ın MHP'li Belediye Başkanı Salman Eroğlu Mersedes bir araba içinde sarhoş olarak ve üzerlerinde silahlarıyla birlikte yakalandılar. Silahların kontrolünden barut kokusunun taze olduğu ve silahların yeni ateşlenmiş olduğu saptanarak her ikisi de gözaltına alındı.

Çavuşoğlu Otelinin önünde Mersedes otomobilden ateş edenlerin Mehmet Aras ile Salman Eroğlu olduğu ortaya çıktı.

Bilindiği gibi Kahramanmaraş Valisi Nurettin Yılmaz MHP Pazarcık İlçe Başkanı Mahmut Aras'a, "Can güvenliği olmadığı" gerekçesiyle kısa bir süre önce silah taşıma ruhsatı vermişti. Mahmut Aras, yaptığı silahlı gösteri ile halkın huzurunu kaçıran ve anarşi çıkaran birisi olduğunu ortaya koydu. MHP'li Mahmut Aras gözaltına alınma sırasında polislere de mukavemet etti. Mahmut Aras'ın silah taşıma ruhsatının iptal edilmesi bekleniyor.

Tekfen' de arama yapıldı, kitaplara el konuldu

İSTANBUL (ÖZEL)

4. Levent'te kurulu Tekfen Fabrikasında geçtiğimiz cuma günü sıkıyönetim tarafından arama yapıldığı ve Ahmet Varol adlı işçi temsilcisinin gözaltına alındığı bildirildi. Arama sırasında ayrıca sendika temsilcilik odasında bulunan bazı kitap ve yayınlara da el konulduğu öğrenildi.

Fabrikada "şüphe" üzerine arama yapıldığı ve işçi temsilcilerinden beşinin ifadeleri alınmak üzere arandığı gelen haberler arasında.

Bilindiği gibi Tekfen Fabrikasında alınan grev kararı Bakanlar Kurulu tarafından 90 gün süreyle ertelenmişti.

1 Mayıs 1980'de durum

-2-

Durgunluktaki serin esinti

Hüseyin Karanlık

1965 lerden sonra, işçi hareketinde o zamanın tek hakim gücü olan Türk-İş'in işverenlerle uzlaşan tutumu ve anti-demokratik yapısı DİSK'i doğurdu. Polis copu, patron kıyımı ve tüm anti-demokratik baskılara karşın gürül gürül akan işçi seli —yine o zamanlar— yurtsever, demokratik ve mücadeleci yanları ağır basan DİSK'i, 1970'lerin başına kadar gürbüzleştirdi.

1971'den 74'lere kadar süren 12 Mart'ın karanlık dönemini şimdilik bir yana bırakalım.

1974'ten 77, hatta belki de 78'lere kadar DİSK, geçmiş dönemin hazır mirasını yiyerek gövdece şişmeye devam etti, ama aynı zamanda, onulmaz bir illete de yakalandı. Yükselen emperyalist Rusya'nın sosyalizm cilalı modern revizyonist ideolojisi bünyede yerleşmeyi başarmıştı.

"Sosyalizm", "devrimcilik" vb. cilalı da olsa bir kere saldırgan ve halk düşmanı bir ideolojinin politikalarını, yöntemlerini ve eylem çizgisine kendini kaptırdıysan, çürümek, yozlaşmak, tutarsızlaşmak, bölünmek, parçalanmak, tabanında kopmak ve hatta ona karşı örgütlenip vaziyet almak kader olur. Artık hile ve zorbalıktan başka dayanacak bir şey bulamaman, kaçınılmazdır. Bütün bunlar oldu.

Fakat işçi sınıfının da bu gerçeği görmesi ve kavraması için bazı olayların "başından geçmesi", birçok şeyi bizzat yaşaması gerekiyordu. Maskeler düşmeliydi. Bu da yetmez. Rusyacı mihrakların "iyiniyetli" eleştirilerle, hoş tutularak, taviz verilerek yola gelmeyeceği de görülmeliydi. Bunlardan korkmanın da çare olmadığı anlaşılmalıydı.

Özellikle 1977, 78 ve 79 olmak üzere işçi hareketinde yoğun olayların yaşandığı son beş yıl bu süreci ifade etmektedir.

Şimdi artık DİSK, sadece işçi sınıfının geniş uyanık kesimlerinin gözünde değil, geniş ilerici demokrat kamuoyu açısından da basiretsiz, sorumsuz, ciddiyetsiz, karmakarışık bir kuruluş görünümünü kazanmıştır. Saygınlığını, gücünü ve etkisini yitirmiştir.

Türk-İş ise son yılların çalkantıları içinde önemli yaralar almadan çıkmayı başardığı gibi, tabandan gelen zorlama ve genel demokratik uyanışın artmasıyla, eski olumsuzlarını nispeten törpülemiştir. Kaba bir değerlendirmeyle, DİSK'ten daha olumlu bir noktada olduğu rahatlıkla söylenebilir. Türk-İş, toplumun geniş kesimlerine hiç değilse milli bir kuruluş ve kendine göre bir ciddiyete sahip bir işçi örgütü olduğunu hissettirmektedir.

Ama bunların yanı sıra Türk-İş geleneksel uzlaşmacılığı, o hantal yapısı, tabana olan inançsızlığı ve ilgisizliği ile, anti-demokratik yönleri, hepsinden önemlisi bünyesinde MHP gibi bir zorbalık kaynağına hâlâ prim tanıyan tutum ve davranışları ile isçi sınıfının önemli bir bölümünü kendisinden soğutmuştur. Bugün kü haliyle sınıfın özlem ve ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır.

İşte bu tablo, Türkiye işçi hareketini getirip bir tıkanıklık barajına dayamıştır. Yine bu tablo, sınıfın en tecrübeli ve uyanık kesimini yeni bir arayışa, yeni bir çıkış yoluna yöneltmiştir.

İşçi sınıfı kafasını bir kere bir meseleye ciddi bir şekilde takıp engin tecrübesini, yaratıcı gücünü ve hıncını o sorun üzerinde yoğunlaştırdı mı, çözer atar.

Ereğli Demir Çelik İşletmeleri (8 bin işçi çalışıyor) ve Türk Demir Fabrikalarındaki (2 bin 500 işçi çalışıyor) sendikal gelişmeleri dikkatle izleyiniz. Bu fabrikaların işçileri, geçmişte de sendikal olaylarda tayin edici roller oynamış, sınıfın en saygın kesimleridir. İşçi hareketinin genel olarak durgun olduğu bunalımlı bir dönemde radikal bir hamle yaptılar. Hem de nerede? Sözümona "devrimciliğin" ve "sosyalizmin" en keskin ama sendikal despotluğun ve ihanetin de en yoğun olarak yaşandığı bir sendikada: DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasında!

Bu fabrikaların işçileri, başını "TKP"nin çektiği istisnasız 49 grubun ve bilmem ne kadar "Der"in topunun kurduğu çemberi elbirliğiyle yırttılar ve yepyeni bir sendikayı, Devrimci Maden-İş'i yarattılar.

İki önemli fabrikanın attığı bu mütevazi adım, tesadüfi bir olay değil, önümüzdeki yılların sıkça karşılaşacağımız gelişmelerinin tipik bir örneğidir.

Yine bazı önemli sendikaların orta ve alt kademelerinde zorbalık mihraklarının topuna birden cephe alarak kazanılan başarılar, elde edilen mevziler. Yeni döneme geçişin ilk köşe taşlarıdırlar. Başka örnekler de var.

Bunlar, kitle hareketinin en durgun olduğu, bir ortamın bunaltıcı sıcaklığında hissedilen ilk serin esintilerdir. İşçi hareketi içindeki bu yeni gelişmenin sorumluluğunu taşıyanlar, eğer mevcut başarılarının kıymetini bilir ve tarihi sorumluluklarına uygun davranabilirlerse, fazla gecikmeden, birkaç yıl içinde esintinin kuvvetli bir rüzgara dönüştüğünü hep birlikte göreceğiz.

Dok Gemi-İş, kıdem tazminatlarının vergilendirilmesine karşı çıktı

İSTANBUL (ÖZEL)

Türk-İş'e bağlı Dok Gemi-İş Sendikası Genel Başkanı Cemal Çavuşoğlu, dün basına bir açıklama yaparak Maliye Bakanlığının kıdem tazminatını vergilendiren tebliğini işçilere yönelik yeni bir darbe olarak niteledi.

İşçinin "25-30 yıl ve hatta 40 yıl emeğini devlete ve millete harcayarak biriktirdiği kıdem tazminatının sınırlanmasını anlamının mümkün olmadığını söyleyen Çavuşoğlu, işçinin kaderi ile oynanmamasını istedi. Dok Gemi-İş Genel Başkanı açıklamasında ayrıca bugün bir işçinin eline geçen kıdem tazminatı ile ev ya da araba almak bir yana evinin mobilyasını bile alamadığını vurguladı.

Çanakkale Tapulama
Hakimliğinden
İLAN

Dosya No: 1979/1

Davacı Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü tarafından, davalı Dumrek köyünden Ahmet Keskin aleyhine açılan tapulama tespitine itiraz davasının duruşma günü davalıya adres yetersizliği sebebiyle tebliğ edilmiştir.

Duruşma 19.6.1980 günü saat 9.00 bırakılmıştır. Davalının belirtilen tarih ve saatte mahkememizde hazır bulunması hususu ilanen tebliğ olunur. 24.4.980

(Basın: 14108 - 456)

Meydanlar...

(Baştarafı 1. sayfada)

olduğu dikkati çekti.

Halk mesire yerlerine de fazla rağbet etmedi. Ankara'da her yıl dolup taşan Gençlik Parkı bile bomboştu. Önceki gün sabahın erken saatlerinde İstanbul ve Ankara'da yurttaşlar belediye otobüsü bulamamışlardı. 1 Mayıs günü ise otobüsler adeta yolcu aradılar.

İstanbul'da Taksim alanının bütün girişleri askeri kariyerler ve dikenli tellerle çevrilmişti. Yer yer kum yığınakları ve iskelelerde yapılan aramalar dikkat çekti Güvenlik kuvvetleri özellikle kalabalık arabaları aradılar. Üzerinde kimlik bulunmayan çok sayıda yurttaş da gözaltına alındı.

Öğlene doğru İstanbul ve Ankara'da yurttaşların yavaş yavaş dışarıya çıktıkları görüldü. Dükkanların çoğu ise kapalıydı.

MİTİNG YAPILAN İLLER

Daha önce mitingler için başvurulan Amasya, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Edirne, Giresun, İzmit, Manisa, Muğla, Ordu, Mersin, Sinop, Uşak ve Zonguldak'ta miting yapıldı.

DİSK'in Mersin'de düzenlediği mitingde İstasyon Meydanında toplanan çeşitli sendika ve kuruluşlar 12.00'de yürüyüşe geçtiler. Cumhuriyet Alanında yapılan mitinge 40 kadar sendika, dernek ve kuruluş katıldı. Miting Tertip Komitesi Ankara'dan gelenlerin yolda bekletilerek mitinge katılmalarının engellendiğini açıkladı.

OLAYLAR 1 MAYIS GÜNÜ DE SÜRDÜ

1 Mayıs günü bütün illerde alınan yoğun güvenlik önlemlerine rağmen olaylar sürdü.

İstanbul'da Boğaziçi Köprüsünün Anadolu yakasında bir grup sloganlar atarak köprüden geçmek istedi. 60 kadar gençten oluşan grup yakalanarak Altunizade Piyade Alayı kışlasına götürüldüler. Üsküdar Seyrantepe'de kalabalık bir grup telefon tellerini kesti. Bombalı pankart asma eylemleri ise azalmakla birlikte 1 Mayıs günü de devam etti.

Antalya'da DİSK'in düzenlediği miting için Mersin'e giden bir otobüste yapılan aramada 2 tabanca ve bir tüfek ele geçirildi. Otobüste bulunan 43 kişi gözaltına alındı.

Öte yandan Antalya'da Kurtuluşçuların başını çektiği 300 kişilik bir grup korsan gösteri yapmak isteyince polisle çatışma çıktı. Olayda 10 yaşında bir çocuk öldü. Çatışmadan sonra 150 kişi gözaltına alındı.

Olay sırasında göstericilerden Ali Sarıtepe, İsmail Doğan ve Süleyman Aras tabanca, polis memurlarından Erşan Yüksel ve İsmail Hacıseferoğlu taş ve sopa ile yaralandılar.

Antalya Valisi Kadir Ünsal, göstericiler üzerinde yapılan aramalarda iki tabanca, çok sayıda mermi ve şarjör bulunduğunu bildirdi.

Kayseri'de ise Halkın Kurtuluşu grubu taraftarları Yıldırım Beyazıt Mahallesinde bildiri dağıtırken polisle çatışmaya girdiler, 6 kişi otomatik silahlarla yakalandı.

30 Nisan günü meydana gelen olaylarda ise afiş asarken güvenlik kuvvetleri ile çatışmaya giren İstanbul Bakırköy Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi Hurşit Özşahin ile Edebiyat Fakültesi öğrencisi Ahmet Talat öldürüldü. Bayrampaşa'da "dur" ihtarına uymayan ortaokul öğrencisi Hasan Eyüpoğlu da öldürüldü, polisle silahlı çatışmaya giren 4 kişi ise yakalandı.

Ankara'da ise 30 Nisan ve 1 Mayıs günü meydana gelen olaylarda güvenlik kuvvetleri ile çatışmaya giren Sami Bayraktar adlı kişi öldürüldü. Bu arada Akdere semtinde bulunan bir eve atılan patlayıcı madde sonucu Ali Zenginer adlı bir yurttaş yaralandı. Yaralı yurttaş hastaneye kaldırılırken yolda öldü. 30 Nisan günü Ankara'da meydana gelen olaylarda 2 er ve 6 kişi de yaralandı. Başkentteki olaylarla ilgili olarak 60 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

SORUŞTURMA AÇILDI

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve Yürütme Kurulu üyelerinin yanı sıra DİSK Yönetim Kurulu hakkında da Bakırköy Savcılığınca Grev ve Lokavt Yasasının 55. maddesine muhalefetten gözaltı kararı alındı.

Siyasi greve teşvik ve tahrik suçundan haklarında gözaltı kararı alınan DİSK Yönetim Kurulu üyeleri şunlar:

Cenan Bıçakçı, Burhan Şahin, İsmet Cantekin, Ertan Andaç, İsmail Hakkı Önal, Belgüzar Can, Demirhan Tuncay, Celal Küçük, Kenan Akken, Niyazi Kuas, Nusret Aydın, Mehmet Kılınç, Mustafa Karadayı, Kenan Budak, Selahattin Sayın, Erol Yalçın, Rıdvan Budak, Kemal Yılmaz, Ahmet Ağır, Ali Özarkalioğlu ve Kemal Akar.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı da, EGO Genel Müdürlüğüne ait otobüslerin çalışmaması nedeniyle sorumlular hakkında soruşturma açıldığını açıkladı.

Öte yandan DİSK'e bağlı sendikaların örgütlü olduğu bazı işyerlerinde Konfederasyon Başkanı Abdullah Baştürk'ün mesajı okundu. Bazı işyerlerinde kısa süre üretim durduruldu. Bazı işyerlerinde meslek odalarına bağlı bazı teknik elemanlar işçilerin eylemine katıldılar.

MAÇLARI BİLE ENGELLEDİLER

Ankara amatör küme takımlarının antrenmanları da bir grup maceracı tarafından 1 Mayıs kutlamaları bahanesiyle engellendi.

Hafta sonunda oynayacakları lig maçlarına hazırlanmak üzere 19 Mayıs Stadının dış sahalarındaki boş alanlara inen amatör futbolcuları engelleyen grup 1 Mayıs'ın anısına saygı için antrenman yapılmamasını isteyerek, bundan böyle "Belirgin günlerde ne antrenman ne de maçlara izin vermeyeceklerini" söylediler.

İZMİR'DE ÖĞRETMENLER MOSKOVACILARIN GENEL BOYKOT ÇAĞRISINA İTİBAR ETMEDİ

Moskova'nın yönlendirdiği TKP, TSİP ve TİP'in 30 Nisan günü boykot yapma çağrısına İzmir'de öğretmenlerin ezici çoğunluğu itibar etmedi. Boykot çağrısında bulunanların taraftarlarının bile boykota katılmadığı görüldü. Bazı okullardaki boykot yanlıları ise boykota katılmamak için bir gün önceden viziteye çıktılar.

Konuyla ilgili basına bir açıklamada bulunan Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi üyesi ve İzmir İl Başkanı Oktay Kutlu boykotun Demirel hükümetine, öğretmenlere saldırı fırsatı verdiğini belirterek şöyle dedi:

"30 Nisanda Demirel hükümetinin 1 Mayıs bayramını yasaklaması anarşi yaratanlara fırsat oldu, fakat öğretmenler bu oyuna gelmediler. Öğretmenler içerisinde Moskovacıların yerlerinin olmadığı bir kere daha görüldü."

---

1 Mayıs...

(Baştarafı 1. sayfada)

* ÇİN HALK CUMHURİYETİ: Önceki gece Pekin'deki Halk Sarayında yapılan resmi törende İşçi Bayramı kutlandı. Yabancı diplomatların ve üst seviyeli Çinli yöneticilerin katıldığı törende, uluslararası gerginliğin yanı sıra "Dört Modernleşme Hareketi" üzerinde duruldu.

* SOVYETLER BİRLİĞİ: Başkent Moskova'nın Kremlin meydanında askeri geçit töreni yapıldı Sovyetlerin Afganistan işgalini kınayan, ABD, İngiltere, Belçika, Norveç, Danimarka, Portekiz İtalya ve Avustralya Büyükelçileri resmi töreni boykot ettiler.

* TUNUS: Tunus Devlet Başkanı Habib Burgiba, 1 Mayıs İşçi Bayramı nedeniyle tutuklu bulunan 5 sendika liderini af ettiğini açıkladı.

* JAPONYA: 6 milyon Japon işçisi çeşitli kentlerde İşçi Bayramını kutlarken Muhafazakar hükümetin ekonomi politikasını kınadı.

Yavuz hırsız

(Baştarafı 1. sayfada)

Willy Brandt'tan, İngiliz İşçi Partisine kadar Avrupa'da iktidarda bulunan birçok parti gösterilere katılıyor. Her yerde anma törenleri yapıldı.

Dönüp Türkiye'ye bakıyoruz. Nazlı Ilıcak'a göre 1 Mayıs Anayasaya aykırıymış, hem de milli değilmiş. Demirel'e göre ise 1 Mayıs kutlanamazmış.

1 Mayıs hangi Anayasaya aykırı çok merak ettik. Şimdi yürürlükte olan Anayasa 1961 Anayasasıdır. Nazlı Hanımın gazetesi 15 gün kadar önce bu Anayasanın değiştirilmesi için toplantı düzenledi, ne kadar Anayasa düşmanı varsa bu toplantıya arz-ı endam ettiler ve ağızlarına geleni söylediler. Şimdi de kalkmışlar aynı çevreler 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olmasının Anayasaya aykırı olduğundan söz ediyorlar.

Emperyalizme karşı her dönemde kararlı mücadele yürüten işçi sınıfımıza bayram yasaklayanlar, 1 Mayıs'ı kutlamanın gayrimilli bir tutum olduğunu iddia ediyorlar. İstanbul işgal altındayken, 1 Mayıs'ta sokaklara dökülen tersane işçisinin gösterisi mi milliydi, yoksa İngiliz askerlerinin çizmelerini yalayan İstanbul'daki asılzadeler mi milliydi? Bugün İşçi Bayramına hücum edenlerin geçmişini karıştırın, birçoğunun o yılların çanak yalayıcılarının çocukları olduklarını görürsünüz. Böyledir her zaman yavuz hırsız ev sahibini bastırır. Olan da bu evin sahiplerine olur.

* * *

Demirel 1 Mayıs'ı komünist bayramı yaptırmayacakmış. Önce kendisinin büyük bir cehalet içinde olduğunu hatırlatalım. 1 Mayıs Marksistler tarafından ortaya atılmadı. İşçi sınıfının bundan yüz yıl kadar önce uğradığı bir saldırıyı anmak amacıyla 1 Mayıs bütün dünya işçileri tarafından törenlerle kutlanır. Komünisti, komünist olmayanı bu kutlamalara katılır. Demirel'in avuç açıp iki günde bir kapısını çaldığı Avrupa ülkelerinde de 1 Mayıs resmen İşçi Bayramı olarak kabul edilmiştir.

Zorla bahar bayramı olur mu? Olmaz. Bu yüzden gülünç durumlara düşüyorsunuz. Yabancı ajanslar, gazeteler, radyolar, Türkiye'deki acayipliği haber olarak veriyorlar.

Ne Demirel, ne de herhangi bir güç 1 Mayıs'ın anlamını değiştiremez. Çünkü 1 Mayıs tarihe ve işçi sınıfımıza malolmuştur. 1 Mayıs'ın anarşiyle de bir ilgisi yoktur. İşçi sınıfımız olgun ve aklı başında tutumuyla bugün 1 Mayıs'ta kargaşalık çıkaranlara itibar etmiyor, ama 1 Mayıs'ın bahar bayramı olduğu gibi açıklamaları da tebessümle dinliyor.

Çünkü 1 Mayıs İşçi Bayramıdır.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı. Tarsus olayıyla ilgisi olmadığını acıkladı

HABER MERKEZİ

6 Kolordu ve Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman-Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı bir açıklama yaparak, halkın zaman zaman çıkan olaylarda zarar görmemesi için bölgeyi terketmesini veya yere yatmasını istedi.

Sıkıyönetim Komutanlığı'nın açıklamasında, Tarsus olaylarıyla Komutanlığın bir ilgisinin bulunmadığı bildirildi. Tarsus'un Mersin'e bağlı ve sıkıyönetim kapsamı dışında olduğu hatırlatılan açıklamada, bazı grupların bu tür haberler yaydığı kaydedildi.

Açıklamada daha sonra şöyle deniliyor:

"Bu nedenle bu tür olaylarda halkımızın zarar görmemesi için derhal bölgeyi terketmesi veya hemen yere yatarak teröristerin ortada kalmalarının ve yakalanmalarının sağlanması hususu müteaddit bildiri ve bültenlerle açıklanmıştır. Bu hususu sevgili vatandaşlarımıza bu vesile ile bir kere daha hatırlatırım."

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı, SSK'dan aldığım sigorta kartımı kaybettim. Yenilerini alacağımdan eskileri hükümsüzdür.

Kaya ÖZDEMİR

KAYIP — "Klodfarer Cad. 40/6, İstanbul" adresindeki işyerimin 1977, 1978, 1979 yılına ait serbest meslek defterimi ve faturalarımı kaybettim.

Lozan KAYNAK

Doçent...

(Baştarafı 1. sayfada)

ölüm, Mithat Şimşek'in 60 yıl, Ömer Ekicier'in 40 yıl, Süner Özcan ve Zeki Çiçek'in de en az 10'ar yıl olmak üzere ağır hapis cezasına çarptırılmalarını istedi.

Okunan iddianamede ayrıca, aynı şahısların 27 Kasım 1978 günü Ankara Hasköy semtinde Yener Demirel'i de öldükleri kaydedildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1. Nolu Askeri Mahkemesinde başlanan ilk duruşmada, sanık avukatları iddianamenin kendilerine aynı gün verildiğini bildirerek, süre istediler. Mahkeme avukatların isteğini kabul etti ve duruşmayı başka bir güne erteledi.

NECDET BULUT KİMDİ NASIL ÖLDÜRÜLDÜ?

Necdet Bulut, Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğretim üyeleri ve öğrenciler tarafından sevilen ve sayılan değerli bir bilim adamı idi. Üniversite de öğretim görevinin yanısıra Üniversite Hesap Merkezi yönetmenliği görevini de yürütüyordu.

Üniversite'nin bilgisayar vericisi kurucularından olan Doçent Dr. Necdet Bulut, son görevinden önce çeşitli uluslarda ve üniversitelerde önemli çalışmalar yaptı. 1975 yılında Los Angeles ve Frankfurt'ta, 1976 yılında Varşova'da düzenlenen uluslararası kongrelere katılmış, değişik alanlardaki çalışmalarından dolayı ödüller almıştı.

Değerli bilim adamı Doçent Dr. Necdet Bulut 26 Kasım 1978 günü gecesi yanında eşi ve çocuğu olduğu sırada evine dönerken, yolda otomobili altı komando tarafından çevrilerek silahlı saldırıya uğramıştı. Saldırı sonucu ağır yaralanan Bulut, Ankara Hacettepe Üniversitesi Hastanesine kaldırılmış, ancak 8 Aralık günü kurtarılamayarak ölmüştü. Olayda Necdet Bulut'un eşi ve çocuğu da yaralanmıştı.

Kahramanmaraş muhabirimiz Cafer Sincer gerekçesiz gözaltına alındı

K.MARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ muhabirimiz Cafer Sincer 27 Nisan günü Denizli köyünde misafir oldukları evde köylülerle birlikte sahbet ederken Pazarcık'dan gelen ve köyde arama yapan askeri birliklerce gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alındı. Cafer Sincer ve arkadaşı bir gece gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldılar.

TİKP PAZARCIK İLÇE BAŞKANININ EVİNE GİRİLMEK İSTENDİ

Türkiye İşçi Köylü Partisi Pazarcık İlçe Başkanı Hasan Gökpınar'ın evine girilmek istendi. Gökpınar'ın evde olmadığı bir sırada gece 02.30 sıralarında iki kişi pencere camını çıkartarak içeri girmek istediler. Camı ellerinden düşürerek kıran ve gürültü yapan kişiler gürültüye gelen komşuları görünce kaçtılar. Olaydan birkaç gün önce kimliği belirsiz bir kişi köylülerden Hasan Gökpınar'ı sormuştu. Apocular daha önce de Gökpınar hakkında ölüm kararı aldıklarını açıklamışlardı.

TİKP Kahramanmaraş İl Başkanı Haydar Güngör bir açıklama yaparak, partiye yönelen saldırı ve tertiplere dikkat çekti. Güngör, "Apocu cinayet çetesi ve onun devlet içindeki karanlık koruyucuları partimize saldırmaya devam ediyorlar. Partimiz halka dayanmaktadır, onlar ise karanlıktan, hile ve tertiplerden medet uman bir avuçluk eşkiya güruhudur. Devlet kuvvetleri bu eşkiyanın hakkından gelmelidir. Aydınlık muhabiri Cafer Sincer ve arkadaşı gerekçesiz olarak gözaltına alınmaktadır. Halkın baskıya maruz kalması ve özgürlüklerinin kısıtlanması eşkiya için gerekli fırsatı yaratmaktadır" dedi.

YANINDA AYDINLIK GAZETESİ BULUNAN BİR KIZ ÖĞRENCİ İKİ GÜN GÖZALTINDA TUTULDU

Hürriyettepe'deki Yüksek Hemşirelik Okulunda okuyan Muradiye Çelebi adlı bir kız öğrenci yanında 27 ve 28 Nisan tarihli Aydınlık gazeteleri bulunduğu gerekçesiyle iki gün gözaltında tutuldu.

Yüksek Hemşirelik Okulu öğrencileri Mecidiyeköy Ali Sami Yen Stadında görevli bir yüzbaşının, okulda sık sık arama yaptırarak öğrencileri baskı altına aldığını, yüzbaşının son arama sırasında okul kitaplarına varıncaya kadar toplattığını ve kız öğrencilere hakaret ettiğini söylüyorlar. Yüzbaşının son arama sırasında yanında Aydınlık gazetesi bulunan Muradiye Çelebi adlı kız öğrenciyi gözaltına aldığı ve bir gece Kuştepe Karakolunda alıkoyduğu, daha sonra sıkıyönetime sevkettiği gelen haberler arasında.

Selimiye Kışlasında bir gün gözaltında tutulan kız öğrenci daha sonra serbest bırakıldı.

Türkeş...

(Baştarafı 1. sayfada)

isteniyordu. 1944 3 Mayısında ırkçı Nihal Atsız hakkında soruşturma açılıyordu. Atsız mahkeme için Ankara'ya geldiğinde bir grup nümayış yapıyor ve işi meydanlarda kitap yakmaya kadar vardırıyordu. Irkçıların açık başkaldırısı karşısında güvenlik kuvvetleri olaya müdahale ediyor ve çatışma çıkıyordu. Daha sonra Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından aralarında Türkeş'in de bulunduğu bazı subaylar hakkında da dava açılıyordu.

Türkiye Cumhuriyetinin bu tarihe kadar ırkçı olduğunu iddia eden Türkeş, 3 Mayıs 1944 günü ırkçıların tutuklanmasını "kara gün" olarak ilan ediyor. Irkçılar o tarihten beri 3 Mayısı her sene anıyorlar.

KAYIP — 78-79 ve 79-80 tarihli İETT kartlarımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Dursun AYDIN

Türkiye-ABD Anlaşmasından "gizlilik" kaydı kaldırıldı

«İşbirliği, NATO'dan doğan yükümlülüklerle sınırlı»

- Üsler, "Türk silahlı kuvvetleri tesisleri" olarak niteleniyor ve ABD'nin bunlardan yararlanmasına izin veriliyor.
- Anlaşma 5 yıl süreyle geçerli, bundan sonra da birer yıl süre ile uzatılacak.
- İşbirliği, ticari, ekonomik, sınai, bilimsel ve teknolojik ilişkileri de kapsayacak bir şekilde geliştirilecek.
- Türkiye ve ABD ortaklaşa bazı projeler gerçekleştirecekler.
- ABD'nin yararlanmasına izin verilecek üsler: Sinop, Pirinçlik, İncirlik, Belbaşı, Kargaburun, Yamanlar, Şahintepe, Elmadağ, Karakaş, Mahmurdağ, Alemdağ ve Kürecik.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE ile ABD arasında imzalanan Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısındaki "gizlilik" kaydı hükümetçe kaldırıldı ve tasarı basına dağıtıldı.

Tasarı, bir ana anlaşmayla biri, "savunma desteği", biri "savunma işbirliği", biri "tesisler" konusunda olmak üzere üç tamamlayıcı anlaşma ile savunma işbirliği konusunda ele alınacak ortak projeleri içeren ek anlaşmadan oluşuyor.

Tasarı gelecek perşembe günü Millet Meclisi Savunma Komisyonunda ele alınacak.

Anlaşmada üslerden "Türk silahlı kuvvetleri tesisleri" olarak sözediliyor. Ve ABD'nin de bunların bazılarından yararlanmasına izin verildiği belirtiliyor. ABD'nin yararlanabileceği üsler şunlar: Sinop, (elektro manyetik izleme), Pirinçlik (radar uyarı uzay izleme), İncirlik (hava harekat ve destek), Belbaşı (Sismik bilgi toplama), Kargaburun (radyo seyrü seferi). ve Yamanlar-İzmir, Şahintepe Gemlik, Elmadağ-Ankara, Karataş-Adana, Mahmurdağ-Samsun, Alemdağ-İstanbul, Kürecik-Malatya (muhabere yerleri tesisleri)

Anlaşma üsler üzerinde Türk silahlı kuvvetlerinin denetimini getirirken, üslerdeki techizatın modernleştirilmesi, artırılması ve ithalini Türk hükümetinin ön iznine bağlıyor. Ayrıca çerçeve anlaşmada. "Bu anlaşmada öngörülen savunma işbirliğinin şumulü NATO anlaşmasından doğan yükümlülüklerle sınırlı olacaktır" deniliyor.

Çerçeve anlaşmada bu anlaşmaların 5 yıl süreyle geçerli olacağı, taraflardan birinin üç ay önceden fesih haberi vermesi halinde anlaşmanın bundan sonra da otomatik olarak birer yıllık sürelerle uzatılacağı belirtiliyor. Anlaşmalardan herhangi birinin veya bir maddesinin değiştirilmesi önerilebiliyor. Bu konuda hemen başlayacak görüşmelerde üç ayda sonuç alınamazsa itiraz eden taraf, bu anlaşma veya maddeyi bir uyarıda bulunup 30 gün sonra tek taraflı olarak feshedebiliyor.

SAVUNMA DESTEĞİ ANLAŞMASI

Üç tamamlayıcı anlaşmadan birincisi olan bu anlaşma ile ABD Türkiye'de savunma malzemesi, hizmetleri ve eğitim sağlamayı üstleniyor. Bunun için 5 yıllık bir tedarik programı belirleniyor. Anlaşmanın diğer maddelerinde bu savunma desteğinin nasıl sağlanacağının usülü getiriliyor. Ayrıca ABD Türkiye'nin nakden veya kredi ile alacağı malzemeye en düşük fiyat düzeyini sağlamayı taahhüt ediyor.

SAVUNMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Bu anlaşma ise Türkiye'de ABD'nin de işbirliği ile savunma sanayisinin geliştirilmesini getiriyor. ABD Türkiye'de üretim için bazı silah teknolojilerini vermeyi üstlenirken, Türkiye'de bu bilgilerin gizliliğini sağlamayı taahhüt ediyor.

Tamamlayıcı anlaşmanın ekinde ise hali hazırda ele alınmış projeler sayılıyor. Bunlar: Tanksavar muhimmatı üretimi, fünye üretimi, sevk barutu ve patlayıcı üretimi, çeşitli tipte roket üretimi, uçak yenileştirme tesislerinin geliştirilmesi, Gölcük tersanesinin kapasitesinin artırımı, ve modern firkateyn (refakat gemisi) inşası, tank modernizasyon programı.

ÜSLER ANLAŞMASI

Üsler anlaşması, üslerin Türk komutanlarının yönetiminde olmasını, her üste bu komutanla temas etmek üzere bir ABD komutanı atanmasını öngörüyor. Üslere giriş çıkışın denetimi Türk komutanına bırakılıyor. Sadece üsteki ABD karargahına da Amerikan bayrağı çekilebileceği ön görülüyor. Üslerde ABD'nin bulunduracağı personel sayısı uygulama anlaşmasıyla sınırlandırılıyor. Ve ABD üç ayda bir bu konuda rapor vermeyi kabul ediyor. Ayrıca üslere gelip gidecek malzeme de Türkiye'nin denetimi altına konuluyor.

Anlaşmada şöyle deniliyor: "Bu anlaşmadaki hiç bir husus, TC hükümetinin olağanüstü durumlarda milli varlığını korumak için, uluslararası hukuka uygun olarak, gerekli kısıtlayıcı tedbirleri almak husundaki doğal hakkını haleldar edemez." deniliyor.

Irkçılara...

(Baştarafı 1. sayfada)

rahatlıkla sürdürdükleri bildirildi.

Anti-komünist bir gösteri olarak planlanan mitingte Türkeş'in yanısıra 27 Mayıs 1960 hareketi ile iktidardan düşürülen Celal Bayar ve Cumhuriyetçi Güven Partisi Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu da birer konuşma yapacak...

1 Mayıs İşçi Bayramını karalamak için günlerdir büyük bir çaba harcayan AP yayın organı Son Havadis gazetesi de, Kayseri'deki ırkçılık mitingini destekleyen yayınlar yapıyor ve miting çağrılarını içeren MİSK afişlerinin fotoğraflarını basıyor.

POLİS ÜÇ KİŞİYİ ÖLDÜRDÜ

Bu arada 30 Nisan günü Talas Caddesi üzerinde bir kişi vurularak öldürüldü. Hastanede yapılan otopsi sonucu, ölen gencin, polis tabancasından çıkan bir mermiyle vurulduğu saptandı.

Kayseri'de ikinci olay, Fevzi Çakmak Mahallesinde meydana geldi. Sinan Caddesi üzerinde Davut adlı bir kişi öldürüldü. Bu kişinin de polis kurşunuyla öldüğü hastanede yapılan otopsi raporuyla saptandı.

Bir süre önce Uğurevler semtinde bulunan bir erkek cesedinin de polis kurşunuyla ölen bir kişiye ait olduğu yine otopsi raporlarıyla saptandı.

29 Nisan günü de bir yurttaş evinin MHP'li komandolarca kurşunlanacağı haberini alarak Argıncık Jandarma Karakoluna haber verdi ve tedbir alınmasını istedi. O gece saat 02.00 sıralarında jandarma Uğurevler Mahallesinde devriye gezerken 38 DZ 935 plakalı bir otomobilden kuşkulanarak "dur" ihtarında bulundu. Ancak otomobilin içindekiler ihtara uymayarak jandarmaya ateşle karşılık verdiler. Çatışma sırasında Ali Güler adlı bir kişi yaralandı, Haydar Argun ve Şakir adlı kişiler kaçtılar. Aynı arabada Elmas Yıldırım adlı bir kadının üzerinde biri 7.65 mm. diğeri 14'lü iki silah bulundu.

---

20 CHP'li parlamenterin Batur'a oy vermediği tespit edildi

CHP Ortak Grubu, Batur'un adaylığını değerlendirecek

ANKARA (ÖZEL)

CHP Ortak Grubu bugün saat 14.00'de toplanarak, parti adayı olarak çıkardıkları Kontenjan Senatörü Muhsin Batur'un Cumhurbaşkanlığı adaylığını yeniden değerlendirecek. CHP'li yetkililer Batur'a 20 parlamenterin oy vermediğinin tespit edildiğini belirtiyorlar.

Ortak Grup toplantısında Batur'a oy vermeyen bu parlamenterlerin durumunun da görüşüleceği bildirildi. Grupta bu yönde bir tartışma açıldığı takdirde Batur'a oy verilmemesi halinde daha ileride de gruptan çıkacak her hangi bir adayın CHP'li parlamenterlerin tümünün desteğini almasının olanaksız olacağını, bu nedenle de bu konuda daha titiz davranmak gerektiği üzerinde durulacak.

CHP'li yetkililer Muhsin Batur'a kendileri dışında 15'in üzerinde oy çıktığını oy vermeyen CHP'lileri de bu yolla tespit ettiklerini belirttiler. Yetkililer bu hafta içinde Batur'a oy verdiklerini kesin olarak bildikleri bazı bağımsızlardan ve diğer partililerden boş oy kullanmalarını istediler. Oylamaya katılan CHP'lilerin sayısı belli olduğundan oy vermeyenleri bu yolla saptadıklarını söylediler. Bugünkü toplantıda Genel Başkan Bülent Ecevit'in de Batur'a oy verilmesi için bir kez daha grubun dikkatini çekeceği bildirildi. CHP yetkilileri Batur'un oylarını bu hafta sonu 300'e tırmandırma olanağı olduğunu belirterek bu durumda çok hareketli bir hafta sonu olabileceğini söylüyorlar. CHP'liler Batur'un oylarının 300'e çıkması halinde MSP'nin tutumunun da Batur'a oy vermek yönünde gelişebileceğini belirttiler.

TİKP Adalar İlçe Başkanı da gözaltına alındı

İSTANBUL (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul Adalar İlçe Örgütü Başkanı Mehmet Gürocak ve bir parti taraftarı "evinde yayın bulundurduğu" gerekçesiyle gözaltına alındı. Arama yapan polisler bazı kitap ve dergileri bahane ederek İlçe Başkanı ile Hasan Göçelli ve Salman Göçelli adlı inşaat işçilerini gözaltına aldılar.

Bilindiği gibi önceki gün de Beşiktaş ve Beykoz İlçe Başkanları gözaltına alınmış, TİKP Beşiktaş İlçe yöneticileri daha sonra serbest bırakılmıştı. Beykoz ve Adalar İlçe Başkanları ise hâlâ gözaltında bulunuyor.

Öte yandan TİKP Adalar İlçesinde bayrak direğindeki TİKP bayrağı sıkıyönetim görevlisi erler tarafından "sakıncalı" bulunarak götürüldü.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
ORAL ÇALIŞLAR

Yazışleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44—26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 — 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No: 16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI

ALMANYA	FRANSA	BELÇİKA	İSVEÇ	HOLLANDA	İSVİÇRE
Burgstr. 78/ 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595	95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris	188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 170	Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628	Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61	Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 900 TL.	3 aylık 1125 TL.
6 aylık 1800 TL.	6 aylık 2250 TL.
1 yıllık 3600 TL.	1 yıllık 4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
- Başlık yanı 4000 Tl.
- 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 Tl.
- 8. sayfa st/cm 1000 Tl.
- Renkli st/cm 1 700 Tl.
- Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 Tl.
- Küçük ilanlar kelimesi 30 Tl.

22340 - 756

TİYATRO

Tahir Özçelik

«Bir Dünya Masalı»

İstanbul Akademik Sanat Topluluğu (İAST) iki yıldan beri çevresine biraz tiyatro ışığı serpmeye çalışan, sahne dilinin aracılığından yararlanıp, çevre halkıyla kaynaşmayı deneyen bir topluluk.

Üsküdar'da, Belediye Tiyatrosunun karşısında, okul müsamereleri için bile elverişsiz küçücük bir salonda, çeşitli güçlüklere sabırla, inançla göğüs germeyi bilerek sürdürüyor çalışmalarını. Geçen yıl, Oben Güney'in "Suç" adlı yapıtıyla perdelerini açan İAST, bu dönem başında Yunan yazarı Menelaos Lundemis'ten Panayot Abacı'nın Türkçeleştirdiği "Sanatçının Gücü"nü de dağarına katmış, bu arada, Bayrampaşa'da işçilere oynanan "Suç" yüzünden bir süre tutuklu kalan oyuncular, ister istemez çalışmalarını durdurmak zorunda bırakılmışlardı.

Marttan bu yana genç yazarlarımızdan Esen Yel'in "Bir Dünya Masalı" adlı politik taşlamasıyla yeniden seyircilerine kavuşmuş olan İAST'a yakından bakmak gerektiği kanısındayız.

Nitekim, genellikle amatör düzeydeki ve çoğunluğunu birbaşka işte çalışanlarla, öğrencilerin oluşturduğu kadronun doğal eksikliklerine ve kusurlarına karşı hoşgörümüzü esirgemezsek, gerçekten iyiniyetli, sahneye yatkın, devrimci doğrultuda ve en önemlisi disiplinli bir topluluk buluyoruz. "Tiyatro yapma"nın anlamını iyi bilen, sahneyi seyirci çekmek uğruna yanlış ve yaray bir amaçla kullanmayan, kendini oyuna veren bir topluluk da diyebiliriz.

Ne ki, tüm bu öğeler, başarılı olabilmek için yetmiyor. Her şeyden önce "dramaturji"nin ön plana alınması gerekli. İyi ve doğru tiyatro eylemine götüren yolun, mutlaka iyi ve doğru dramaturji çalışmasından geçtiğini biliyoruz. İyiniyet, disiplin, teknik olanaklar, vb. bir bakıma, ikinci planda kalıyor. Dramaturjinin temelindeyse, oynanacak yapıtın seçiminden, nasıl ve niçin sahneye konulacağına dek pek çok etken yatar. Işık rejisinden slaytların kullanımına, fon müziğinden dekor ve donatıma dek tüm öğelerin metinle bütünleşmesi, metne canlılık kazandırması, dramaturji konusunun kapsamına girer. Önemli olan evrensel üne ulaşmış yazarların ya da ilk yapıtını veren ünsüz bir yazarın oyununu beğenip beğenmemekten çok, o yapıtın sahne üzerindeki işlevini tam olarak yerine getirebileceğine, seyircimizde beklenen etkiyi yapabileceğine inanmamız gerekir.

Kanımızca, "Bir Dünya Masalı" İAST'ın çizgisine yakışan bir oyun değil. Kabare tiyatrolarında ya da güncel politikayı ucuz sanatın harcı olarak kullanan ve sözde devrimci görünümü altında burjuvaziyi biraz gıdıklamaktan başka ereği olmayan bulvar tiyatrolarında oynandığı zaman üstünde bile durmayız çoğu kez.

Bu sözlerimizle, çeşitli dergi ve gazetelerde bu tür yazılarını okuduğumuz Esen Yel'in oyununu kötülemek istemediğimizi belirtelim. Başka bir deyişle, böylesi tuzaklara kimi zaman tanınmış kalem ustalarının da düştüğünü görmüşüzdür. Sözgelişi, Aziz Nesin'in, Rıfat Ilgaz'ın, Muzaffer İzgü'nün öykülerinden yapılan derlemeler, uyarlamalar da böyle yanlış bir tiyatro anlayışının örnekleridir. Hele bir ilk sahne denemesini "Brecht"çi bir yöntemle sunmaya kalkışmak, büyük yürek ve deney isteyen bir iştir.

İleride, yazar "Bir Dünya Masalı"nı salt öyküler halinde yayınlarsa, sanırız, kendisi için daha iyi olur.

Oyunu yöneten Yüksel Özkök'ün, dekor-giysi çalışmalarını yönlendiren Dilara Özkök'ün, ezgileri müziklendiren Nadir Göktürk'ün "Bir Dünya Masalı"na elden geldiğince dinamik bir yorum sağlama çabalarını yadsıyamayız. Küçücük sahnede, yoğun ve yer yer hareketli oyun trafiğinin salona doğru kaydırılması da iyi bir çözüm olabilirdi.

Mehmet Hasırcıoğlu, Göral Topuz, Ahmet Tümer adlı sanatçılar da rahat ve ekonomik oyunlarıyla dikkati çekiyorlar.

Kısacası, çevresinde bilinçli bir seyirci potansiyeli oluşturabilme olanaklarına pekala malik bulunan bu genç ve iyiniyetli topluluğa öncelikle tiyatrolar yelpazesi içindeki yerini ve buna göre de dramaturji ilkelerini saptaması önerilebilir.

1. ölüm yıldönümünde

Muhsin Ertuğrul Tünel Kültür-Sanat Evinde anıldı

Tünel Kültür-Sanat Evindeki Muhsin Ertuğrul'u anma toplantısında (sağdan) Engin Cezzar, Münir Özkul, Mengü Ertel, Haşmet Zeybek ve Cenap Nuhrat.

İstanbul, Tünel Kültür-Sanat Evi, geçtiğimiz hafta, ölümünün 1. yıldönümü nedeniyle ünlü tiyatro adamı Muhsin Ertuğrul için bir anma toplantısı düzenledi. Kültür-Sanat Evi Yönetmeni Cenap Nuhrat tarafından yönetilen oturuma Engin Cezzar, Haşmet Zeybek, Mengü Ertel ve Münir Özkul katıldılar. Çağrılı olan Mücap Ofluoğlu, rahatsızlığı nedeniyle, Vasfi Rıza Zobu ve Bedia Muvahhit ise binanın merdivenlerinin yüksekliği nedeniyle oturuma gelemediler.

Tünel'deki Muhsin Ertuğrul'u anma toplantısı sıcak ve içten bir sohbet havası içinde geçti. Konuşmacılar önce Muhsin Hoca'yla ilk olarak nasıl karşılaştıklarını, nasıl tanıştıklarını anlatarak ilk izlenimlerini dile getirdiler. Mengü Ertel, Muhsin Ertuğrul'un Küçük Sahne'yi yönettiği dönemde, tiyatroda dekor yapma görevi için kendisini izleyip vapurda nasıl tanıştığını ve hemen "gel yarın sabah" yanıtını aldığını anlattı. Engin Cezzar da aynı "gel yarın sabah" önerisiyle 1959'da Hamlet'i oynamaya başladığını söyledi. İki sanatçı da Muhsin Ertuğrul'un bu tutumuyla, insanları teşvike önem veren, sebatlı, disiplinli çalışanı değerlendiren yanını vurguladılar.

Münir Özkul, Muhsin Ertuğrul'un Batı sahne ve çalışma disiplinini tiyatromuza getiren adam olduğunu belirtti. Ertuğrul'u en yeniyi, en genç olanı bulmaya çalışan bir sanatçı olarak niteledi. Küçük Sahne'de "Godot'yu Beklerken" oyununu kaldırması istenince, tasını, tarağını toplayıp o tiyatroyu nasıl terkettiğini anlattı.

Haşmet Zeybek de 1962'lerde Tarsus'ta amatör bir grup olarak çalışma yaptıklarını, yazdığı ve sahneye koyduğu "Irgat" oyununu 1968'de Ankara'da, Siyasal Bilgiler Fakültesinde izleyen Muhsin Ertuğrul'un çok heyecanlandığını, "Bölge tiyatroları tasarısı kaldırılsa da halk işte tiyatrosunu yapar. Bu maya tutmuştur" şeklinde konuştuğunu belirtti. Ertuğrul'un kendisine, sanatını ilerletmesi için yaptığı yardımları anlattı. Kendilerini semt tiyatrolarında görevlendirdiğini söyledi. "Muhsin Hoca gecekondularda tiyatro yapılmasını çok istiyordu" dedi.

Daha sonra Muhsin Ertuğrul'un 1930'larda, Darülbedayi dergisinde yazdığı yazılardan örnekler okuyan Engin Cezzar, Ertuğrul'un yönettiği o yılların Darülbedayi'sinde örneğin 1931 yılında 70 bin seyircinin oyunları izlediğini, bunun astronomik bir rakam olduğunu belirtti. Cezzar, Ertuğrul'un bir yazısında tiyatronun önemini, işlevini küçümseyenleri eleştirdiğini ve tiyatroyu geri milletlere yol gösteren bir fener olarak nitelediğini söyledi.

Daha sonra Ertuğrul'un geleneksel öğeler karşısındaki tutumu ele alındı. Münir Özkul, o dönemde geleneksel denebilecek tiyatro geçmişimizin (temaşadan) ibaret olduğunu, belden aşağı esprilerle bezenen bu türün Ertuğrul'u hiç etkilememesinin doğal olduğunu belirtti. Onun tuluatçıların çılgınlıklarını sevmediğini açıkladı. Batı tiyatrosunun klasiklerine, üslübuna değer verdiğini söyledi. "Ama onun oluşturduğu temel bugün bizim için bir gelenek olarak önem taşır" dedi.

Haşmet Zeybek, Ertuğrul'un Batı ülkelerinde gelenekten yararlanan yapıtlara saygı duyduğunu, örneğin Goldoni ve Commedia dell' Arte türü oyunları beğendiğini söyledi. Şinasi'nin "Şair Evlenmesi" adlı oyununa da karşı olmadığını anlattı. Ertuğrul'un Batının demokratik içerikli oyunlarını Türkiye'de oynamaya, tanıtmaya önem verdiğini, Shakespeare, Gorki, İbsen, Çehov gibi yazarların yapıtlarını sahnelediğini vurguladı.

Konuşmacılar, Muhsin Ertuğrul'un yaşamının tümünü tiyatro sanatının Türkiye'de sevilmesi ve gelişmesine hasrettiğini, korkunç disiplinli ve prensip sahibi bir insan olduğunu, başka küçük anılarıyla ortaya koymaya çalıştılar. Örneğin Ertuğrul'un zamanında Atatürk için bile perdesini 5 dakika geç açmayı reddettiği, hangi nedenle olursa olsun perde kapayıp oyun ertelemeye karşı olduğu, Şehir Tiyatrosunda her sabah tuvalet temizliğini bizzat denetlediği, gömüleceği zaman kullanılacak tabutun ölçülerini bile sağlığında saptayıp vasiyet ettiği anlatıldı.

Ertuğrul'un sinemacı kişiliği ve aktörlüğü üzerinde de kısaca tartışıldı. Mengü Ertel kötü bir oyuncu olduğunu duyduğunu belirtti. Sinemayı tiyatro kadar ciddiye almadığını, daha çok tiyatrocular için bir yaz işi, bir yan ekmek kapısı olarak düşündüğünü söyledi. "Şehvet Kurbanı" filminin "Mavi Melek"'in kopyası olduğunu, kendisinin de o rolde Emil Jannings'i andıran bir oyun verdiğini anlattı. Münir Özkul Muhsin'in çok iyi oyuncu olduğunu duyduğunu belirtti. Kendisinin "Benim oyunculuk yeteneklerim vasattır" şeklinde konuştuğunu, ama yeteneklerini en iyi şekilde kullanmayı amaçladığını söyledi. Özkul, Ertuğrul'un kendi parasıyla yaptığı "Aysel Bataklı Damın Kızı" filmini değişik, nefis bir köy filmi olarak niteledi.

ORDU'DA TİYATRO VE 16 YAŞINA BASAN ORDU BELEDİYESİ KARADENİZ TİYATROSU

ADİL KAÇAR (ORDU)

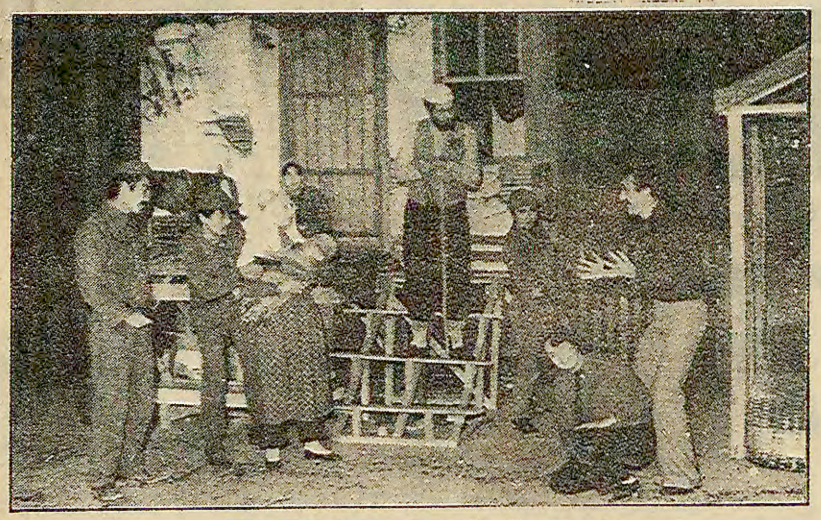

''Kendini Yazan Sarkı'' adlı oyundan

16 Haziran 1964'de kurulan Ordu Belediyesi Karadeniz Tyatrosu'nun (OBKT) çalışmalarını yansıtmayı amaçladığımız bu yazıda Ordu'da tiyatronun tarihsel geçmişine de kısaca göz atmak istiyoruz.

Ordu'da ilk tiyatro çalışmaları Kurtuluş Savaşı yıllarına uzanır. Bu dönemdeki çalışmalara gazeteci A.Rıza Gürsoy ve öğretmen İ.Hakkı Garipoğlu önderlik etmektedir. Cumhuriyetin ilanından sonra özellikle spor kulüplerinin çabasıyla tiyatro çalışmalarının sürdüğünü görüyoruz. A.Rıza Gürsoy'un "Çığ", İbnürrefik A.Nuri'nin "Sekizinci" ve R.Nuri Güntekin'in "Eski Rüya" adlı oyunları Ordu'daki İhsan Bey Sinemasında sahnelenir. Bu dönemde kadın oyuncuların rolleri de erkek oyuncular tarafından oynanırdı.

Ordu'da sahneye çıkan ilk kadın oyuncu 1932'de Aka Gündüz'ün "Mavi Yıldırım" oyununda rol alan Edibe Akyol olur. Onu Halise Hanım ve Nebahat Onat izlerler. Yine aynı yıllarda hükümet Ordu'da bir Halkevi binası yaptırmaya karar verir. Ama bu girişim ödenek yetersizliği yüzünden yarım kalır. Yine de buradaki tiyatro salonu, Ordu'da uzun yıllar tiyatro ve diğer sanat etkinliklerine bağrını açan başlıca yer olmuştur.

1950'ye kadar olan dönemde oyunlar, önce İhsan Bey Sinemasında, daha sonra Türkocağı, İsmet Paşa ilkokulu ve ortaokul sahnelerinde, 1940'dan sonra ise Halkevi sahnesinde oynanır. Bu dönemde aralarında "Bir Adam Yaratmak", "Para Delisi", Mahcupluk İmtihanı", "Zor Nikah", "Cimri", "Bir Gönül Masalı" gibi oyunların da yer aldığı 31 oyun sergilenmiştir. Bu oyunlarda 15 kadın, 66 kadar da erkek oyuncunun rol aldığı biliniyor.

1950'de iktidara gelen Demokrat Parti, önce ~~Halkevlerini~~ kapatmış, bu durum Ordu'daki sanat etkinliklerine de darbe olmuştur. Yine de okullarda "Müfettiş", "Cimri" "Köşebaşı", "Paydos", "Küçük Şehir" gibi oyunların, bir spor kulübü olan Kirazlimanı Gençlik Kulübünde de "Göçmen Çocuğu", "Ayyar Hamza", "Palavra" gibi oyunların sergilendiği gözlemlenmistir.

OBKT'NİN KURULUŞU

1961 yılında Türk Kültür Dernekleri, Halkevi statüsüne göre kurulunca, Ordu'daki dernekte oluşturulan Gençlik Tiyatrosu da çalışmalara başlamıştır. Bu topluluk üç yıl içinde 15 oyun sergilemiştir. Aralarında "Harput'ta Bir Amerikalı", "Pısuda", "Nalınlar" ve "Duvarların Ötesi" sayılabilir.

1964 yılında Gençlik Tiyatrosu yönetmeni Uğur Gürsoy, ~~zamanın~~ Ordu Valisi Vafa Poyraz ve Belediye Başkanı Fazıl Sözer, Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu'nun kuruluşuna önayak olurlar. Ordu'ya 18 Mart 1964'de gelen Muhsin Ertuğrul da kurulacak tiyatro için incelemelerde bulunur, toplantılar düzenler, fikir verir. OBKT, 19 Haziran 1964'de resmen kurulur. Tiyatro İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu yönetmenlerinden Ergun Köknar'ın yönettiği "Hülleci" oyunuyla 4 Şubat 1965'de Halk Eğitim Merkezi Salonunda perdelerini açar.

OBKT, 10 yıl süre ile Halk Eğitim Merkezi Salonunda çalışmalarını sürdürmüştür. Kuruluşunun 10. yılında belediyeye ait olan Renkli Sinema'yı kendi binası olarak düzenlemiş ve burada çalışmaya başlamıştır. Bugüne dek 28 oyun sahnelenmiştir. Bunlar arasında "Buzlar Çözülmeden" "Keşanlı Ali Destanı", "Hababam Sınıfı", "Ayrıklar", "Ferhat ile Şirin" "403. Kilometre" gibi oyunlar da vardır. Ülke içinde birçok turnelere çıkan topluluk, İstanbul ve Ankara'da şenliklere de katılmıştır. Böylece 16 yılda 32 oyun oynanmış, 740 temsil verilmiştir.

Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu, halen Adalet Ağaoğlu'nun yazıp Aydın Üstüntaş'ın yönettiği "Kendini Yazan Şarkı" adlı oyunu sergilemektedir. Bu oyunda rol alan oyuncular Gülçin Üstüntaş, Münir Akça, Ferda Turgut, Münire Akça, Hülya Aslan, Hakan Altan, Şakir Pala, İsa Küçük, Coşkun Çetinalp'tir. Oyunun dekor ve ışık görevlisi Murat Özsoy, ses düzeni görevlisi Coşkun Çetinalp'dir.

OBKT yönetmeni

Aydın Üstüntaş:

«Çocuk oyunlarımızı ilimiz köylerine mutlaka götürüyoruz»

Oyuncularınızın meslek durumlarına göre nitelikleri nedir?

—*OBKT'nin oyuncuları tamamen amatör niteliklidir. Tiyatro yöneticisi dışında hiç biri tiyatro eğitimi görmemiştir. Aralarında memur, işçi, öğretmen ve öğrenciler bulunmaktadır.*

—Tiyatroya nasıl zaman ayırıyorlar?

—*Oyuncularımız meslek sahibi insanlar, geçimlerini kendi mesleklerini sürdürerek sağlamaktadırlar. Bu nedenle tiyatroya işleri dışında zaman ayırabiliyorlar. Akşam 18.00'den 22.00'ye kadar tiyatro çalışması yapabiliyoruz.*

—Hangi oyunları oynadınız? Nerelerde oynadınız? Aldığınız ödül var mı?

—*Tiyatromuzun oyuncu niteliği amatörce olmasına rağmen, tiyatromuz resmen Ordu Belediyesine bağlıdır. Oyuncularımız geçici işçi statüsüne göre ücret almaktadırlar. Bunun için profesyonel kabul edilmektedirler. Bu nedenle amatör tiyatro yarışmalarına çağrılmamaktayız. Ancak 1976 yılında "Fadik Kız"ın İstanbul'da oynandığı sırada, "Tiyatro 76" dergisi tarafından üç bayan oyuncumuz ayın oyuncusu seçilmişlerdi. Oyunlarımızı olanaklarımız ölçüsünde çevrede oynamaya çalışıyoruz. Çocuk oyunlarımızı ilimiz köylerine mutlaka götürüyoruz. Bu arada büyük kentlerimizden davet aldığımızda değerlendirmeye çalışıyoruz. İzmir Halk Kütüphanesinin çağrılısı olarak İzmir'de, Devlet Tiyatrosunun çağrılısı olarak Ankara'da, İstanbul Bayrampaşa Belediyesinin çağrılısı olarak İstanbul'da bir hafta oynadık.*

—Tiyatronun gelişmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

—*Tiyatronun gelişmesi için, tiyatronun tüm yurt sathına yayılması gerek. Bu da amatörlüğün yaygınlaştırılmasıyla sağlanabilir. Amatörleri her ilde bir kurumun bünyesinde bütünleştirmek, korumak, tiyatronun yaygınlaştırılmasında başlıca etken olacaktır. Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu örneğinde olduğu gibi.*

Toplumun gelişmesinde en önemli etkenlerin başında tiyatronun geldiğini kabul edersek. Tiyatronun gelişmesine gereken önemi vermek zorundayız. Tiyatroya hâlâ üst kurum gözüyle bakmamak gerekir. Toplumsal içerikli oyunlarla tiyatroyu halka götürmek, halkın günlük yaşantısının içine sokmak gerekir. Kanımca tiyatro ezici çoğunluğa hitap etmelidir.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● İSTANBUL, Atatürk Kültür Merkezinde, "Çağdaş Alman Sinemasından Örnekler" toplu gösterisi bugun başlıyor. Werner Herzog'un "AGUIRRE, TANRININ ÖFKESİ" (1972) adlı filmi bugün 18.00'de izlenebilir. Film, simgesel bir dille insanlığın dramı, çıkışsızlığı üzerinde ~~duruyor~~.

KONSER

● İZMİR Devlet Senfoni Orkestrası, bugün 20.30'da Hikmet Şimşek'in yönetiminde bir konser veriyor. Programda M.Sun, Mozart ve Schubert'in eserleri var

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Solistler geçidi 20.40

Faruk Üçok ile Tamer Köksal'ın birlikte hazırladıkları ve Mustafa Yolaşan'ın sunduğu programa Ufuk Erbaş, "Kerpiç Kerpiç Üstüne", "Pınara Gelki Görem", Saadet Sun; "Yeterki", "Sıfıra Sıfır" Ersen; "Yeni Baştan Doğmak İstiyorum", "Bu da Bizlerden", Ramazan Şenses; "İndim Yarın Bahçesine", "Kalenin Dibinde Bir Taş Olaydım", Bora Ayanoğlu; "Dostlar Sağolsun", "Sevgi Var Ya", Selçuk Ural; "Küçüğüm", "Bu Gece", Sevim Deran; "Leyla", "Sarı Mimozamsın Sen Benim" parçalarıyla katılıyor.

18.50 Doğa ve İnsan

Afrika'nın Rift vadisinde çekilen dizinin bu bölümünde tarih öncesi çağlardan başlayarak yer küresinin oluşumu ve biçimlenmesine paralel olarak canlıların evrimi ele alınıyor.

21.45 TV'DE TÜRK SİNEMASI

1977'NİN "ÜÇ ARKADAŞI"

Hülya Koçyiğit, Kadir İnanır, Müşfik Kenter, Halit Akçatepe filmin bir sahnesinde. Tam 14 yıl sonra çevrilen ikinci "Üç Arkadaş" birincisinin yerini tutamadı.

1958'in 'ÜÇ ARKADAŞI'

Kötülükler, tehlikeler, güçlüklerle dolu bir çevrede insanlar arasındaki dayanışmayı, dostluğu, arkadaşlığı, doğruluğu, iyimserliği ve sevgi ile birlikte umudu mesaj veren filmde Muhterem Nur tabii, ölçülü ve temiz oyunuyla dikkati çekmişti.

Üç Arkadaş

Yönetmen: Memduh Ün
Oyuncular: Hülya Koçyiğit, Kadir İnanır, Halit Akçatepe, Müşfik Kenter
Yapım yılı: 1977

....

Memduh Ün'ün 1958 yılında Yeşilçam'da en beğenilen filmi seçilen "Üç Arkadaş"ı bu gece değişik kadroyla çevrilmiş ikinci baskısından seyredeceğiz. Filmin ilkinde sanat yaşamının zirvesinde olan Muhterem Nur, Fikret Hakan, Salih Tozan ve Semih Sezerli başrolleri paylaşmışlardı. 14 yıl sonra çevrilen, bu gece seyredeceğimiz film ise ilki kadar ilgi görmedi. Yine de konusu olan, sıkılmadan seyredilebilecek bir film var ekranda.

KONUSU

Boyacı Mıstık (Halit Akçatepe), Fotoğrafçı Artin (Müşfik Kenter) ve Murat (Kadir İnanır) üç arkadaştır. Günün birinde kör bir genç kızla karşılaşırlar. Kimsesi olmayan bu zavallı kız da onlara katılır. Üç arkadaş genç kızın gözlerinin ameliyat edilmesi için ellerinden geleni yaparlar. Ama ameliyat için para gereklidir. Para bulmak da kolay değildir.

Bizim televizyoncular

Bizim TV yöneticilerine akıl sır ermez. Bizim kız bizden kaçar, başını örter misali bakın ne uygulamaları var.

Hanı bir Perma Sharp reklamı vardı televizyonda. Birbirinden değişik türde kadınlar çıkıyor, canlandırdığı türe uygun bir ses tonuyla "erkek cesurdur" erkek şöyle, böyledir diyorlardı. İşte bu reklam TV yöneticilerinin sıkı bir denetiminden geçmiş de öyle yayınlanmış meğerse. Nasıl mı? Bu reklamın devamı olan ikinci bir filmde boş bir koltuk görünüyor ya bizim televizyoncularımız o kadar sıkı denetliyorlar ki, reklamları, boş koltuk üzerinde uzun uzun düşünmüşler ve denetimden geçmez bu demişler. Bir derginin açıkladığına göre içlerinden biri "Ne oluyor bu boş koltuk" diye sormuş. "Şu sıralar Cumhurbaşkanlığı koltuğu boş. Bu reklamdaki boş koltukla neyi anlatmak istiyorlar acaba" denmiş ve Perma Sharp reklamının ekrana gelmesi önlenivermiş. Neden sonra bir anlaşma sağlanmış da şimdi bu reklam ekranlarda. Ne sıkı bir denetim. Bravo televizyoncularımıza, doğrusu kuş uçurtmuyorlar ve reklamların tümü de maşallah ilkelere uygun.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER ㉛

Bu kız olsa olsa tarlanın ortasına korkuluk olur dedi

Barmen gene birşeyler saklayacak. "Sizin geldiğinizi haber alınca, barla ilişiğini kesip İspanya'ya gitti!" diyecek oldu.

—Biz de bir Karmen, bir de Mirenda vardır. İkisi biraraya gelir Karmen Miranda'yı oluşturur ki işinize yaramaz hurda bir artisttir, diye konuştu. Giydiği saksıya benzer şapkasındaki çiçekler çoktan solmuş modası çoktan demode olmuştur. Mirenda burada Karmen İspanya'da siz hangisini emrediyorsunuz?

Sorumlu Pehlivan burnundan fena halde soluyup:

—Kes gevezeliği... dedi. Karmen gelsin!

Bunun üzerine bir kaşı sarı bir kaşı kara, bir gözü yeşil, bir gözü elâ. Grek masal bilimindeki şaşılası yaratıklar örneği iki başlı bir başı felaket, bir başı belâ, iki memeli, bir memesi turunç, bir memesi turşu, iki yanaklı çifte dudaklı ince belli püskürtme benli bir kız salınarak yaklaştı. Uykusuzluktan gözleri çapaklı. *"Buyrun ben herşeye hazırım!"* diyen ince sesi ise bayağı ağlamaklı idi.

Sorumlu Pehlivan Hırtoğlan onu yan gözle ve beğenmezlikle süzdü.

—Buyrun ben herşeye hazırım!

Cılk Kamber suratını ekşitip barmene döndü ve parladı:

—Ulan vallaha ben askerden geldim, bırakmam uzun saç ve favori kimsede, hepinizin kafasını usturayla kazırım! Molozlara karnım tok benim. Çıkartacaksanız doğru dürüst bir kız çıkartın karşıma. Eşekler cennetini boylayan o herif-i neşerir bu kız uğruna vurulmuş olamaz.—Dişlerini gıcırdattı—Sonra bilir misiniz ne olur?

Kaşlar ve başlar yukarı kalktı; bilmiyorlardı. Pehlivan, Karmen'i yeni baştan süzerek:

—Bu kız olsa olsa tarlanın ortasına korkuluk olur! dedi.

Barmen dinine, peygamberine, kutsal kitabına, ölmüşlerine yemin ederek dedi ki:

—Siz inanmazsınız ama gerçekten adamı bu Karmen yüzünden vurdular, Sayın Pehlivan. Kapının dibinde vurdular, tam çıkacakken...

Hırtoğlan kanmış, inanmış görünüp:

—Peki diye sordu, onu hangi it vurdu?

—İt değildir... deyip düzeltti barmen. Hâşâ köpektir vuran. Hatta köpoğlu köpektir, lakin hangi köpektir bilemem! Böyle işler bilirsiniz alafortanfoni (alev örten huni) oluyor. "Kanlı pazar"da öldürenin resmini çekseler bile bilinmez nedenlerle insanoğlu kim vurduya gidiyor.

Bir köşede öldü ölecekcesine titreyen Karmen'i görmezlikten gelen sorumlu Pehlivan ağzı kalabalık herifi bir kaç yumrukla okşadı gene. Ve sonra aslan gibi kükreyerek:

—İşler rastgele! Sana hangi it vurdu diyorum hergele! dedi. Eğer onun Baas'tan mı, Barzani'den mi, Faysal'dan mı, Abdülkerim'den mi olduğunu söylemezsen seni n'aparım biliyor musun?—Parmaklarıyla saydı gösterdi—Karnına kurşunları doldurur, kurşun dolması yaparım. Keser doğrar, tenekeye basar. iyisinden kavurma yaparım. Güneşe asar kurutur, pastırma yaparım. Olmüş ve kokmuş eşeklerle beygirleri bir yana bırakıp salam yaparım sosis yaparım, sucuk yaparım. Yapar bilcümle esnafa satarım!

—Yaparsın Pehlivan, satarsın Pehlivan. Ticaret serbesttir. İlle ve lâkin ben gene de vallah-ül azim söyleyemem Abdülkerim... diye inledi, yolundu Barmen. Kör olası hanede evlad-ü ayal var.

—Ulan sen memur musun?

—Allah kerim.

—Oğlum hiç üzülme, Abdülkerim'i de öldürürler bu ülkede ve öyle karanlık bir kuyuya atarlar ki Kerim'in kuyusu derin.

—Söylemesine söylerim Pehlivan lakin bunca yıllık işimden gücümden olurum sonra o acımazsa sen acı şu bahtsız kuluna!

"Hani nerde kaldı sosyal güvenlik, gelinlik ve güveylik, ne demek işten güçten olmak? Ellerim kaşınıyor, kafadan bir şey söyle salla kafadan birisini at. Yoksa geliyor ensene tokat!" diyecekti diyordu, demek üzereydi, kafasında yağmur yağdı çaktı şimşek:

—Hey! dedi. Hey hey ! Hele hey hey de hey hey Şimdi anladım işten güçten olmak ne demek. Bilmiş ol ki bu senin sonundur, çünkü herifi vuran patronundur!

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

KURULUŞUNDAN DAĞILIŞINA KADAR TÜM OLAYLARLA THKP-C

BÜTÜN YÖNLERİYLE
12 MART
YAŞAYANLAR ANLATIYOR
3. BÖLÜM
1

VEYSİ SARISÖZEN
Veysi Sarısözen 12 Mart öncesinde FKF İstanbul yönetimine kendilerinin gelemeyeceğini anlayınca 'Eskiler kenara çekilsin' diyerek, yeni gelecek gençleri etkisi altına alacağını düşünüyordu. Daha sonra ise yurt dışına kaçan Sarısözen şimdi TKP'nin şeflerinden biri. Fotoğrafta sağdaki kız öğrencinin yanında oturan gözlüklü Veysi Sarısözen.

- TİP etkisindeki FKF'nin yeni yönetimi, 1968 baharında başlayan gençlik mücadelesine, karşı çıkmasına rağmen önleyemiyordu. Kitle mücadelesinin yükselişi içinde yönetiminin ayağının altındaki toprak hızla kaymaya başladı

Küpeli FKF'ye nasıl başkan oldu!

- Kongrede kulis faaliyetlerinde yönetimin şiarları, "Tüm eskiler kenara çekilsin, yönetime yeniler gelsin" oldu. FKF İstanbul Sekreteri Veysi Sarısözen'in başını çektiği bu ekibin hesabı, devrimci muhalefetin, tutarlı önderlerini saf dışı bırakmak ve henüz TİP'in etkisinden tam olarak kurtulmamış yeni unsurları yönetime getirerek, onları denetim altına almaktı

12 Mart öncesi anti-emperyalist gençlik mücadelelerinden birinde İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri Amerikan bayrağını fakülte önünde yakarken.

1969 yılının ilk günlerinde İstanbul'da Fikir Kulüpleri Federasyonu Kurultayı toplanmış, Kurultayda seçilen Genel Yönetim Kurulu da FKF Genel Başkanlığına Yusuf Küpeli'yi getirdiğini açıklamıştı. Bu seçim devrimci gençliğin çoğunluğu için şaşırtıcı idi. FKF Kurultayında TİP'in temsilcileri ile devrimci gençler arasında yoğun bir mücadele sürmüş, Yusuf Küpeli ise bu mücadeleye aktif olarak katılmamıştı.

İki yıl sonra Yusuf Küpeli THKP-C adlı örgütün Merkez Komitesinde yer alacak, polis tarafından yakalandığında da "Ben bir Donkişot, bir kumarbazdım" diye açıklamalarda bulunacaktı.

Kimdi Yusuf Küpeli? FKF Genel Başkanlığına nasıl seçilmişti? FKF Kurultayı neden beklenmedik bir sonuç vermişti? Bunları anlamak için bir yıl önceye gitmek gerekiyor.

Fikir Kulüpleri Federasyonu,

FİKİR Kulüpleri Federasyonu devrimci gençliğin kitle örgütüydü. Ancak 1968 baharına kadar bu örgütün başında TİP yönetimine körükörüne uyan, gençliğin mücadelesine sırtlarını dönen bir klik hakimdi. Gençliğin sorunlarına sahip çıkan ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadele eden devrimci gençler FKF içinde bu kliğe karşı bir muhalefet hareketinde birleştiler. 1968 Martında yapılan FKF Kurultayında bu klik yönetimi kaybetti ve Genel Başkanlığa Doğu Perinçek seçildi. Yeni seçilen yönetim FKF'ye devrimci siyasetleri hakim kıldı. Amerikan emperyalizmine ve iktidardaki AP hükümetinin gerici siyasetlerine karşı gençliğin örgütlü mücadelesini başlattı. Ülkedeki çeşitli devrimci örgütlerin güçbirliğinin kurulmasına katkıda bulundu.

1968 baharından sonra İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde gençlik mücadeleleri yükselmeye başladı. Devrimci yönetim okullarda işgallere boykotlara önderlik etti. Bu mücadeleye eski yönetimdeki klik karşı çıkıyordu.

Yönetimin bu adımlarından telaşa düşen klik bir takım cemiyetçi oyunlarla Doğu Perinçek ve arkadaşlarını Temmuz 1968'de yönetimden düşürdü ve FKF'yi yeniden ele geçirdi.

Ancak FKF'nin yeni yönetimi 1968 baharında başlayan gençlik mücadelesini, karşı çıkmasına rağmen, önleyemiyordu. Kitle mücadelesinin yükselişi içinde FKF yönetiminin ayağının altındaki toprak hızla kaymaya başladı. Artık FKF yönetimi eski taraftarlarına söz geçiremiyor, FKF'li gençlik akın akın devrimci muhalefet saflarında toplanıyordu.

6. Filoya karşı gösteriler

ARDINDAN temmuz ayında Amerikan 6. Filosuna karşı gençliğin anti-emperyalist kitle gösterileri başladı. FKF yönetimi ile aynı safta olan FKF İstanbul Sekreterliği anti-emperyalist gösterilere şiddetle karşı çıktı. Gümüşsuyu'ndan Dolmabahçe'ye inmek isteyen göstericilerin önüne barikat kurmaya kalktı, ancak gençlik kitlesi barikatları da aştı.

Gençliğin devrimci kitle mücadelesi FKF'nin başındaki yönetimi tecrit etmişti. Ancak o zamanlar ülkede TİP'e karşı çıkan devrimcilerin bir siyasi partide örgütlü olmamaları gençlik hareketi içinde TİP'in etkilerinin sürmesine yol açıyordu. Devrimci muhalefet saflarına yeni katılan gençler, FKF yöneticilerinin kitle mücadelelerinin karşısına çıkmasını eleştiriyor, ancak TİP'in etkileri devrimci muhalefet saflarında sürüyordu. Ayrıca İstanbul'da devrimci muhalefet FKF dışında Devrimci Öğrenci Birliğinde (DÖB) örgütlenmişti. Bu durum İstanbul'da TİP'in iflasını geciktiriyordu.

1969 FKF Kurultayı

BÖYLECE 1969'un ilk günlerinde yapılan ve Yusuf Küpeli'nin Genel Başkan seçildiği FKF Kurultayına gelindi. Kurultayda Doğu Perinçek, Gün Zileli, Oral Çalışlar, Ömer Özerturgut'un önderliğindeki devrimci muhalefet Amerikan emperyalizmine karşı mücadelenin karşısına çıkan eski FKF yönetimine karşı yoğun bir mücadele yürüttü. Delege çoğunluğu eski yönetime karşı açık tavır almış, eski yönetimin İstanbul'daki taraftarları bile onları açıkça desteklemekten çekinmişlerdi. Kongre devrimci muhalefetin kesin zaferi ile sonuçlanacaktı.

TİP'in yeni taktiği

TİP'in İstanbul'daki temsilcileri bunun üzerine yeni bir taktik güttüler. Kongrede süren mücadelede gölgede kaldılar ve mücadeleye yeni katılan gençlerin FKF yönetimine olan tepkilerini tüm "eskilere" karşı bir tepkiye dönüştürmeye çalıştılar. Kulis faaliyetinde şiarları "Tüm eskiler kenara çekilsin, yönetime yeniler gelsin" oldu. FKF İstanbul Sekreteri Veysi Sarısözen'in başını çektiği bu ekibin hesabı devrimci muhalefetin tutarlı önderlerini saf dışı bırakmak ve henüz TİP'in etkisinden tam olarak kurtulmamış yeni unsurları yönetime getirerek, onları denetim altına almaktı. İstanbul'da devrimci muhalefetin FKF dışında dar bir grup olarak örgütlenmiş olmasının da yardımıyla, bu hedeflerine belli ölçüde ulaştılar

Böylece FKF Kurultayı bir yandan TİP'in iflas etmesi, bir yandan da Genel Başkanlığa TİP'in etkisinden tam olarak kurtulamamış birinin, Yusuf Küpeli'nin seçilmesi ile sonuçlandı.

Gerçi Veysi Sarısözen'in başını çektiği ekip hedeflerine ulaşamadı. Kurultay sonrasında Veysi Sarısözen ekibi silinip gitti. Ama devrimci gençlik örgütünün başına TİP'in etkisindeki Yusuf Küpeli'nin geçmesi gelecekte etkisini gösterecekti.

Bütün ezilmiş uluslar bir gün ezenleri yok edecektir.

Amerikan 6 Filosunun İstanbul Limanına demir atması üzerine devrimci gençler Dolmabahçe'de "Bütün ezilmiş uluslar bir gün ezenleri yok edecektir." yazılı çelengi denize atarak 6 Filoyu protesto ettiler.

Yarın: Hükümetin saldırıları, maceracılığı güçlendirdi

"BÜTÜN yönleriyle 12 Mart'ı yaşayanlar anlatıyor" dizimizin bu bölümünde bir bütün olarak THKP-C olayını ele alacağız. THKP-C, o günden bu güne en çok ismi duyulan örgütlerden biri. Bu bakımdan THKP-C üzerine çok yazıldı. Ama özellikle günlük basında yazılanlar olayların sansasyonel yönlerine değinmekle sınırlı kaldı.

Biz bu dizimizde THKP-C olgusunu bir bütün olarak incelemeye çalışacağız. Dizi sırasında, THKP-C'nin hangi süreç içinde kurulduğunu, eylemlerini, 71 ile 73 yıllarında devam eden iki büyük davayı, hapishanedeki ilişkileri, polis ve kontr-gerilladaki tutumları, THKP-C içindeki bölünmeleri yaşayanların anılarına ve belgelere dayanarak anlatacağız.

Dizinin gerçeklerin ortaya çıkarılmasına hizmet edeceği inancındayız.

Aydınlık

DOĞU PERİNÇEK ANLATIYOR

FKF nasıl bir örgüttü?

1

Mart 1968'de FKF Genel Başkanlığına seçilen Doğu Perinçek, TİP yönetimi etkisindeki FKF yönetimi ile devrimcilerin yönetimindeki derneğin kitle mücadelesi karşısındaki tavrını şöyle anlatıyor:

"MART 1968'de yapılan FKF Kongresinden önce mücadele şu noktalarda cereyan etmekteydi:

"O sırada FKF'nin başında TİP'in Aren-Boran yönetimine bağlı, tamamen onun emrinde çalışan ve Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğrenci olan bir klik bulunuyordu. Bu kliğin yönetimi gençlik içinde büyük tepkilere yol açtı. FKF yöneticileri cumartesi günleri burjuva usulü çay partileri düzenliyor, kumar için FKF merkezinde saati 2,5 lira gibi fiyatlarla kağıt kiralıyor, bardağı bilmem kaç liraya şarap satarak tamamen yoz bir burjuva hayatını yayıyorlardı. Bu durum geniş gençlik kitlesi içinde büyük tepkiye yol açtı. Özellikle Anadolu'dan gelen emekçi karakterdeki arkadaşlar bunlara tepki gösterdiler. FKF yöneticileri ise bu durumu şöyle izah ediyorlardı:

"Ne yapalım, FKF'nin 600 lira kirası var. Bunu ödemek için danslı parti de yapacağız, şarap da satacağız, kağıt da kiraya vereceğiz." FKF Genel Merkezine girildiği zaman manzara şu idi. Dumanlar arasında sosyalist gençlerimiz 52 kağıt kiralayıp kumar oynayarak, şarap içerek vakit geçiriyorlar.

"Hiç bir devrimci faaliyet yoktu. Yöneticiler, kitle hareketlerine karşı çıkıyorlar, o sıralarda gelişmekte olan anti-emperyalist gençlik mücadelesini karalıyorlar, 'Sokaklarda mesele halledilmez' diyorlardı. Buna karşılık kendileri de hiç bir çözüm getirmiyorlardı. TİP yönetimine bağlı klik fikir olarak da pasifizmi, faşizm gelir, hareket etmeyelim, görüşlerini ve Aren'in sosyalist devrim tezini savunuyordu."

EZİCİ ÇOĞUNLUKLA DEVRİMCİLER YÖNETİMİ KAZANDI

"FKF içinde gençlik hareketi gelişti. Arkadaşlarımla birlikte gelişen gençlik mücadelesine önderlik ettik. Gençleri toparladık ve kongreye gidildi. Kongreyi ezici bir biçimde devrimciler kazandılar. Hatta kongrenin ilk günü bu klik, başkanlık divanı seçimlerini 90'a 40, yani 50 oy farkla kazandıkları halde son gün yapılan seçimlerde devrimci liste 90 oy aldı. Onlar ise 25, 30 civarında oy aldılar. Böylece iki gün içinde ezici bir zafer kazandık.

"Aren'e bağlı klik, tam bir çete anlayışı içinde geceleri Aren'in evine giderek ondan talimatlar alırlar, komplolar ile uğraşırlardı. Bu çete kendilerine muhalefet eden, devrimci gençleri de örgütten atmaya bakardı. Muhalefet, bu atılmalara karşı mücadele yürüttü.

"Muhalefet grubu Türkiye'nin önündeki meselenin emperyalizm ve feodalizmi yenmek olduğunu, kapitalizme karşı mücadelenin o gün temel mesele olmadığını savundu. Yani milli demokratik devrim stratejisini, çok açık biçimde milli demokratik devrim kelimesi kullanarak olmasa da özü itibarıyla savundu.

"Biz o zaman "Sosyalist gençlik biraraya, eylemde birlik, tartışmada hoşgörü" adı altında bir bildiri yayınladık. Bu bildiri daha sonra FKF yönetimine geldiğimiz dönemde broşür halinde yayınlandı. Broşür okunduğunda muhalefetin ilkeli bir muhalefet olduğu ve ideolojik mücadele yürüttüğü görülür."

SEÇİMDEN SONRA YÖNETİMDE İKİLİK

"ZATEN seçimlerin kazanılmasından sonra yönetim hemen ikiye ayrıldı. Yönetime gelenlerden İstanbul'dan seçilenler Aren grubunun etkisi altında idiler. Devrimci grup İstanbul'dan pek uygun adaylar bulamadı. Çünkü İstanbul bir blok halinde hareket ediyordu. Genel Yönetim Kurulu başından itibaren ikiye ayrıldı: "Sosyalist Gençlik Biraraya" broşürünün yayınlanmasına bir kısım Yönetim Kurulu üyesi itiraz etti. Fakat başında benim bulunduğum o zamanki Merkez Yürütme Kurulu, genel yönetimde çoğunluk sağladığı için broşürün yayınlanması sağlandı.

"Aren oportünistleri, bundan 1-2 ay sonra yapılan toplantıda bizi yönetimden düşürmeye çalıştılar. Gene devrimciler, Genel Yönetim Kurulunda hakim durumda bulunduklarından bu girişim başarısızlıkla sonuçlandı. Bizzat Aren ve Boran'ın devrimci yönetimi devirmek için uğraşmalarına rağmen oylamada küçük bir farkla yönetim bizde kaldı."

29 NİSAN 1968 MİTİNGİ

"BU arada devrimci yönetim 29 Nisan mitingine katıldı. Daha doğrusu önderlik etti. Bu miting Ankara'da yapılmıştı ve Türkiye devrimci hareketi açısından oldukça önemli bir kitle hareketi idi. Siyasi bakımdan da, TİP'e karşı ideolojik mücadele bakımından büyük önem taşıyordu. Çünkü TİP yönetimi 29 Nisan mitingine FKF'nin katılmasını engellemeye çalıştı. FKF yönetimine baskı yaptı. Fakat yönetim bu baskılara karşı koydu. Oportünistler, mitinge, "Bizim dışımızdaki gruplara hizmet eder, partinin önderliğinde değil", gerekçeleri ile karşı çıkıyorlardı. Onlar, partinin önderliğinden, partinin doğru siyasetlerle yol göstermesini, anti-emperyalist mücadeleyi yükseltmesini, kendi dışımızdaki güçlere önderlik etmesini değil, doğrudan doğruya pasifizmi, tekkeciliği anlıyorlardı. Partiye bağlı gençliğin (ki küçük bir gruptu o zaman) hu çekmesini anlıyorlardı. FKF o zaman Dev-Güç içinde önderlik yaptı. Diğer gruplara, NATO'ya, ABD. emperyalizmine, feodalizme karşı açıkça tavır aldı. Dev-Güç'ün programı anti-emperyalist, anti-feodaldi.

CUNTACILIK" SUÇLAMALARI

"REVİZYONİSTLER, o zaman her şeyi, her kitle hareketini cuntacılıkla suçluyorlardı. Petrol hareketi. NATO'ya karşı olmak hep cuntacılıktı. Onlara göre, bütün bunlar faşizmi getirecekti. Halbuki meselenin muhtevasına bakmak lazım. 29 Nisan mitinginde onbinlerce genç ve Ankaralı biraraya gelerek, emperyalizme karşı, feodalizme karşı güçlü bir gösteri yaptı. Bu miting, Türkiye tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Binlerce kişi faşistlerin saldırılarını yerle bir etti. Sopalarla saldıran faşistler ilk defa esaslı bir dayak yediler. Şimdi bunun cuntacılıkla ne alakası var?

"Cuntacılık, komploculuk demektir. Kitle hakeketi cuntacılığın zıddı olan bir şeydir. Ve bu kitle hareketi bir cuntayı desteklemek için değil, tam tersine Amerikan emperyalizmine, feodalizme karşı yapıldı. Kitle hareketinin gelişmesi cunta yolunu değil, halk hareketini güçlendirdi. Ancak bu mitinge katılanlar arasında farklı düşünenler olabilir. Zaten insanların kafalarının içine girip, ne düşündükleri açısından müttefiklerimizi tayin edemeyiz ki. Müttefiklerimizin savunduğu şu ya da bu fikirler farklı olabilir. Önemli olan o hareketin programı neydi, savunduğu neydi ve halka hangi fikirleri götürdü? Bunlar neye yaradı?

FKF GENÇLİK İÇİNDE İTİBAR KAZANDI

"BUNDAN sonra FKF gençlik içinde büyük bir itibar kazandı. O eski dar, tekkeci tutumun yerine, gençliğe açılan, kendi dışındaki gençlikle birleşen bir FKF geldi. Yalnız sosyalist olan gençlerin değil, anti-emperyalist bütün gençlik kitlesinin sevgi ve saygısını kazandı. Önderliğini onlara da kabul ettirdi. Eskiden FKF'ye karşı olan Türk Solu çevresi kapıdan içeri sokulmazdı. Eski devrimciler içeri alınmazdı. FKF bütün kapılarını onlara açtı. Bütün devrimcileri birleştiren, herkesin uğradığı ve desteklediği bir kuruluş haline geldi.

"Gene FKF Elmalı'daki köylü hareketini destekledi. Aren-Boran kliğinin bütün engelleme çabalarına rağmen orada mücadeleye devam edildi. Onlar o zaman Elmalı'ya Sinan Cemgil'i yollayarak, oradaki gençlere, "Partinin emri var, geri döneceksiniz" diye baskı yaptırdılar. Mesele Elmalı'daki kitle hareketini mi desteklemek, yoksa faşizm gelir, anlayışı ile "pasifizm mi yapmak?"

(DEVAM EDECEK)

Televizyonda bugün

17.00	BÖLGESEL HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SINAVA DOĞRU
18.50	DOĞA VE İNSAN
19.15	İNANÇ DÜNYASI
20.00	HABERLER
20.40	SOLİSTLER GEÇİDİ
21.45	TV'DE SİNEMA
23.15	MÜZİK
23.40	HABERLER

(Geniş haber 7. sayfada)